

sed nonū rñforiū dicat sic fit i ceteris dñicis de aduētū. Quotidie at infra octauā fiat cō memoratio de aduētū. Quā hō aliq̄ feria infra octauā hz antiphonas laudū de p̄po: tūc ad maturinū post orōnē festi fiat cōmemoratio de feria. deinde dicat laudes de feria cū ill' antiphonis pprijs z psalmis suis abs qz caplo s̄. z bñdic̄. s̄z dicto **A**udate dñm de cel' cū sua antiphona terminetur. ibi. **F**idelīū anime zc. sicut olim fiebat in die sc̄e **L**ucie. qñ occurrebat feria hñs laudes de pprio. **I**tem p̄dic̄ p̄t̄ifex ordinauit qz ihac octaua non fiat officiū de aliquo sancto: nec etiā de sancta **L**ucia s̄z trāfferat post octauā. licz postea ad petitionē cuiusdā religiosi p̄cesserit qz possit fieri de sc̄a **L**ucia in die suo. z ita seruet. **O**rdinauit etiā qz officiū p̄sentationis gl'ose v̄ginis marie celebret. xj. die nouēbris z fiat duplex maius. z accipiatur officiū natiuitatis eiusdē: sed vbi est nomē natiuitatis ponatur nomen p̄sentationis. **F**acto fine pia laudatur s̄go **M**aria.

Pars secūda supradicti sermonarij qd̄ **M**ariale appellat i q̄ tractat d̄ sacratissima s̄gis **M**arie natiuitate. **H**ec aut̄ pars proprio ac p̄ticulari noie liber vite nūcupat.

Sermo primus

Egredietur s̄ga de radice iesse: et flos de radice ei' ascēdet. **I**sa. lxi. c. **R**ecitat̄ historiogra- phi qz antiq̄ magnoz p̄ncipū natalia celebrabāt.

Ipsi qz p̄ncipes die natal' sui cū solēnitare z iocūditate deducebāt. **U**n̄ **M**arci. vj. d̄z qz **H**erodes rex i die natal' sui cenā fec̄ p̄ncipi- bus z tribunis. z p̄mis galilee. **S**ubditi eri- am in dieb' natalicis dñoz suoz tripudia z choreas atqz festinos ludos i eoz aspectib' faciebāt. **U**n̄ **M**at. xiiij. d̄z. **D**ie aut̄ natal' **H**erodis saltauit filia **H**erodiadis in me- dio sez alioz chorizontiū z placuit **H**erodi- **E**t talia natalicia regū appellabant̄ ferie so- lēnes. l. fi. C. de feri. **E**t in silib' dieb' oē ius- p̄torū cessabat: vt habet̄ in dicta. l. fi. glo. s̄o in rubrica. C. eo. ti. appellat̄ ferias rep̄tinat̄ qñ infra annū nascit̄ repentine filius p̄ncipi **S**ancta qz mater ecclia b̄ti **J**ohis bap̄tiste natiuitatē solēnit̄ iubet celebrari. qz sc̄ifica- tus fuit i m̄ris vtero: p̄cursozqz fuit saluato- ris. **Q**uap̄op̄ in die natal' eiusdē p̄ vn̄uer- sum orbē ab oib' fidelib' xp̄icolis singul' an- nis festiua gaudia celebrāt̄. **Q**uāto ḡ maiori

Dies na- tales p̄ncipū cole- bantur

deuotōe ac reuerētia scr̄issime s̄gis genitricis dei debet̄ sacratissima natalicia celebrari. p̄se- cto i isto sc̄tissimo die d̄z humana mens ma- gnā in leticia p̄silire. **U**n̄ **b**eat' **A**ug' in ser- mone hodierno inq̄t **A**dest nob̄ dilectissimi optat' dies b̄t̄ ac venerabil' sempz s̄ginis **M**arie. **J**ō cū sūma exultatōe gaudeat ter- ra n̄ra tāta s̄gis illustrata natali. **H**ec ē em̄ flos cāpi de q̄ ortū est p̄ciosum lilīū puallūz p̄ cui' partū natura mutat̄ p̄thoplausoz q̄ deletur z culpa. **E**t **b**eat' **J**ohes ch̄ysostom' etiā ip̄e in s̄mone hodierno inq̄t. **H**odie fit mūdo salut' iniriūz. **J**ubilare deo ois terra. cātate z exultate z psallite. **E**xultate vocē ve- strā exultate. nolite timere: edita ē nobis i lu- cem sp̄sa dei de q̄ nascitur' est agn' dei q̄ tol- lit p̄ctā mūdi. **E**xultate mōtes z colles z sic- cera defluite. **L**etare humanuz gen'. **L**ātate celestes sp̄s. lapides nolite tacere: quoniā hodie nata ē illa s̄ga q̄ p̄tulit miri odor' fra- grātā. **H**ec ille. **C**ui' s̄gis gl'ose natiuitatē p̄uidēs in sp̄u p̄pha des̄p̄lit eā sub noie s̄ge dicēs s̄ba themat' n̄ri. **E**grediet' s̄ga de radi- ce iesse z flos de radice ei' ascēdet. **H**ic at̄ flos fuit **J**esus x̄ps ei' fili' q̄ de seipso inq̄t **L**an. j. **E**go flos cāpi. **D**icit̄ at̄ flos cāpi: z non horti triplici de cā. **P**rio qz flos horti vt na- scait̄ terra ap̄it. flos at̄ cāpi sine terre aptione nascit̄. sic etiā x̄ps nat' est de s̄gine sine s̄gini- tat' ei' violatōe. **S**ecdo d̄z flos cāpi z n̄ hor- ti. qz flos horti ē clausus: flos s̄o cāpi om̄ib' est apert'. z sic etiā hortus pietat' xp̄i nulli claudit: s̄z om̄es ad ip̄m p̄nt accedere z misē- ricordia iuenire. **T**ertio d̄z flos cāpi: qz i pri- bus vltamarinis nascit̄ qdā flos qui vocat̄ flos cāpi. habetqz stipitē asperuz: z qnqz folia rubea. z significat̄ x̄pm q̄ p̄tulit asperitatem cruc' z h̄it qnqz vulnera passiois. **R**ecte ḡ brā s̄go noie s̄ge des̄iḡ. qz ex ea p̄diit flos flo- rū: fruct' fructū b̄ndict' **J**esus fili' ei' z dei **E**t qz sup̄dicta p̄phia de nullo alio itelligat̄: qz de brā s̄gie z de x̄po ei' filio p̄z p̄ trāstātōz caldaicā q̄ in h̄ loco sic h̄z. **E**turget rex de fi- lijs isrl' z messias de filijs filioz ei'. d̄z at̄ in p̄fata p̄phetia. **E**grediet' s̄ga de radice iesse qz licz brā s̄go orta sit de radice iudeoz: tñ ē egressa naturā radic'. **R**adix em̄ ad ima. vir- ga ad alta tendit. radix i terra. s̄ga in aere p̄- ficit. radix terre humore. s̄ga celi roze z solis calore crescit. **J**udei em̄ petebāt ima viciorū illa at̄ alta fructū. illi erāt fixi i terra p̄ cupi- tatem terrenoz: illa s̄o nunqz icurua ē ad trāstōria bona. sed in celo habstrabat p̄ cupi- ditatē sup̄noziū. illi pascebātur amore car-

Xps flos campi

Sermo. I. De natiuitate Marie

nati. hec nutrebat amore spūali. illi frigescēbant amore infidelitatis. ista sūgo nobilissimi mā fouebat calore charitatis. **De curi pcreatiōe tria mysteria pceptabimur**

Primū appellabit necessitatis.

Secundū nobilitatis.

Tertiū sū locūditatis

Prima ps hō sūmonis q̄ dicitur necessitatis

Natiuitate sūgis gl'ose hūano generi fuisse necessariā pbat tribus rōnibus

Natiuitas **Ma**rie fuit nccia. **Fundamentū** curi est ciuile. si em̄ tibi locauit areā eo pacto vt i ea domū edificares in qua me recipes quicūq; ad te declinarē. Tu edificasti et in ea me recepisti: postea sū labe edificij vel alia culpa tua domū corruit. **Conuenio** te vt itez reedifices. **Querit** an possim i hō re

uenire? et claz est q̄ sic. l. si. ff. loca. q; in hoc mecu puenisti vt q̄dū locatio duraret ibi esset cōstructa domū in qua recipes locatore.

Argumentū ad hoc in. l. cū. de here. ff. de sui. v. pr. Nā nō edificatū censet qd̄ diruptū est. ff. de leg. iij. l. qui concubinas. **Et factū** nō dicit qd̄ non durat. l. si quis aliam. ff. de solu. l. item si querit. §. si gēma. r. l. si. ff. de acti. emp. facit in arg. l. si cū. §. affinitates. ff. de postu.

Nō ḡ sufficit semel recipe locatore nisi iterū ipm recipiat quousq; locatio durat. **Ar. i. l. si seruit.** ff. de serui. v. ba. p. r. d. i. c. si seruus expor. ne. l. j. sic ḡ in nostro pposito. Nā cum omnipotens de locauerat paradysum Adam pmo homi vt ex illi costa edificaret vna mulier in qua ipse habitaret et ex illa nasceretur hec domū suggestione diaboli et mādati puaricatione p ipm Adam facta corruit. **debut** ḡ ille homo ex sua stirpe pducere alia mulierē q̄ esset stabilis domū et nō corrueret durante semp locatōe dei ad humanū genū. naturalis igit iure et ciuili necesse fuit vt illa sūgo nasceret in qua filij dei habitaret q̄ dixerat p propheta ps. cxxxj. hic habitabo qm̄ elegi ea. **Et** h̄ figuratū fuit **B**elster. j. r. ij. c. vbi vasti prioz regina depellit p inobediētā **A**ssueri regis. et **B**elster hebreā loco ei subrogat q̄ regis placuit oculis. **S**ed a rō dicitur successiōis. **J**uda mentū curi habet in auct. licet. C. de nat. li. vbi dicit q̄ filij naturales ex nō legitimis succedere non pnt ab intestato. potest tñ dari vna vnciā naturalib; et p̄cubine. vel soli p̄cubine semiuiciā. l. patre. C. eo. ti. **Est** aut vna vnciā duodecima ps hereditatis. vt habet isti. de here. insti. §. hereditas. **H**oc aut nō se extendit ad spurios. vt in dicta auct. licet. C. de natu. li. **N**os ḡ q̄ nō sum; legitimi ob p̄oz

fornicationē **E**ue qua tota humana natura corrupta est de qua nati sum; que fuit ancilla nō libera. iuxta illud ps. cxy. **E**go seru; tuus et filij ancille tue. nō poteram; succedere i tota hereditate. **Q**uia igit votū parētū ē trāsmittere bona sua filijs. l. scripto. ff. vnde li. l. nā et si penitib; ff. de inoffi. testa. l. de emācipatis. C. de legi. heredi. r. l. penultima. ff. de bonis lib. **J**ō vt celestis p̄ris nostri desiderium impleret qui sua nobis bona eterne felicitatis dare affectat oportuit q̄ p sequēs m̄rimoniū fierem; legitimi. de q̄ legitimitatōe habet in auct. quib; mo. na. effi. le. coll. vj. circa p̄ncipiū. r. in. c. quest. r. c. rāta. et q̄ filij sunt le. **U**t ḡ de pater legitimos nos faceret despon

sauit sibi ancillā. l. humanā naturā accipiendo in matrē filij sui virginē pudicā. sūgitē sanctā. sūginē omni laude dignissimā **M**ariam hebreā quam nasci necesse fuit vt fieret mater dei. **J**ō letabūdi dicere possum; illud **P**auli ad Gal. iij. nō sum; ancille filij s; liberē. q̄ libertate xp̄us nos liberauit. **T**ertia rō dicitur subuentionis. **F**undamentū curi ponit in riscōsultus in. l. j. ff. de in inte rest. r. in. l. ij. §. verba. ff. ad velle. vbi inquit q̄ decept; et fraudatis debet subueniri. **S**ū ḡ diabol; deceptit humanū genū mēdacijs seducēdo p̄mā mulierem. **J**ō oportuit decepto homi puideri de remedio oportuno. q; igit vt in q̄t phs. j. posterior; **S**i vnū est causa alicu; effect; oppositū est causa oppositi. **A**d qd̄ est rex. in. l. nihil tā naturale. ff. de reg. iur. vbi dicit q̄ si p̄sens est causa p̄tract; dissensus est cā distractus sicut p mulierē peccatricē a diabolo deceptam et deuictā fuit humanū genū deperdituz et a statu suo reiectū. ita ecōtrario debuit per mulierē innocentē et purā atq; sanctissimā diaboliq; supatricē in integz restitui et reparari. aliter ipse mēdaci; pater diabol; de mēdacio suo emolumētū sequeret. qd̄ esse non debet. null; em̄ de mēdacio facto d; cōmoduz obrinere iuxta notata. l. j. ff. de nata. resti. et in. l. ij. §. ij. ff. si ex nota. cau. agat. r. i. c. sedes de rescp. imo pp̄ mēdaciū d; puniri. l. si dubitet. §. ita demū. ff. de fideiussori. r. auten. §. qui pp̄riā. C. de nō numerata pecunia. r. §. sed furri. **I**nsti. de actio. necesse igit fuit purissimā dei genitricē nasci q̄ p̄rita diaboli deceptoris potestate hoīem de seruitute illi; eriperet et quē ille p m̄rez culpe **Q**uā a se fraudatam maledictiōi subiecerat ipa mater gratie suo interuētū ac patrociniū bñ dictōibus adimpleret. qd̄ factū esse testat **H**iero. in s̄mone ad **E**ustochiū dicens. **Q**uicq; maledicti

Rōe subuentionis.

Rōe subuentionis.

Rōe subuentionis.

Rōe subuentionis.

Rōe subuentionis.

Rōe subuentionis.

Rōe subuentionis.

Rōe subuentionis.

Rōe subuentionis.

Rōe subuentionis.

Rōe subuentionis.

Rōe subuentionis.

Rōe subuentionis.

Rōe subuentionis.

Rōe subuentionis.

Rōe subuentionis.

Rōe subuentionis.

Rōe subuentionis.

onis infusum ep[iscopu]m: totu[m] abstulit b[e]n[e]d[i]ctio[n]e[m] Marie. In sup[er]iorib[us] et gra[ti]a infudit xpi or[ati]o[n]e[m] qua[m] p[ater] n[on] habuerat tot[us] mu[n]d[us]. **Hec ille.**

Pars secunda huius sermonis que dicitur nobilitatis.

Item ut inq[ui]t iurisc[on]sult[us] in l. j. ff. de in inte. resti. q[ui] p[ro] seip[s]o se comendat: no[n] indigeat comendatoe. q[uo]d etia[m] habetur in l. ij. C. q[ui] et quib[us] quar. ps. **A**lic[ui] etia[m] dicat in l. j. in fi. ff. de t[est]e p[ro]le. q[uo]d satis demonstrati frustra fit dem[on]stratio: et q[uo]d patet exp[er]te no[n] est pbare necesse. e. euidentia. de accusa. et l. ea q[ui]de[m]. C. eo. ti. **I**tem q[uo]d exp[er]tio eor[um] q[ui] tacite insunt nihil opaf. l. ij. ff. de le. j. ex q[ui] videt no[n] esse necessarium bre[ui]t[er] h[uius]modi Marie nobilitate[m] q[ui] p[ro] seip[s]am est euidenter et clarissime dem[on]strata manifestare: t[ame]n ad maiore[m] ipsi[us] h[uius]modi deuoto[rum] solatione[m] aliq[ui] dubia circa nobilitate[m] ei[us] declarabim[us]. **P**rimu[m] est ut xps de buerit de matre nobili p[ro]creari. Et p[ri]mo argui pot[est] q[uo]d no[n]. Inq[ui]t em[en]d[us] Paul[us]. j. ad Abo[rum]. j. **N**o[n] multi sapientes fm carne no[n] multi nobiles s[ed] ignobiliora mu[n]di et p[ro]temp[er]abilia et ea q[ui] no[n] sunt elegit de[us]. s[ed] beata[m] h[uius]modi elegit de[us] et pelegit. Ergo no[n] debuit esse nobilis s[ed] ignobilis.

Utrum xps debuerit matrem nobili p[ro]creari

Item glo. sup[er] p[re]dicta s[er]ba apli ait. venit em[en]d[us] humilis de[us] querens humiles: no[n] altos. et ibi dem etia[m] dicit. **N**o[n] elegit reges vel senatores vel p[ro]ph[et]as vel oratores: s[ed] plebeios pauperes indoctosq[ue] piscatores. Ergo cur beatissima h[uius]modi sit p[ro] oib[us] istis electa: p[ro] oib[us] istis videtur debuisse esse plebeia et paup[er]cula. **N**am s[er]bum humilis p[ro]p[ri]e verificat in plebeia in ancilla vel ancille filia. l. humile. s. j. C. de inter. ma. tri. deus at[que] querit huiles ut paruit sup[er]. **I**tem maior humiliatio videt ex p[ar]te dei de ignobili q[ui] de nobili incarnari. **S**z his non obsta[n]t i[n] strariu[m] est v[er]itas. ut declarat Albertus magn[us] sup[er] missus e[st]. Et possum[us] ip[s]as h[uius]modi nobilitate[m] p[ro]gruere sic pbare. **Q**uanto aliq[ui]s pl[us] e[st] eleuat[us] i[n] sumu[m] tato mag[is] p[ro]t[er] xpm deo[rum] sum. q[ui]anto em[en]d[us] mons est altior: tato ei[us] vallis p[ro]fundior. q[ui]anto mag[is] aliq[ui]s eleuat[us] e[st] sursum p[ro] nobilitate[m] et dignitate[m]: tato pl[us] p[ro]t[er] descēdere p[ro] humilitate[m] et p[ro]sequēter mag[is] mereri et mag[is] grat[us] esse deo. iux[ta] illud **Eccl[esiasticus]. ij.** q[ui]anto maior es: tato mag[is] te humiliat in oib[us] et cora[m] do inuenies gra[m]. **U**bi Bern[ardus]. in q[ui]da[m] sermone inq[ui]t. In alto no[n] altu[m] sapere s[ed] humilib[us] p[ro]sentire maxime p[ro]sentis est. **S**z beata h[uius]modi fuit humilitatis p[ro]fundissime. q[ui] debuit esse nobilitatis et dignitatis excellentissime. **I**tem Aug[ustinus]. in q[ui]dam sermone inq[ui]t. q[uo]d ip[s]a beatissima h[uius]modi no[n] q[ui]suisset sup[er] omnes choros angelo[rum] exaltata

Nobilitas h[uius]modi probat

nisi fuisset sup[er] omnes hoies humiliata. **Q**uia g[ra]to humilitas maior est et magis laudat: q[ui]anto q[ui]s magis nobilis et magn[us] ex[tra] nobilitate[m] et dignitate[m] eleuari: ut ei[us] humilitas p[ro] fundior et g[ra]te capacio[rum] posset mag[is] ab omib[us] laudari et a deo in celesti gl[ori]a altius sublimari. **N**o[n] obstat mo[do] argumēta in p[ro]trarium adducta. **Q**uia r[ati]o illud dictu[m] apli loq[ui] de p[re]dicato[rum] p[ro]mis p[ro] q[ui]s mu[n]d[us] erat conuertendus ad fide[m]: q[ui]s p[ro]gruebat esse plebeios et indoctos ne eor[um] sapie[n]tie potētie vel dignitate[m] ascriberet id q[uo]d de[us] p[ro] gram sua[m] illo[rum] misterio opabat. et sic erat xpi euacuare. **U**bi congruebat q[uo]d no[n] in doctis humane sapie[n]tie h[uius]modi nec in potētia dignitatis hoies ad fide[m] deciperent vel cogere[n]t: sed simplicib[us] simpliciū h[uius]modi exteri[us] diuina p[ro]p[ri]e coopante interius humiles p[ro] humiles vocarent. et sic de[us] humilis exaltaret. **E**t diabol[us] q[ui] p[ro] supbia[m] vicerat: p[ro] humilitate[m] vinceret. **U**bi glo. sup[er] p[re]fatu[m] dictu[m] apli ait. nisi fidelit[er] p[re]cederet piscator humilit[er] no[n] seque[re]t orator. **S**z aliud e[st] in b[e]n[e]d[i]ctio[n]e qua[m] decebat filiu[m] q[ui]ntu[m] poterat et ip[s]a capax erat exaltare nobilitate[m] et magnificare. nec de cur xpm ut maiore[m] sue humilitat[is] indicium demonstraret genitricē sua[m] ignobilitate[m] vituperio subdere. **A**d legē aut[em] humilē sup[er] allegata[m] r[ati]o videt q[uo]d impator ibi capit hu[m]ilē non phabente p[ro]p[ri]e humilitat[is]: s[ed] p[ro] ignobili ac infami et vitupabili. ut p[ro] ibi i[n] textu d[omi]ni dicitur suu[m] declarat i[n] meretricē et scenica. **T**ertio q[ui]rit in q[ui] p[ro]sistat nobilitas ipsi[us] h[uius]modi. et cur dicat quida[m] sapiēs q[uo]d nobilitas nihil aliud e[st] q[ui] inueterate diuitie. et in co[m]muni puerbio dicit. q[uo]d ille reputat nobilis q[ui] multas h[uius]modi opes. **U**bi **I**uuenalis satira p[ri]ma ait. **U**incant diuitie sacro nec cedat honori. **N**uper i[n] h[uius]modi v[er]bam pedib[us] q[ui] venerat albis. **R**efert q[ui]z **B**arto. in l. ij. in. vj. columna. C. de digni. li. xj. q[ui] quida[m] impator dicebat: q[uo]d nobilitas est antiq[ui] eris et diuitiaz possessio cu[m] p[ro]p[ri]e regimib[us] et p[ro]p[ri]e. **U**idet q[ui] q[uo]d ista nobilitate[m] non habuerit beata h[uius]modi q[ui] fuit paup[er]cula et co[m]mune carpentarij. **N**o[n] etia[m] videt q[uo]d nobilitas ei[us] sit attendenda circa co[m]plexione[m] corp[or]is: quia i[n] co[m]plexione no[n] eximat nobilitas: ut inquit **Albertus** vbi s[ed]. **N**am multi reges et p[ri]ncipes qui nobiles appellant sunt co[m]plexionis melancolice et flegmatice. et e contrario q[ui] plures rustici et viles hoies sunt sanguinei et colerici. et consequēter dignioris co[m]plexio[n]is corp[or]is. **N**o[n] videt etia[m] attendi debere nobilitas alicui[us] q[ui] ad aiā genito[rum] suo[rum] cum ip[s]a aiā

Solutio p[ri]oruna

In q[ui] dicitur stat nobilitas marie

Secundo

Tertio

Quarto

Sermo. I. De natiuitate Marie

nō sit ex radice. vt theologi pb̄r in .ij. dif. rviij. maxie scr̄s Bonauē. ibidē ar. ij. q. iij. z Alexā. de ales in .ij. pre summe tractatu d̄ aia. z Tho. i. j. pre sume. q. xc. ar. iij. z i sūma d̄ gētilis. li. ij. c. lxxvi. ḡ aīma filij nihil accipit nobilitatē ab aīa pris vt alioz p̄decessorū.

Quinto Nō videt̄ q̄z attēdēdā esse nobilitatez alicui⁹ eo q̄ sit ex nobili z antiq̄ atqz generosa p̄genie p̄creat⁹. **Ait** em̄ Seneca ad Lucillū. q̄ nō fac nobilitatē atriū plenū sumo/sis imaginibz; qz qd̄ aī nos est nostz nō est nō em̄ ad nostrā vixerit gl̄iam. Et idē in li. tragediaz inq̄t. **Qui** gen⁹ laudat suū; alie/na laudat. z **Quid** i. xij. metha. canit. **Naz** genus z pauos z q̄ nō fecim⁹ ipi. **Uix** ea no/stra voco. **Et** fuerūt s̄ba **Ulixis** in orōne cōtra atacē p̄ habēdis armis **Achillis**. **Idez** q̄z **Quid**. in. j. de ponto ait. **Nō** census. nec da/ruz nomē auoz. **Sz** p̄bitas magnū ingenu/umqz fac. glo. etiā in. l. si qd̄ bello. ff. de capri. z post li. reuer. dic̄ magis esse meū qd̄ p̄ meā p̄bitatē q̄ro qz id̄ qd̄ p̄ antecessores. fac. l. iij. ff. de inter. z rele. **Et** **Licero** in inuectiua s̄ la/lustū ait. **Sancit⁹** est me meis fulgere mori/que qz maioz opionemiri vt sim meis poste/ris nobilitatis initiū. **Ad** h̄ qz adduci p̄t il/lud qd̄ inq̄t **Lin⁹** in. l. q̄sqs. C. de postu. dic̄t q̄ sc̄a p̄ferit nobilitati generis. z lex. sed z re/probari. s. ampli. ff. de execu. tu. p̄bat q̄ tan/tum nō debet attēdi nobilitas generis q̄ruz nobilitas moz. **Ideo** **Iuuenalis** s̄ quendā qui cū esset vilis moribz gloriab̄t de generē sui nobilitate exdamat libro. iij. satira. ij. di/cens. **Sēmata** qd̄ faciūt; quid p̄dest ponti/ce longo **Sanguine** censeri: pictos ostēdere vult⁹. **Maioz** z stantes in curribus emilia/nos. **Tota** licet veteres exornēt vndiqz cere/**Arria**: nobilitas sola est atqz vnica virtus. **Ulx**z adeo. miseruz est aliene incūbere fame. **Nalo** pater tibi sit tersitas: dummo tu sis **Facide** filis vulcaniaqz arma capessas. **Quā**te tersite filēz p̄ducatur **achilles**. **Nemo** ḡ de sanguis sui generositate debet gl̄iari q̄ ex nisi nō puenit meritis: maxime cū oēs ab eodē p̄ncipio traham⁹ originē: z sit s̄a snia **Boeci** i. ij. de sol. c. xij. dicēs. **Om̄e** hominū gen⁹ in terris sili surgit ab ortu. **Quid** genus aut pauos strepit⁹ si p̄mordia n̄ra aurozqz deū spectes nullus de gener extat: ni vicijs p̄iora fouēs p̄riū deserat ortū. **Uñ** i vulgari puer bio d̄: e le vilano q̄i fa le vilanie. **Sz** qd̄ dicem⁹ de quibusdā q̄ cū sint ignobilis gene/ris: tñ de nobilitate gloriānt⁹: p̄fecto talium vana gl̄ia posset tolli si eis diceret illud **Iu**

uenal⁹ vbi s̄. s. maioz p̄m⁹ quisqz fuit ille tū/orum. **Aur** pastor fuit aut id qd̄ dicere nolo **Quid** etiā dicem⁹ de multis q̄ cum sint nobi/les genere: ignobiles se reddunt viciosa p̄uer/satione: **Quāto** em̄ maiozes alicui⁹ fuerunt nobiliozes: tāto maius est virtuperiū ei q̄ ab illis dēscēdens p̄ viciū se vilissimū facit. vt in quit **Salusti⁹** in iugurtino. **Uñ** **Claudia**/nus canit. **Degenerat** hoies vicijs fiūtqz mi/nozes. **Io** cuidā romano gl̄iantē de maiozuz suoz s̄tutibz ait qd̄ā florētīn⁹. **Costa** feza non hēdi quelo bon vino. **Exp̄** d̄ictis ḡ vi/def q̄ beate s̄ḡinis nobilitas nō sit p̄siderā/da quo ad carnalē propagationē: sed solum quo ad nobilitatē virtuoze vite. **Om̄es** em̄ homines dīcī p̄nt nobiles dūmō sunt s̄tuozi z tāto sunt nobiliozes q̄to sunt s̄tuoziotes. **Ait** em̄ **Lassiod.** in eplis. **Hec** ē indubitata nobilitas q̄ moribz cōprobat. **Et** **Diero.** ad **Selantiā** inq̄t. **Vera** nobilitas est clarū esse s̄tutibz. z in. c. venerabilis. de p̄ben. z digni. d̄: **Nō** gener⁹ s̄ s̄tutū nobilitas gratū deo facit z idoneū s̄rmitozē. **Et** **Sualteri⁹** d̄ **Ca**stilionē. li. j. canit. **Nobilitas** sola est animū que moribz ornat. **Et** **Quid.** in li. de vetula dicit. **Nobilitas** homis mens z veritatē ima/go. **Nobilitas** hois virtutū clara propago. **Nobilitas** homis humilē releuare iacētē. **Nobilitas** hois mentē refrenare furentē. **Nobilitas** hominis nature iura tenere. **No**bilitas hois nisi turpia nulla timere. **Nobi**litas hominis terretas tenere dotes. **Nobi**litas homis celestia carpere regna. **Et** **Ari**sto. j. polit. c. iij. inq̄t. q̄ nihil aliud qz s̄tus et malicia dēterminat libez z suū. nobilē z igno/bilē. z in. c. nūqz. l. vj. di. d̄: q̄ s̄t⁹ aīam nobi/litatē z dēcorat. **Ecōtrario** s̄o de carentibz vir/tute ait qd̄dam versificator. **Uirtute** remota **Migrat** in exiliū nobilitatis honor. **Uici**/osi em̄ nō debēt ad honores z dignitates pro/moueri. l. ij. C. de dig. li. xij. **Pro** dēterminati/one hui⁹ dubij dico s̄m **Albertū** vbi s̄. q̄ bea/tissima s̄go s̄m oēm modū nobilitatē z digni/tatis esse debuit z fuit nobilissima z dignissi/ma in summo. **Uñ** dico q̄ si aliq̄ nobilitas ē attēdenda in p̄dictis: maxime fuit in ip̄a dei genitrice. **Si** ḡ ex diuinitijs aliqua reputat nobilitas trahit: sicut videt̄ innuere **Bar.** i. l. capitaliū. s. serui. ff. de penis dicēs q̄ popu/lares diuites z honestiores gaudēt p̄uilegio nobilitū: p̄fecto ipsa beata virgo fuit nobil⁹ q̄ ex dīctissimis parentibz regibz z ducibz ori/ginē traxit: vt infra patebit. **Itē** ipi⁹ par **Jo**achim erat diues. z ip̄a vnica eius filia: sed

Sola
tus nobi
litar

nō

Maria
fuit nobi
lissima

Quinto

Nota
pulcra d̄
nobilita
te

Sc̄a p̄
ferit nobi
litati

S

amore pauprat omnia sua paupibz erogavit
 vt infra deo d. ante declarabit pre q̄tra huius
 opis. q̄bz diuitijs suis cōpauit regnū celozū
 dicere dño **Mat. v.** Beati paupes spū qm̄
 ipoz est regnū celoz. **Itē** magi magna suo fi
 lio munera ⁊ valde preciosa attulerūt: q̄ omnia
 etiā paupibz dedit. vñ in corona nostra dicit
Gran thesori furno dari da li magi al suo
 fio: ma da lei dispensati a poueri per amore
 de dio. **Qd** quidē fecit vt rpalibz diuitijs cō
 temptis celestū thesaurorū opes infinitas et
 indeficiētes cumularēt. **De** q̄bz **Grego.** in q̄
 clam omel. inquit. **Si** de diuites esse cupit
 veras diuitias amate. **Et** in hoc ista pruden
 tissima r̄go fecit more philosophantiū q̄ vir
 tutis amore pecuniā p̄tempnūt. l. in honoribz
 s. phis. ff. de vaca. mune. l. j. in fi. p̄ncipiū. ff.
 de vari. ⁊ extra. co. **Egit** etiā more foris athle
 re: q̄ pugnat etiā sine mercede. vt ait glo. i ru
 brica. ⁊ in. l. j. C. de athletis. li. xij. **Si** de cir
 ca cōplexionē corpis attēdit nobilitas: ipsa
 virgo benedicta nobilissima fuit q̄ ab optie
 complexionaris viris ⁊ mulieribz p̄pagata
 fuit **Item** ipa optime complexionis sup om
 nes hoies ⁊ mulieres q̄ vnq̄ fuerūt vl̄ erunt
 erunt. excepto ei filio dño nostro **Jesu** xp̄o.
 vt infra declarabitur smone. iij. hui⁹ pris.

Nobili
tas caris

Si aut aliqd nobilitatē dicat contrahi ex
 eo q̄ p̄decessores alicui⁹ fuerint sapiētes vel
 aie nobilissime ac prudentissime ⁊ intellect⁹
 speculariū ⁊ h̄mōi. vel q̄ fuerint de antiq̄ ac
 potenti stirpe circa qd nobilitas gener⁹ artē
 dit. l. si furiosi. C. de nupri. vñ d̄: si nobil es
 lauda parētes. qd p̄bat in. c. nunq̄. l. vij. dist.
 nā fili⁹ sequit dignitatē p̄ris. l. senator. C. de
 digni. li. xij. p̄fecto hec oia nobilitatē insignia
 fuerunt in beata virgine. vt infra patebit.

Uñ sciendū est fm̄ **Albertū** vbi sup q̄ no
 bilitas fm̄ carnē est traductio carnalis origi
 nis a parētibz fm̄ seculū in diuitijs vl̄ poten
 tia vel dñio cōstitut⁹. **Et** q̄bz q̄stū ex p̄tena
 ture est causat in filijs similitudo cōplexionis ⁊
 p̄formitas moꝝ ⁊ imitatio opatōis. hō eniz
 paup ⁊ ignobilis si diuitijs cepit affluere: i
 cipiet delicijs magis vacare. cibis delicatiori
 bus se nutrire. ⁊ sic complexionē nobilitare.
 exercitijs honestioribz occupari. parua dam
 na min⁹ curare. paruis lucr⁹ min⁹ inhiare.
 dona min⁹ curare. alienū dñiū min⁹ timere.
 libertatē mag⁹ appetere. maior⁹ p̄fortia s̄be
 re ⁊ eoz opa ⁊ moꝝ imitari. ⁊ sic natura p̄
 mo seruil⁹ ⁊ ignobil⁹ victa p̄ cōsuetudinē: i cō
 trariū trāsmutat. **Et** q̄nto hec a remotiori ⁊
 diuturniori radice ad ramos trāsmittitur.

tāto mag⁹ nature inclinatio indurat ⁊ inse
 pabilior efficit. vt in filijs q̄stū ex p̄te nature
 est ad cōsimilia patribz inueniat inclinatio
 natural⁹. **Uñ** in cōmuni p̄uerbio d̄. **Sepe**
 solet fili⁹ similitudo esse p̄ri. **Et** fuit originaliter di
 ctū autoris libri q̄ d̄: **Pamphil⁹**. c. xix. l. q̄s
 q̄s. C. ad. l. iul. maiesta. ⁊ i aut. de rese. s. j. col.
 ij. ⁊ notat in. c. trāsmisse. ex q̄ si. sint le. ⁊ in. c.
 michael. de fili. p̄ by. **Et** hec appellat nobilit
 tas carnis. licz aut aia nō sit ex traduce tñ ex
 istens i carne opat pl⁹ vl̄ frequēti⁹ fm̄ q̄ a car
 ne ampli⁹ ad aliqd iclinat. **Hec** **Albert⁹** vbi
 supra. **Aia** em̄ p̄iucta corpi imitat passionē
 corpor⁹. vt in q̄t autor in li. sex principiorū
Qd dicit aut aliq̄ doctores: q̄ nobilitas ista
 fm̄ carnē nō solū p̄dest q̄ ad gl̄iam mūdi: s̄
 etiā multū adiuvat ad virtutes aī ⁊ ad bonū
 incitat q̄uis ipa solū non cogat ad bonū vel
 ad malu. **Uñ** in q̄ **Albert⁹** vbi s̄. p̄licet q̄
 quis opat p̄traria nobilitati originis tanto
 viciōsior ⁊ detestabilior sit: quāto mag⁹ agit
 p̄tra naturalem inclinacionē originis. et sic
 mag⁹ culpabil⁹ est nobil⁹ viciōsior q̄ ignobil⁹
Itē leges plerūq̄ magis puniūt nobiles q̄
 rusticos: quia rustici parcendū est. l. j. ff. si q̄
 in ius vo. nō te. l. si q̄s id qd. s. doli. ff. de in
 r̄. om. iij. **Item** q̄sto q̄s est dignior: tāto ei⁹
 est culpa grauior. **Iuxta** illud **Iuuenal.** lib.
 iij. satira. ij. **Om̄e** ai viciū tāto cōspect⁹ i se
Crime h̄z: q̄nto maior q̄ peccat habetur. que
 snia etiā p̄nitur in. c. q̄. r̄. l. di. ⁊ in. c. nul
 li fas. xv. q. j. ⁊ c. precipue. xj. q. iij. **Uñ** vbi
 nobilitas originis p̄ficiet ⁊ ornat nobilitate
 moꝝ ⁊ op̄s vtraq̄ alteri p̄stat icremētū lau
 dis. ⁊ ambe merito laudant. qz vbi sunt eq̄
 lia merita in duobz nobilitas addit gradū
 l. qd si nolit. s. q̄ mācipia. ff. de edi. edic. ⁊ po
 nit **Panoz.** in. c. cum venerabil. de p̄te. **Sic**
 scia ⁊ virt⁹ addit gradū in tantū qd scolari⁹
 p̄tuosus ⁊ sapiēs p̄fertur in gradu doctori
 ignato. vt ait glo. in. l. j. C. de re curio. ⁊ eozū
 fi. **Est** aut sciendū q̄ licet nobilitas carnis
 sine nobilitate ment⁹ nō laudet s̄ virtū p̄ref
 ecōtra p̄o nobilitas mēt⁹ sine nobilitate car
 nis tanto ampli⁹ laudat. q̄sto mag⁹ p̄p̄riam
 vincens naturā laudabiliter opatur. vt inu
 it text⁹ in. c. nunq̄. l. vij. dist. tñ nobilitas car
 nis est quasi radix ⁊ unatū fundamētū p̄
 tuose opationis: ita vt illud h̄ns difficult⁹ a
 virtute moueat. **Et** si virt⁹ ment⁹ forsitā tēp̄
 erit ipa carnis nobilitas eā ad nobilia exci
 tat. **Beata** igit r̄go **Maria** fuit nobilissī
 ma nobilitate sanguinis ⁊ generis adeo q̄ ex
 cepto filio suo fuit nobil⁹ in diuidiū omibz

Nobiles
magis p̄
nuntur

Nobili
tas ⁊ scia
addit et
laudat

Sermo. I. De natiuitate Marie

Quā no induiduis q̄ in hūana natura fuerūt. Nam
bit fuerit vt p̄z Nat. j. ipa brā h̄go descēdit de semie
Maria patriarchali. s. a q̄tuordecim patriarchis q̄z
p̄cipuus fuit Abraā a q̄ q̄dragesima ⁊ vna
generatōe descēdit. In q̄ Abraā de p̄p̄lm pe
cultarē elegit sibi ⁊ distinxit ab alijs. Qui eti
am dictū fuit Sen. xxiij. c. Princeps dei es
tu apud nos. Qui facta est repromissio d̄ x̄po
nascituro. Sen. xxiij. c. vbi dixit ei de. In se
mine tuo b̄ndicent oēs gētes. Ab hoc nobi
lissimo patriarcha denotant̄ hebrei quasi ex
Abraā geniti: vt dicūt q̄dā. q̄uis alij dicāt
q̄ denotant̄ hebrei: q̄ ab heter descēderunt.
Hic fuit p̄mus q̄ p̄fessus est fidē vnus dei
inter idolatras caldeos adorātes ignē p̄ deo
in quē iniect̄ ab eis vt experiret̄ p̄tutē eius
illelus exiuit. ⁊ tangit̄ Neemie. ix. c. Quia
ḡ ab hoc nobili p̄ncipe descēdit beatissima h̄
go Maria. Jo illi d̄. Lan. vij. Quā pulcri
gressus tui i calciameris filia p̄ncipis. q̄d ex
ponit glo. d̄cēs. Id est opa tua in exemplis
sanctorū q̄s imitāz ⁊ oēs excedis. Descēdit
q̄z ipa mater dei b̄ndicta. vt p̄z i codē p̄mo
Matth. c. a q̄tuordecim duabz ⁊ a q̄tuor
decim regibz. ⁊ de illa canit̄ ecclia i officio
hodiernē festiuitat̄. Regali ex p̄genie Ma
ria exorta resulget. ⁊ de descēdit ex semie p̄
phetali maxime ex Dauid q̄ fuit eximi⁹ pro
phetaz: vt dicūt theologij. i. s. n̄iaz. di. ij. Jo
canit̄ ecclia vbi s̄. Natiuitas gl̄iose h̄ginis
Marie ex semie Abrae: orta de tribu Juda:
clara ex stirpe Dauid. Fuit etiā exorta ex se
mine sacerdotali. s. de tribu leui. vt declarat
Albert⁹ vbi supra. q̄z solū tribz regia. s. iuda
⁊ sacerdotali. s. leuitica iungebāt simul ma
trimonia. Un̄ brā h̄go etiā descēdit de semie
Aron summi sacerdot̄: q̄z de stirpe eius fuit
Anna mater ei⁹. vt inq̄t Joh. damascen⁹. li.
iiij. ⁊ Beda sup Lu. Et Grego. xxiij. moral.
Beat⁹ q̄z Lucas. iij. sut euāgelij. c. describēs
nobilitatē origis sue: genealogiā suam vsqz
ad Adā p̄trahit. Un̄ vt p̄bat mgr Bar
tholome⁹ p̄isan⁹ in suo mariali. fructu. iij.
Beata h̄go orta est p̄mo de multz patribz ve
teris testamēti maxime a decimonono incipi
endo ab Adā vsqz ad thare. Secdo de p̄iar
chis. Tertio de p̄ncipibz. Quarto de iudici
bus. Quinto de regibz. Sexto de duabz.
Septio de p̄phis. Octauo de doctoribz. No
no de virz strenuis ⁊ fortibz. Decio de sacer
dotibz ⁊ sumis p̄fificibz Undecio d̄ p̄p̄li re
ctoribz. Duodecimo de cultoribz dei: ⁊ iustis
parētibz. vt ip̄e ibi lati⁹ declarat. Et iō dicere
nō imerito possum⁹ brē h̄ginē illd̄ Uirgilij

in. j. enei. Que te tā leta tulerūt Secula qui
tāri talē genuere pentes. Ex sup̄dictis autē
colligit̄ q̄ x̄po d̄ns n̄r q̄ sine m̄re genit⁹ est fm̄
diuinitatē. ⁊ sine p̄re fm̄ humanitatē: totam
ip̄am hūanitatē ⁊ dignitates q̄ ad ip̄am se
quunt̄. s. cognatōis ⁊ sanguinat̄ ab ip̄a ma
tre sua b̄ndicta suscepit. Corp⁹ ei⁹ formatū
fuit ex purissimis ipsi⁹ h̄gis sanguinibz vir
tute sp̄sscti: vt declarat̄ theologij i. iij. dist. ij.
Quia ḡ oēs nobilitates p̄cesse hūano generi
in Adā p̄ncipaliter a deo date sunt vt descen
derent p̄ multas generatiōes. ⁊ p̄ h̄ginē ma
trem terminarent̄ in x̄pm q̄ esset vltim⁹ dux
vltim⁹ rex: ⁊ vltim⁹ patriarcha populi dei. de
q̄ Apoc. ij. d̄. Hec dic̄ p̄m⁹ ⁊ nouissim⁹. pri
mus quo ad diuinitatē ⁊ nouissim⁹ q̄ ad hu
manitatē. iō apparet q̄sta sit ip̄i h̄gis nobi
litas q̄ ip̄m dei filiū q̄ ad humanitatē nobili
tauit. Et p̄sequēter ex ei⁹ nobilitate ois crea
tura nobilitata est. Quapropt̄ ipa b̄ndicta
h̄go p̄t̄ dicere illud Eccl. xxiij. Ego sic ne
bula regi oēm carnē. i. x̄pm. p̄ quē ois caro. i.
tota humana natura est nobilitat̄ veste in
duta. Quapropt̄ Ambro. in li. ij. de h̄gini
tate ait. Quid nobilitat̄ dei matrem: q̄si dicat ni
hil in rebz creat̄. Des em̄ p̄claritates: inge
nuitatis dignitates ⁊ nobilitates. q̄ possent
esse in aliquo induiduo humano poluit de⁹
in hac egregia puella q̄ oīs p̄ncipes: duces
reges ⁊ impatores: ⁊ q̄scūqz nobilissimos vi
ros ⁊ semias nobilitate trāscēdit. De nobili
tate autē p̄tutis ei⁹ infra dicit̄ p̄te q̄ta hui⁹
opis. vbi de p̄tuosa ei⁹ cōuersatione tractabi
tur. p̄nūc autē sufficit̄ sacre sc̄pture testimo
niū q̄ in ei⁹ p̄sona Eccl. xxiij. c. inq̄t. In me
ois spes vite ⁊ p̄tutis. Et iō p̄sideras Salo
mon nobilitatē p̄tutū ⁊ sanguis detere i brā
h̄gine relucere: exclamauit Sap. iij. Q̄z
pulchra est casta generatio cū claritate. Quia
ḡ brā h̄go de stirpe regali p̄genita est regiam
habuit dignitatē fm̄ carnē. nā filia q̄ de rega
li p̄genie nascit̄ regal̄ d̄r. l. j. c. de digni. li. xij
Quia h̄o deo desposara fuit q̄ est rex regum ⁊
d̄ns d̄nantū. claz ē q̄ oīs creaturas nobi
litate trāscēdit. Nā femis clarissimā digni
tatem mariti tribuit. l. femine. ff. de sena. fe
mine em̄ coruscāt radijs maritoz. s. h̄ ita
qz in aut. de p̄su. Unigenit⁹ etiā dei fili⁹ q̄ ab
eterno decreuerat ex ea nasci ⁊ ei⁹ vtero ha
bitare: illā oī nobilitate decorauit ⁊ clarifica
uit. nā parentes efficiunt̄ nobiliores p̄ filios
nobiles. vt ait glo. i. s. generalis. i. aut. de di
gni. ⁊ matres dignificāt dignitatibz filiozū:
fm̄ Bar. in. l. j. ff. de sena. ⁊ p̄bat p̄. s. h̄ itaqz

Femine
nobilitat̄
tur a ma
ritis

in aut. de usu. Jo de spa dñi mfe dici pt istud
 Apo. xij. Claritas dei illuminavit eā. nos
 q̄z dicere debem⁹ illud. ij. Eldre. viij. Bñdi-
 ctus de⁹ parz nostrorū q̄ dedit volūtate i cor
 regis. s. filij sui clarificare tomū suū. i. matrē
 benedictram.

¶ Pars tertia huius sermonis que dicitur
 locunditatis.

Jocūda
 parētibz

Dysto-
 ria nati-
 vitaris
 Marie

Iocundissimā fuisse virginis gl'ose
 natiuitatē manifestū est. Si em̄ iu-
 deoz gens gaudia fuit dū p̄ Bester
 liberata fuit. Bester. viij. ⁊ Thobia illumia-
 to magnū gaudiū factū est. Thob. xij. ⁊ Do-
 loferne sup̄ato letata fuit Judith cū populo
 iudaeo. Judith. xiiij. s. Abraā gaudisus est i
 ortu Isaac. Gen. xx. ⁊ Anna in natiuitate sa-
 muelis. i. Regū. ij. ⁊ parētes Johis baptiste
 in eius ortu simul cū cognatis ⁊ amicis suis
 sicut p̄dixerat angelus Luce. j. di. Et multi
 in natiuitate eius gaudebūt. Multo magis
 in natiuitate hui⁹ virginis cui⁹ part⁹ victo-
 riam mūdo atq; salutē attulit immēse leticie
 causa extitit. Jo canit eccl'ia. Natiuitas tua
 dei genitrix ego gaudiū annūciauit i vniū-
 so mūdo ⁊c. ¶ Primo igit natiuitas matris
 dei iocūda fuit ei⁹ parētibz. vt em̄ in ei⁹ legen-
 da habet. beata virgo ex parētibz honestissi-
 mis ac timētibz deū exorta est: Joachim scz ⁊
 Anna. Joachim nāq; p̄f illi⁹ ex galilea de
 ciuitate nazareth sanctā Annā ex bethleē du-
 xit vxorē. Amboq; iusti erāt: ⁊ sine rephensi-
 one in mādatis dñi incedebāt. omneq; suaz
 subam tripharie diuidebāt: vnā partē tem-
 plo ⁊ templi seruitoribz impēdebāt. aliā pe-
 regrinis ⁊ paupibz erogabat. tertiā p̄o suis
 vrbibz ⁊ p̄ sua familia reseruabāt. Et ita p̄ an-
 nos viginti pleni nō habētes vouerūt domi-
 no q̄ si eis sololē cederet eā seruitio ei⁹ p̄pe-
 tuo māciparēt. Qui rei grā cū singul' annis
 in tribz festis p̄cipuis hierl'm frequentarēt:
 In festo encensoz cū suis ip̄e Joachim ascē-
 dit ⁊ cū ceteris ad altare accedēs oblationem
 suā offerre voluit. quē vidēs sacerdos cū in-
 dignatiōe nimia repulit. ⁊ q̄ ad altare acce-
 dere p̄sumeret increpauit. asserēs nō esse con-
 ueniens maledicto legi obnoxiiū oblationez
 dño legi offerre. nec inf̄ secūdos infecūdū et
 q̄ populū dei nō auxit astare. Joachim ḡ sic cō-
 fusum se vidēs. p̄ pudore tomū redire nolū-
 it: ne silr a p̄tribulibz suis q̄ h̄ audierāt rātū
 opprobriū sustineret. itaq; ad suos pastores
 secessit. Quōq; ibi aliq̄ diu morā traxisset: q̄/
 dam die soli angel⁹ cū ingēti claritate appa-
 ruit ⁊ de ei⁹ visione turbatū ne timerz admo-

nuit dicens. Ego sum angelus dñi missus
 ad te vt annuncie tibi p̄ces tuas exauditas:
 ⁊ elemosynas tuas in p̄spectu dñi ascendisse
 Uidi em̄ pudore tuū ⁊ andiui sterilitatē sop-
 probriū nō recte tibi obiectū. peccati q̄pe nō
 nature vltor est de⁹. Et tō cū alicui⁹ vterum
 claudit ad hoc facit vt mirabilē denuo ape-
 riat. ⁊ non libidinis esse qd nascit. s; diuini
 fore muneris cognoscat. Prima gētis vestre
 mater Sara: nōne vsq; ad nonagesimū an-
 nū sterilitatē opprobriūz prulit⁹ ⁊ tñ Isaac
 cui repromissa erat oim gentiū beatitudo ge-
 nerauit. Rachel etiā nōne diu steril fuit: et
 tamē Joseph genuit: q̄ toti⁹ egypti dñiū ha-
 buit. Quis fortior Samsonē. vel sanctior
 Samuele: ⁊ tñ hi ambo matres steriles ha-
 buerunt. Rationi igit ⁊ exēplis crede dilas-
 ros diu p̄cept⁹ ⁊ sterilitis part⁹ mirabiliores
 esse solere. Proinde Anna vxor tua pariet tū
 bi filiā ⁊ vocabis nomen ei⁹ Maria. hec vt
 vouisti erit ab infantia sua dño p̄secrata: et
 adhuc ex vtero mris sue sp̄sancto plena. nec
 forinsecus inter populares sed i templo dñi
 morabit. Et sicut ex sterili mfe ip̄a nascetur.
 ita mirabiliter ex ea filius altissimi genera-
 bit. Cui⁹ nomē Iesus: ⁊ p̄ eū oibz gētibz erit
 salus. ⁊ tibi hoc erit signū q̄ hec omnia fient.
 Cum pueneris ad aureā hierosolyme portā
 Annā vxorē tuā obuiā habebis: que de tua
 tardatione modo sollicita tunc i tuo conspo-
 ctu gaudebit. His dicitis angel⁹ ab eo disces-
 sit: ipm̄q; leticia plenū reliquit. Anna autē
 cum amare fletet: quia quo vir su⁹ esset igno-
 rabat. idē angel⁹ sibi apparuit ⁊ eadē que vi-
 ro suo annūciauerat patefecit. Et vt viro suo
 ad aureā portā obuiaret ip̄auit. Igit iur̄ an-
 geli p̄ceptū ambo sibih̄nucē obuiātes de mu-
 tua visione letati ⁊ de ple. p̄missa securi: ado-
 rato dño tomū redierūt: diuinū promissūz
 hylariter expectantes. Anna ḡ cōcepit ⁊ suo
 tempe filiā pepit que vocata est Maria. cu-
 ius natiuitate nō solū pater eius ⁊ mater: s;
 etiā tota illoz cognatio fuit letabunda ⁊ mi-
 ro gaudio resp̄sa. Sed de hac iocunditate ⁊
 sequēti itēz dicit infra smone. iij. hui⁹ ptis
 p̄te vltima. ¶ Puro aut hāc gratiosissimaz
 puellā nō fm̄ morē alioz nascentiū gemituz
 emisisse: sed cum maxima iocunditate inter
 multa agmina angeloz dulcissima cantica
 decantantiū atq; p̄ natiuitate regine sue ex-
 ultantiū de vtero matris exisse. magnāq; le-
 ticia cū facie ac manibz demonstrasse: in faciez
 his qui aderant arridēdo: circūstantesq; an-
 gelos aspiciēdo ⁊ mirādo. ac cū eis p̄iter ex-

Sermo. I. De natiuitate Marie

ultrando. Accurebāt autē vndiq̄ gētes vt pu
ellā tā pulcrā tāq̄ speciosā cernerē possent
a cui⁹ sacratissima carne miri odoris fragrā
tia emanabat. eūsq̄ formosissima facies tā
lucidi splēdoris radios emittebat vt omēs i
stipore ruererēt: nullusq̄ vultus illius ele
gantia fixis valeret oculis intueri. **S**ecūdo
natiuitas hui⁹ sanctissime puelle fuit celesti
curie iocūda. **N**ō solū em̄ illo die q̄ nata est
facta fuit in celo specialis supernoz ciuium
exultatio. sed etiā om̄i anno in hac die parti
culari festiuitate recolit memoria natiuitatē
eius. **U**n̄ vt refert **Joh. heleth.** Postq̄ h̄go
gliosa in celū assumpta fuit: dies natiuitatē
eius aliquāto tpe fideles latuit. **C**ōtingit autē
q̄ quidā vir sanct⁹ sedule p̄p̄latiōi insistēs
singulis annis sexto id⁹ septēbris i oratōe po
situs iocundissimā angeloz festiuitatē audi
ret in celo. **Q**ui cū deū deuotissime deprecaret
vt sibi reuelaret cur q̄libet anno illa tm̄ die z
nō alia hoc audiret: diuinū accepit respon
sum q̄ virgo gliosa dei genitrix **M**aria tali
die mō fuisset nata. z p̄ceptū fuit illi vt hoc
fidelib⁹ xpianis manifestaret vt cōcordes fi
erent in hac celebritate celesti curie. **L**um q̄ h̄
summo pontifici z alijs intimasset: hūc diez
in honorē natiuitatis ipsi⁹ h̄ginis celebra
ndum vniūsaliter statuere. **T**ertio z princi
palius gaudia est b̄tissima trinitas de h̄ginis
hui⁹ natiuitate. **G**audius est em̄ deus pater
de nobilissime ac iocūdissime spōse sue ortu.
Gaudius est fili⁹ dei de matris sue dilectissi
menatiuitate. **G**audius est spūsc̄tus puel
lam illā modo editā q̄ dignū sibi esset habi
taculū: z que sua sancta obūbratōe fecūdata
illū a quo ipse p̄cedit vnigenitū dei filiū par
turiret. **Q**uarto gaudia sunt sancti patres
qui erāt in limbo. q̄ vt inq̄t mḡ **B**artholo
me⁹ p̄isan⁹ i li. b̄re h̄gis. fructu. x. cognouit
ab angel⁹ natiuitatē ipsi⁹ h̄gis. tū qz descen
sus erat angeloz ad ipos deferēdo animas iu
stoz in eodē loco. tū qz cū essent i statu ḡre z
p̄c̄tes eoz futuri ad eos visitādos z solā
dos descendebāt. **I**nsup qz illā nascituraz si
guris z p̄phetijs pdixerat ipsi sancti patres
z de ortu xpi in generali z speciali quo ad tē
pus fuerāt certificati. vt patz de **A**braā de q̄
inq̄t d̄ns **Joh. viij.** **A**braā p̄ vester exulta
uit vt videret diē meū: vidit z gaudius est. z
Jacob **Sen. xlix.** de ipō pdixit. z **Daniel. ix.**
c. sui libri de tpe ei⁹ p̄phetavit. nō est putan
dum tale lumē post mortē ab eis esse amonū
cū aīa extra a corpore recorderet eoz que i corpore
gessit. qz in pte intellectiua est memoria. vt

patz p̄ doc. in. j. sen. di. iij. vñ diuini dictū fu
it ad **A**braā. recordare fili zc. **Lu. xvj. ca.** **E**t
qz recorderet affirmat **Aug. ix. p̄fessionum. et**
Grego. iij. moral. z Theo. in. iij. dist. xliij.
z. xlv. **C**ognoscētes q̄ sancti p̄res nō solū spi
ritu p̄phético z reuelatiōe: s̄z etiā aliq̄ insoli
ta illustratiōe ortū h̄gis b̄ndicte. gr̄as imen
sas z laudes deo dederūt cernētes adimplen
das eoz p̄phetias z figuras in pte z i breui
expectātes i totū cōplēdas. vñ letabant et io
cundabant atqz tripudiū magnū faciebant
z deū de rāto b̄nficio b̄ndicētes pulchz cantu
cum cecinerūt: sicut **Zacharias** fecit in ortu
Johis. Luc. j. z **Anna** in ortu **Samuel. j.**
Regū. ij. exultabat. **A**dā vidēdo lignū vite.
s̄z **Mariam** disponi ad fructū p̄ducēdum
vite eterne in medio paradisi. **Sen. ij.** **E**na
letabat erūnā suā aboleri z maledictionez a
Maria remoueri. de q̄ **Sen. iij.** habet z loco
maledictiōis b̄ndictiōem p̄ferri. **G**audēbat
Noe cernēs archā cōponi ad gen⁹ humanū
liberandū. **Sen. vij.** z arcū i nube poni ad fe
dus p̄petuū stabiliendū. **Sen. ix.** **J**ubilabat
Abraā p̄missum suū impleri. **Sen. xxij.** **J**a
cob scalā ad celū p̄tingētē erigi. **Sen. xxvij.**
Sicqz oēs aliq̄ indicibili leticia gratulabāt.
Quapropter z nos debem⁹ in hac die exul
tare z letari sic admonet sancta mat̄ ecclesia
que in officio hui⁹ diei canit dicēs. **A**ū iocū
ditate natiuitatē h̄gis **M**arie celebremus
vt ipa p̄ nobis intercedat ad d̄m **J**esū xp̄m
Et itez. **S**orde z aīo xp̄o canam⁹ gl̄iaz i hac
sacra solēnitare p̄cellē genitricis dei **M**arie
Ipa em̄ est fenestra celi p̄ quaz de oculo suo
miseri cordie nos respicit. **U**n̄ canit i officio
eiusdē h̄gis. **I**ntret vt astra flebiles celi fene
stra facta es. **Et Lan. ij. dr.** **E**n ipē stat post
partitē nostrū. i. post naturā humanā. respī
ciēs p̄ fenestrā. s. matrē suaz. **D**icere autē p̄c̄
h̄go b̄ndicta q̄ est ostiaria paradisi illud **Joh.**
x. **E**go sum ostiū. p̄ me si q̄s introierit salua
bitur. **I**o o p̄ctōres a patria celesti exules in
trate p̄ portā istā. **I**te o infirmi ad medicūz.
Accedite o orphani ad parentē. p̄gite o ceci
ad lumē. **P**ropate o afflictī ad cōsolatiōem
Ambulate o h̄gines post speculūz pudiciē.
Festinate o matres ad matrem dei. **C**urrite
o vidue ad nutricē veri sponsi. **P**roficiatimi
ni o paupes ad thesauratricē bonoz celestū
Egredimini o incarcerati p̄ ianuā p̄fecte li
bertatis. **N**osqz omēs i hac miseriaz valle la
borātes: rogem⁹ eā cū b̄o **A**ugustino in ser
mone hodierno dicentes. **S**ancta **M**aria
succurre miser⁹: iuuua pusillanimes: refoue fle

I
Iocūda
ergo sit
nobis

I
Iocūda
celesti
curie

I
Iocūda
toti
trinitati

R
Iocūda
patrib⁹
i
limbo

S
D̄ni⁹
p̄ctōre
cordabit

biles: ora p p'plo: interueni p clero: intercede p deuoto femineo sexu: sentiat oēs tuū iuuamē q'cuq; celebrat tuā sc'az natiuitatē. Assiste parata vot' p'scētū. 7 repede oib; optatū effectū. Sit tibi studiū assidue orare pro p'plo dei q' meruisti b'ndicta p'ciū p'ferre mundi. Qui uiuit 7 regnat i secula secl'oz Amen

De eadem sanctissima s'ginis natiuitate Sermo secundus.

Maria dicitur uirga

Uirgā uigilā

tem ego uideo. Hier. i. Uirga dicitur b'ra s'go Maria. P'rio aut ea q' significat p uirgā auream. de qua dicitur Hester. v. extēdit rex terra reginam uirgā aureā quā tenebit i manu. Cū em rex ille nomine Assuer' esset iratus: extēsiso illius uirge ipm placauit. 7 reginam Hester in palaciū introduxit 7 omnia iperrauit Ipsa quippe s'go beata deū iratū placat. q' est nostra aduocata. Aus em deus pcutit cor p'ctoris. s'ga aurea. i. deuotioe s'ginis statim placat. 7 illi eternā penā remittit. 7 iō possumus dicere deo illud Prouer. xxiij. Si pcuteris eū s'ga nō moriet. Tu s'ga pcutis eū 7 animā ei' ab inferno liberabis. Decibi. Et Isa. xj. dicit de xpo. pcutiet terrā. i. terrena corda. uirga oris sui. i. deuote s'gis q' ex ore altissimi p'disse p'mogenita dicit. Eccl. xxiij. Sic em p'ores solebāt uirga pcutere seruos sup capita q' uolebāt eis dare libertatē suando modū quē refert glo. in. s. multis. in s'bo uindicta. In sti. de libertinis. p legē sedaz. Cū ad uer. liber. Sic 7 xps cū nos pcutit s'ga. i. deuotione s'ginali nos facit liberos a seruitute diaboli. Dec quoq; b'ra s'go figurata p s'gā aureā in palaciū celeste nos introducit. q' ē ianna paradisi. Cū canit eccl'ia i officio beate s'gis. Tu regis alti ianna 7 porta lucis fulgida. Dia etiā nobis iperrat ista s'ga aurea q' est mater dei uenerāda. Dicit em ei filius ei' illd. iij. Re. ij. Pete m' m' neq; em fas ē ut auertā faciē meā a te. S'cdo b'ra uirgo appellat s'ga aromatica. de q' dicitur Cantic. iij. Que est ista q' ascendit p desertū sic s'gula fumi ex aromatib; mirre 7 thuris 7 unūsi pulueris pigmētarij. Ipa q'ppe fuit s'gula p'p' humilitatē: 7 fuit s'gula fumi. q' cōcremata fuit p charitatē. 7 dicitur ex aromatib; mirre. q' fugauit diabolicas tētatōes. Et thuris. q' restringit fluidas cogitatōes. 7 unūsi pulueris pigmētarij. q' i se habuit oēs grās 7 p'ntes. Tercio dicitur s'ga decora: de q' Zach. v. ait

Uirga aromatica

ppheta. Assumpsi mihi duas s'gas. unā uocauit decora: aliā funiculū. s'ga q' uocat funiculus fuit Eua: q' nos p'strinxit uincul' pctōrum. s'ga s'go q' uocat decora ē s'go Maria. Tūc em s'ga est decora q' est florib; folijs et fructib; b'n ornata. B'ra igit' uirgo habuit flores. i. redolētes cogitatōes q' ad deū. Cū Eccl. xxiij. c. ipa inq't. Flores mei fruct' honoris 7 honestat'. Habuit etiā folia. i. s'ba sanatiua q' ad primū. de q' b; Ezech. xlviij. folia ei' ad medicinā. Et Apoc. xxiij. folia ligni ad sanitatē gentiū. Habuit q'z fruct'. i. opa pura 7 mūda q' ad seipm. de q' b; Prou. iij. dicit. Primi 7 purissimi fructus eius. Quarto appellat b'ra dei genitrix s'ga uigilans a Hier. p'pha in s'bis p'positis. Ipsa ei uigilat sup deuotos suos ut custodiat eos Cū ipa dicit illud Can. v. Ego dormio 7 cor meū uigilat. Et iō etiā nos debem' uigilantes esse 7 feruidi i deuotōe ei'. Nā si impator noctes ducit in somnes 7 noctib; uis' sub eq' litate dicit p subditoz q'ere. ut i aut. ut iudi. sine quoq; suffra. in p'n. coll. ij. 7 idē fac' papa ut in p'hemio sexti. mltomagis nos uigilare oportet circa s'gis deuotionē. Uigilantib; ei' 7 nō dormiētib; iura subueniūt. i. pupillus. in si. ff. de his q' in frau. cre. l. in summa. ff. de pecu. 7 in p'hemio institutionū. Item in mane 7 post somnū reperit pfecte meditationis studiū. ut inq't glosa in fili. 7 l. vnica. C. de iusti. codi. pfirmā. in uerbo indefesso. 7 ideo ad hoc nos hortando ipsa benedicta uirgo ē quit Prou. viij. Ego diligentes me diligo 7 q' mane uigilauerint ad me inueniēt me. te atus q' audit me 7 q' uigilat ad fores meas q' eridit. q' me inuenit inueniet uita: 7 hauriet salutē a dño. Eccl. iij. c. dicit. Qui illā diligit: diligit uita. 7 q' uigilauerint ad illā: cōplectent' placorē ei'. q' tenuerint illā: uita hereditabit: 7 q' seruiēt ei: obsequētes erūt sancto. 7 eos q' diligit illā diligit de'. De cuius uirginis natiuitate itez tres consideratōes faciemus.

Prima dicit descriptionis
Secunda contrariatiōis
Tertia s'go appellabit expositōis
Pars p'ma h' s'monis q' dicitur descriptōis.
Uia ut sup dictū est Matthe' p'mo sui euangeli. c. 7 Luce. iij. scripsit genealogiam xpi. 7 p'sequens etiā beatē uirginis: queri potest utrū p'grue et bene describi potuit. Et p'mo uidet' q' nō. q' Isa. liij. dicit. Generatiōem ei' quis enarrabit: quasi dicat nullus. Insup ut ex Josephi di

Uirga decora

Uirga uigilans

Uirge genealogia Marie sic b'n descripta

Sermo. II. De natiuitate Marie

etis colligim⁹ in. viij. li. antiq⁹ rarij. 7 Beda etia idē refert in sua cronica. Cū omnes gene- rationes hebreoz ī archinis tēpli secretiori- bus seruarent: Herodes alienigena omnes iussit incēdi vt sic sua ignobilitas iudeis mi- nus contempnibilis esset. Quō igit⁹ Matthe- us elapsis annis tā ferme quadraginta a de- letione libroz hmoi euāgelij scribēs potuit hāc genealogiā agnoscere. Ad p^mū obie- ctū rīdet Hiero. sup⁹ Mat. dicens. In Isaiā legim⁹: generationem ei⁹ q̄s enarrabit. nō ḡ- putem⁹ euāgelistā pphē esse frū: vt qd̄ ille impossibile dixit affatu: hic enarrare incipiat qz ibi d̄ generatiōe diuinitatis: h̄ de incarna- tionis eit dictū. Hec ille. Verūm istā rīssi- onē pleriqz inducit sniam Leonis pape i ser- mone de natiuitate xpi: vbi ait. In dño nro Iesu xponō solū ad diuinā sz etiā ad huma- nā spectat naturā. qd̄ dictū est pphētā: ge- nerationē ei⁹ q̄s enarrabit. Igit⁹ nec genera- tio tpalis xpi fm carnē est explicabil⁹. Ad qd̄ rīdet ex doctrina brī Thome i. iij. pte sū. q. xxxj. q. vba ista itelligūt de mō incarnatiōis q̄ ineffabilis est. qd̄ ex vbis seqntibz ipi⁹ Le- onis pape pcludit. Inq̄t nāqz. Vtrāqz em̄ naturā in vnā diuinitate psonā nisi fides cre- dat fmo nō explicat. Ad aliud hō qd̄ obie- ctū est de cōbustione libroz in qbz descripta erat origo nobilis iudeoz. Rīdet Nicola⁹ de lyra sup⁹ Mat. q. Matthe⁹ habuit p reue- lationē qd̄ nō habuit p scripturā. Cū apli et euāgeliste nō min⁹ fuerūt illuminati. imo ma- gis de mysterijs xpi qz patriarche 7 antiq⁹ p- phete. Quidā tñ dicūt q nō oēs illi libri cō- busti fuerūt: cū 7 domi seruariēt a multis Alij qz memorie mādauerāt q de hmoi nobi- litate didicerāt a patris. Nā Esdras scriba vt refert Iud. in li. vj. ethimol. incensam le- gē a chaldeis: dū iudei regressi fuissent ī hie- rusalē diuio afflat⁹ spūscro repaui cūcta re- gis 7 pphetaz volumia q fuerāt a gētibz cor- rupta correxit. Quāto mag⁹ xpi generatiōz retexere potuerūt Mat. 7 Luc. q spūscm cū alijs apls in linguis igneis descendētem acceperunt?

Q Pars scda h⁹ smonis q d̄ rariatōis
Cōtra hāc descriptōz natiuitatē xpi
7 beate vgis p̄ opponi dupl⁹ p̄maz
oppositiōne 7 rariatōz refert 7 sol-
uit Hiero. sup⁹ Mat. dicens. Querat dili-
gens lector 7 dicat. cū Ioseph non sit p̄ dñi
saluatoris qd̄ p̄inet ad dñm ordo deductus
vsqz ad Ioseph? Qui rīdebim⁹ p̄mū nō esse
p̄metudinis scripturaz vt mulier i generati-

onibz ordo tēraf. Deinde ex vna tribu fuisse Ioseph 7 Mariam. Cū 7 ex lege cā accipe cogebat vt p̄pinqū. Hec ille. Mulier em̄ nō poterat nubere cū viro alteri⁹ tribz qñ ad ipam p̄tinebat hereditas paterna. vt patet Num. xxxvj. Brā autē ego Maria fuit vni- ca Ioseph patri suo. 7 iō cogebat ex lege vi- ro sue tribz nubere. Et p̄p̄ h̄ etiā iuit cū Ioseph ī bethleē in ciuitate David vt p̄titeret cū eo. vt scribit Lu. ij. c. Et iō Hiero. vbi s̄. hoc firmās addit. p̄p̄ h̄ sil̄ censent⁹ ī bethleē vt de vna videlicet stirpe generati. iō oēs sil̄ oportebat ipialē celsuz p̄titeri ī bethleē ciuitate eoz. Hec ille et idē Damascen⁹ inq̄t dicit Ioseph em̄ iust⁹ exns 7 ex David stirpe de- scēdens nō desposasset beatā vginē nisi fuisset de tribu iuda 7 de familia David. Si autē q̄rat q̄re vt dicit Hiero. 7 Damasc. sacra scri- ptura nō p̄suevit genealogizare mulieres sic viros? Rīdet Aluere⁹ magn⁹ ī li. sup⁹ missus est. qz p̄p̄ plures causas. P̄mo qz sex⁹ emine- us est indignior: 7 viri⁹ dignior. l. j. ff. de se- na. 7 h̄ est p̄p̄ p̄ncipalitate generadi. qz vi- rilis generat in semineo. Scda qz sex⁹ emie est natura posterior. p̄us em̄ format⁹ ē Adaz postea Eva. 7 ipa de costa ei⁹. 7 iō q̄ p̄oz ē tpe- portior est ī iure. l. portior. ff. q̄ portiores ī pigno- ri. habeant. l. diuisis t̄pibz. C. eo. ti. 2. l. q̄tiens ff. de usufruc. Tercia causa est. qz culpa prior fuit in femina qz in masculo. vir em̄ cecidit p̄ femina: 7 nō femina p̄ virū. c. Adam. xxxij. q. v. Quarta quia mulier est infirmior: et ad opera infirmitatis 7 fragilitatis p̄cliuor. Est em̄ serus femine debilitatis rōnis 7 p̄ru- ris corporalis qz virilis. 7 ista notant⁹ ī l. si fu- erit. §. si. 7 ī l. q̄ duos. §. si marit⁹. vbi glo. ff. de rebus du. 7. l. qui testamento. §. mulier. vbi glosa ait q mulier est fragilis 7 corrupti- bilis. ff. de testa. Et q mulier sit ī dignior et infirmior viro est textus ī l. in multis. cum glo. ibi. ff. de sta. ho. 7 ī l. femine. cum glo. ff. de reg. iur. Et propter istas causas mulier est sub dita viro 7 inferior eo. c. Adam. 7. c. mu- lierem. 7. c. mulier. xxxij. q. v. Itē mulier nu- pra efficitur de familia 7 domicilio viri. l. si. §. item rescripserunt. ff. ad muni. Item dicit esse ī potestate viri. vt ait glo. ī l. si. an- sti. ad sena. cō. tertu. Itē mulier debet defen- di a viro 7 nō vir a muliere. 7 h̄ p̄p̄ fragili- tate 7 debilitate. §. contra autē. Initi. de iniu- rijs. Ideo apls. j. ad Thim. ij. inq̄t. Mul- ier cū silentio discat cum omi subiectione. de- cere autē mulieri nō p̄mitto neqz dñari ī vi- rum sed esse ī silentio. quia autē beata vir-

Quare
nō gene-
alogiza-
tur p̄ se-
minas

Mulier
est debili-
or viro

go exempta fuit ab omni defectu et maledictione muliebri. id est ipsa genealogia. sed per ipsum suum et genealogia describitur: ad demonstrandum dignitatem et eminentiam eius: et profunde humilitatem. ut ait Albertus ubi supra. Dignitas enim eius declaratur dum ipsa sola in omnibus seminis in sacra scriptura genealogia. dicitur enim quod omne singulare et rarum preciosum est. sicut quodammodo. ubi glo. etiam notat in aut. de psu. coll. iij. humilitas vero eius ostenditur dum per alium eius genealogia demonstratur.

Secunda proprietates est in hac descriptione. Nam Mattheus dicit quod Jacob genuit Ioseph virum Marie. Lucas autem dicit Ioseph fuisse filium Heli. Et quod proprium est iura iuribus recordare. l. j. C. de inoffi. do. r. s. si. i. autem ten. de exhi. re. Item quod in iure una concordia atque consonantia est aduersario nemine constituto. l. j. s. nulla itaque. C. de vete. iu. enucle. r. s. q. b. i. prima p. si. co. r. nullum in iure contrarium reperit. si quis diuersitatis rationes subtili animo excurret. sed est aliquid noui inuentum vel occulte positum quod dissonantie quarela dissoluit et aliam naturam inducit discordie fines effugientem. l. ij. s. triu. C. de vete. iu. enu. Iohannes huic proprietati respondet Augustinus in li. de sensu euangelistarum dicens. Tres cause occurrunt quare aliqua euangelista secutus est. Unam enim euangelista preter Ioseph a quo genitus est nominavit Alter vero vel matrem vel aliquem de cognatis maioribus posuit. Aut unum erat Ioseph naturalis pater. Alter vero eum adoptauerat in filium. Aut more iudeorum cum sine filiis unum decessisset: eius uxorem propinquam accipiens filium quem genuit propinquo mortuo deputauit. Nec ille. Et hec causa vltima est verior secundum beatum Thomam i. iij. pte sum. q. xxxj. Et Hieronymus super Mattheum. hanc causam assignans dicitur per illa verba. Jacob autem genuit Ioseph. hunc loco obicit nobis Julianus Augustinus dissonantiam euangelistarum. Cur euangelista Mattheus Ioseph filium dixerit Jacob. et Lucas eum filium appellauerit Heli: non intelligens consuetudinem scripturarum quod alter secundum naturam alter secundum legem eius pater sit. scilicet enim per Moysen domino iubente preceptum ut si fratrem aut propinquum absque liberis mortuum fuerit alius eius accipiat uxorem ad suscitandum semen fratris vel propinqui sui. Super hoc Africanus scriptor: et Eusebius cesariensis in libris diaphoniarum euangeliorum plene disputauerunt. Nec ille. Dicit ergo Africanus et Eusebius cesariensis in ecclesiastica hystoria quod Nathan et Mathath descendunt a David. sed diuersimode. nam Nathan descendit per lineam Salomonis. ut describit Mattheus. Mathath vero per lineam Nathan qui fuit etiam ipse filius David.

ut describit Lucas. Isti autem duo diuersis temporibus successiue de vna eademque uxore ista nomine filios preceperunt. de Nathan natus est Jacob ut dicit Mattheus. de Mathath autem Heli. ut inquit Lucas. Heli ergo et Jacob fuerunt fratres uterini a diuersis patribus geniti. Heli ergo accepta uxore mortuus est sine semine. et ideo Jacob frater eius accepit uxorem fratris sui ut ei suscitaret semen sicut preceptum erat a domino per Moysen Deuter. xxv. Ex qua uxore genuit Ioseph. ita quod Ioseph fuit filius naturalis ipsius Jacob. et sic accepit eum in genealogia Mattheus et fuit legalis filius Leui. et sic accepit eum Lucas. nam filius qui modo predicto nascebatur secundum naturam erat filius uxoris generantis. secundum autem legem erat filius defuncti. Et hoc etiam dicit Damascenus li. iij. c. vj. Quare non est mirandum si alius christi genealogiam scribit Mattheus quod Lucas cum uterque profert veritatem. nam et si multa nomina vel alia dicat Lucas que tacet Mattheus. illud est secundum Augustinum ubi supra. quod Mattheus in christo regiam instituerat insinuare personam. Lucas autem sacerdotalem. Quare Mattheus explicat illos que regiam corona fuerunt decorati. Lucas autem illos quibus dignitas sacerdotalis fuit concessa Mattheus posuit carnales patres. Lucas vero spirituales. Mattheus describit genealogiam christi descendendo ab Abraam et David usque ad Ioseph. Et hoc quod declarare intendebat assumptionem nostre humanitatis a deo. Lucas autem progressus est ascendendo a Ioseph usque ad deum. quod describit redemptionem nostram in deum que fit per gratiam adoptionis. et sic distinguit ratione causas et personam et recordabitur scripturam. c. non debet de plan. et affi. c. si. de transla. c. sup. eo. de homi. r. l. apud antiquos. ubi glo. C. de furtis. **S**i autem queratur cum omnibus ascendentes alicuius appellentur parentes eius. ut dicitur in l. liberos. ff. de verbo. sig. r. l. que litigandi. ff. de in ius vo. ut etiam inquit Hieronymus super Danielem. multique fuerunt patriarche et reges a quibus descendit christus. Quare etiam filius David et Abraam nuncupatur? respondet Hieronymus super Mattheum. dicens. Ideo autem ceteris pretermittis horum filium nuncupauit quod ad hoc tantum facta est de christo re-promissio. ad Abraam inquit. In semine tuo benedicentur omnes gentes ad David. De fructu ventris tui ponam super sedem meam. Nec ille. David ergo fuit principalior inter reges et Abraam inter patriarchas. Et ideo quod a priori et digniori debet fieri denotatio. s. si quoties. iuncto. s. si. Insti. de iure na. gen. r. ci. denotatus fuit filius uxoris Abraam. quod prior fuit in ordine patriarcharum. facit. l. quoties. ff. de usufruc. Item quia

Concordia iuris

Coll. v. um

De genealogia christi Marie

Quare christi filius David et Abraam dicitur

Sermo. II. De natiuitate Marie

erat antiquior. ar. in. l. semp. ff. de iure iuu. fili⁹
qz David appellat. qz ceteris fuit dignior et
sanctior. ar. i. d. s. qz qz. pponit at David
ipi Abzac. icet fuerit tpe posterior ppe emi-
nencia regie dignitat. No em est absurdū
iuniores lenioribz auferri i pfulatu z digni-
tatibz ob eoz virtutes. s. ordinatiōe. in aut. de
mona. coll. j. z ibi glo. in pto temp⁹. z glo. i
l. j. C. de xcu. li. x. facit glo. in l. gallus. ff. de li-
be. z post. in pncipi. ibi. quanto iuniores tātō
perspicaciores.

Pars tertia h⁹ s⁹monis q⁹ d⁹z expositiōis.

Quo ad tertiā p⁹ h⁹ s⁹monis qz in q⁹
Matthe⁹. j. sui euāgelij. c. j. qd le-
gitur in missa natiuitatis virginis.

scz liber generatiōis Jesu xpi. Exponēdū vi-

det qre ipa dei genitrix dicatur liber. **E**rit

deo q⁹ triplici de cā. s. rōe materie: scripture z

clausure. **P**rimo rōne materie. libri em nota

biles fuit de p⁹gameno q⁹ ad materiā seu car-

tā. **D**ec aut carta vt sit bona dz esse sine car-

nositate z absq⁹ aq⁹sitate seu hū⁹ditate. z absq⁹

qz superfluitate seu pilositate. **S**ic itaqz fuit

hec carta nitidissima b⁹e s⁹gis q⁹ nō hūit car-

nositate pcti original. nec aq⁹sitate seu hu-

miditate pcti actual. mortal. nec pilositatem

seu supfluitate pcti venia⁹. vt diffuse pbatū

est sup in. j. p⁹chui⁹ opis. **P**ossum⁹ etiā ex-

ponere sim q⁹sdā doctores q⁹ b⁹e s⁹go non ha-

buit carnositate luxurie: nec aq⁹sitate supbie

humiditas ei uimīa fac⁹ inflare: z idropisim

generat. nō etiā habuit supfluitate auaricie

que supflua q⁹gregat z retinet. **A**nriq⁹ autē

materia libroz fiebat de cortice arboris sub-

tiliori q⁹ est medi⁹ inter cortice grossum exte-

riorē z lignū. **Q**ui cortex medi⁹ z subtil⁹ dz li-

ber. vñ a tali materia liber ē dicit⁹. z ego ocu-

lis pprijs vidi scripturas antiq⁹ssimas in ta-

li materia factas. q⁹ materia bene q⁹gruit b⁹e

Marie. qz facta ē media seu mediatrix iter

deū z homines. ppter qd canit ecclia. media

trix hominū. ablutit qz criminū pctōuz ve-

nia. **E**t iō pctōres discordes z inimici dei fa-

cti ppter offensam vt reconcilient ei: debet ad

istū lib⁹ z ad mediatrix h⁹c recurrere. **N**ā

sicut ipa mediate sedata est lis que erat iter

deū z hoies. ita etiā p ipam terminat q⁹stioes

inter hoies z diaboli. **P**at⁹ exēplo qd legi-

tur in miracul⁹ beate s⁹ginis de illo pctōre ma-

gno q⁹ in visione dicit⁹ est ad iudiciū dei. vbi

p multas allegatiōes diaboli pbabat euz esse

sui: s⁹ sp p beatā s⁹ginē sapiēter respōdentē

fuit supat⁹. **N**ouissime autē allegauit diabo-

lus cōtra eū q⁹ plura erāt illius mala q⁹ bōa

Qum q⁹ ad pceptū iudic⁹ appenderent⁹ stare
ra bona z mala ei⁹. z statera ad sinistra ptem
in qua mala erāt pponderaret: subito virgo
gloriosa manū apposuit ad partē statere i q⁹
erāt pauca bona z traxit eā ad terrā. z sic pre-
ponderauit alteri. **T**ūc diabolus pfusus ab-
scellit. z ille euigilās vitā suā in meli⁹ cōmu-
tauit. **S**ecdo beata **M**aria dz liber ratiōe

scripture. **I**n libris em p⁹tinēt sapientia de-

scripta. z ipa cōtinuit in se diuinā sapientiam

id est xpm qui est sapientia dei patris. **S**cri-

ptura em in libri nihil est aliud q⁹ verbū in-

carnatū: id est carta incorporatū. z represen-

tat verbum dei incarnatū in virgine. **U**nde

ipsa dicere potest illud ps. xliij. **E**xtactauit

cor meū verbū bonum. **I**deo deus pater et fi-

lius dixerunt spiritui sancto cui⁹ opere cōce-

ptus est christus: illud **I**sa. viij. **S**ume tibi

librum grandē z scribe in eo stilo hominis. **L**iber

iste grandis fuit beata **M**aria que con-

tinuit in se xpm. in quo vt ait apls ad **C**oll.

ij. sunt omnes thesauri sapientie z sciētie dei:

scriptor aut hui⁹ libri fuit optimus. s. spiri-

tus sanctus qui omnū est artifex om nē hūis

virtutē **S**apientie. j. **I**n hoc libro possunt

debent omes legere z seruare in eo p⁹teta. **E**st

enim ille liber de quo scriptū est **I**sa. xxiij. da-

bicetur liber nescienti litteras. quilibet em id i-

ota potest in eo legere. **I**ste est liber quem p-

cepit deus seruari in latere arche **D**eut. xxxij

id est in latere mentis nostre p deuotionem

z ideo de indeuotis ipis benedite virginis

potest dici illud ps. lxxvij. **D**elean⁹ de libro

viuentū **D**igit dulcissima virgo fac ex tua

solita pietate vt de nobis verificet illud. ps.

cxvii. z in libro tuo omes scriben⁹. **D**ete ei

dici potest illud **E**ccli. xxiij. hic est liber vite

Et illud **D**an. xij. **S**aluabit omis qui inue-

tus fuerit scriptus in libro vite. **O**mnes igitur

debemus semp in mente descriptā habere

vitam beate s⁹ginis z illam imitari quia i ea

inuenimus omnis probitatis exempla. vt

ait **A**mbrosi⁹ in libro de virginibz. **N**am de

hoc libro dici potest illud **B**aruch. iij. **H**ic

liber mandatorū dei. **T**ertio dicitur beata

virgo liber ratiōe clausure **L**ibri em habet

sua clausoria vel sigilla. **I**psa autē dici p⁹ li-

ber ille: de quo **A**pocal. v. ait **J**ohānes euan-

gelista. **V**idi in dextera dei sedētis sup thro-

num librum scriptū intus z foris: signatum

septem sigillis. **I**ste liber fuit beata **M**aria

que fuit in dextera dei. id est: in eius prede-

stinatiōe z preelectiōe cunctozum. **N**am

ipsa dei predestinatio: dicitur liber vite.

Ratiōe
clausure

Ratiōe
clausure

Maria
dicit lib
rōne ma
terie

Exēplū

vt ait Aug⁹. xx. de ciui. dei. c. xiiij. et Alex^a. de
ales in. iij. pte sum. i tractatu de li. vite. et bea/
tus Tho. i. j. pte sum. q. xiiij. ar. j. pp^o tales
g singularē pelectionē ac pdestinationez pōt
dicere ipa hgo bndicta illd Ecclⁱ. xiiij. Ego
ex ore altissimi pdij pmogenita an oem cre/
aturā. Et illud ps. xxix. In capite libri scri/
ptum est de me vt facerē voluntatē tuā. deus
me⁹ volui et legem tuā in medio cordis mei.
Iste qz liber beate hgis est script⁹ lris aureis
intus et foris. qz in aia fuit plen⁹ habitibus
sanctitat⁹; et in corpe ac exteriori puerfatione
refulfit actib⁹ fruosis. signat⁹ hō est septem
sigillis. i. septē spū sancti donis Quia vero
hunc librū. i. beatā hginem cōposuit deus et
tradidit legendū nō solū iudeis; s; omnib⁹
hoīm generib⁹ vsq; in finē mūdi pcreandis
Iō ipa dei genitrix dicere pōt illd Ecclⁱ. xiiij.
Memoria mea i generatione sedoz. **D**ec
aut bndicta hgo nō tm est liber generatiōis
Iesu xpi filij dei. s; etiā est liber generatiōis
oīm saluādoz. Et iō merito dicere possum⁹
omnes illud qd scriptū est Act. xvij. s. Ipsi
ereni gen⁹ sum⁹. **B**ea em hgo Maria ē ma/
ter nra. **I**mpator enim celestis dñs Iesus in
throno crucis residēs p editū suo ore platur
matrē suā Johāni dedit in matrē. dicens illi
vt habet Joh. xix. ecce mater tua. vey qz Jo/
hānes interpretat in q est gra. In quociq; est
dei gra; illi⁹ mater est hgo bndicta. **J**ō Ansel/
mus in quodā sermone inqt. Mater dei scā
est mater nostra. **U**n de ipa d^r. Isa. vi. Par/
turiit syon filios suos. **Q**ue verba exponit
Albert⁹ magn⁹ vbi sup de illa que nos i fide
et bonis opib⁹ generauit. **J**ō bn d^r. Lu. ij. q
ipa pepit filiū suū pmogenitū. g habet filios
scdo genitos: qz pm⁹ d^r respectu scdi. q du/
os. in pmo rñlo. ff. de reb⁹ du. **C**ōstat aut q
nō habuit carnales. Et iō intelligit de spūa/
lib⁹. **S**icut g mī habet magnā curā et d filijs
educādis: maxime infra triēniū q tpe ad hoc
necessitat. l. ij. C. de infan. exposi. l. penlt. vbi
glo. C. de pa. pote. z. l. fi. ff. vbi pupil. educ. d.
Ita beata hgo de nobis sollicitā curam gerit
Un ipa dicere pōt illud Isa. xlix. nūqd obli/
uisci pōt mater infantuli vt nō misereat filio
vteri sui? **E**t si illa oblita fuerit: ego nō obli/
uiscar tui: qz nō aut amor patris ad filiū sit
solidior. amor tm mīis erga illū est tenerior.
vt d^r. viij. de alib⁹. tuz qz mī est mag⁹ certa
ipm esse suū filiū qz pater. l. quia semp. ff. de i/
ius vo. ppter maiorē g benignitatem matr⁹
paruu⁹ magis recurrit ad ipam p his que

vult qz ad patrē. facit text⁹ In aut. vt sine phi/
bi. ma. debiri. coll. viij. §. qz. hō. el. pmo. qui
dicit q amor matris erga filios naturaliter
est pius. qnta g est hui⁹ matris nostre erga
nos filios suos benignitas: que omes vt ad
ipam currāt in necessitatib⁹ suis iuitat di/
cens illud Ecclⁱ. xiiij. **T**ransite ad me omē
qui cupiscitis me et a generationibus meis
adimplemini. **E**t ibidē etiā inquit. **E**go ma/
ter pulcre dilectionis: timoris et magnitudi/
nis et sancte spei. **D**ec est mater cunctoz vi/
uentiū figurata p Quā Ben. ij. **J**ō si vis il/
lam esse tibi bonā matrē: esto illi bon⁹ filiū
seruās p filiū sapientis **P**rouerb. j. vbi ait.
Ne dimittas legē matris tue: honora illam
si vis ab ipsa honorari et in bonis vitari. qz
vt inqt sapiēs Ecclⁱ. ij. **S**icut q thesaurizat
ita q honorificat matrē suā. **C**ōtra hō de
malis q inhonorat et vilipendūt beatā virgi/
nem eā blasphemātes: dici potest illud Ecclⁱ
ij. **M**aledict⁹ est a deo q exasperat matrem
Et **P**rouer. xv. scriptū est. **S**uult⁹ hō despi/
cit mrem suā. **D** gens pdita et sceleratissima
que hāc tā piā tāq; gratiosam matrē hginē
scz benedictā a qua cōtinue tot recipit benefi/
cia maledicit et blasphemijs vituperat. profe/
cto ipa de istis maledictis et iniquissimis fi/
lijs cōquerit p ps. dicens. **R**etribuebant mi/
hi mala p bonis et odium pro dilectiōe mea.
Nos hō boni filij erga ipam piūssimā virgi/
nem: rogem⁹ illā cantantes dulciter illd qd
canit ecclⁱa in officio eiusdē hginis dicens.
Monstra te esse matrē: sumat per te preces:
qui p nobis nat⁹ tulit esse tu⁹. **V**irgo singu/
luris inter omes mitis: nos culpīs solutos
mites fac et castos. **V**itam presta puraz: iter
para tutū: vt videntes **J**esum: semper colle/
temur. **A**men.

De eadem celeberrima hginis natiuitate
Sermo tertius.

Consurget h⁹
ga de israel. Nume. xiiij. **I**n
hōbis ppositis inspirante deo
Balaā pphauit de hgie bndi/
cta quā nasciturā viderat de semine israel. et
iō subiūgit de prāte ei⁹ et qliter destruere debe/
bat regnū diaboli dices. **E**t percutiet duces
moab vastabitq; oēs filios **S**eth. et erit idu/
mea possessio ei⁹. **D**e hac etiā brē hgis dñari/
one sup malignos spūs pphetavit **D**avid
ps. cix. loqns filio dei et dices. **V**irgam fortis
tue emittet dñs ex syon dñare i medio inimi/
coz tuoz. **F**uit qz brā hgo figurata p virgā

S
Ipa li/
ber gene/
rationis
saluādo/
rum

Cura fi/
liorum

D
Inuehit
hō hono/
rātes eā

ait ap'ls. j. ad **Thoz. x.** Sicut g' celū nobili' ē terra: ita p'fectior est pater. qz est principium actiuū qz mater que est pncipiū passiuū. Et ideo describit' pri' celū factuz 7 postea terra. celū aut' d'z **Joachim** pater ei' qz celestē. i. vir tuosam habuit puerlationē. Sicut em' celū est luminosum: ita 7 ipse fuit illuminat' lumine gr'e: 7 doctrine legis diuine. Et sicut celuz est pur' 7 libez ab omni corruptōe vt d'z in pmo de celo 7 mūdo. ita **Joachim** cast' 7 mundus fuit: seruās fidē vxori: ac nō miscens se cū alia muliere vt filios haberet cū vxor' esset steril'. **Celū** quoqz dat pluuiā abundantē tēpore suo 7 **Joachim** vt visum est fmōe. j. h' parte parte vltima. dabat abundanter elemosinas paup'ibz. **Terra** aut' significat **Annaz** Nā sicut terra est infimū elementoz 7 subijcitur influentie celi. ita ipsa humil' erat 7 subiecta in gubernatione dom' viro suo sicut eē debebat fm dispositionē iur'. vt i. c. mulierem xxxij. q. v. terra stabil' est in eternum: vt ait **Salomon** Eccl's. j. Et **Anna** stabil' ostans 7 fort' fuit in sua sterilitate 7 nō turbulenta vel murmurās ptra deum eo q' filios ei non daret sicut multe mulieres faciunt murmurantes q' nō habeant qd eis nociuū eēt. **Uñ Valer' maxim'** ait. Plerūqz id vor' expolscim' quod nō obtinuisse meli' foret. oratur impotente a mulieribz infecūdis p filijs habendis q' haberi aliquādo sunt cā pditionis parentū. Sicut etiā terra atterit' mult' modis 7 scindit' ad fructificandū. ita et **Anna** ieiunijs vigilijs 7 alijs modis castigabat corpus suū vt subditū esset rōni **Terra** ergo vt subditur in eodē. j. Sen. c. erat inanis 7 vacua. quia **Anna** erat steril' 7 infecūda vt maius inde appareret miraculū 7 magnificētia ex fecunditate ei collata. Et tenebre erāt sup facie abyssi: id est tenebre afflictionis 7 cōsolationis erant sup facie ipsi' **Anne** 7 mariti sui qz tanqz maledicti reputabānt steriles fructū generatiōis nō facientes. 7 pudor ē feminis nuptiaz pmiū nō habere p' qd primo institutū est mrimoniū. ca. pudor. xxxij. q. ij. **Uñ** **Iuuenal'** satira. ij. inqt. p'terea tormentum ingēs nubentibz heret. **Qz** nequētur parere 7 partu retinere maritos. p'uant em' steriles maris munere muliez qd est parere et partū p'seruare. l. qrit in pn. ff. d' edili. edicto **Quia** g' vt in fmone p'dicto patuit **Joachim** ad offerendū deo in templū accedēs cū magno improperio ē reiect'. vñ domū p' p'fusio ne redire noluit. p' qd **Anna** viri sui solatio destituta cū lachrymis deū exorabat p' re-

uersione viri sui. 7 remotōe hui' opprobrij. **Jo** subdit. Et spirit' d'ni ferebat sup aqs. i. lachrymaz ei' ad p'solādū eā 7 exaudienduz votū ei'. vñ seqt'. Dixit p'o de'. fiat lux. i. virgo b'ndicta. cui' vita gl'iosa lucē dedit seculo. vt canit eccl'ia. Et facta ē lux. i. **Maria** tota lucida ac sine originali pctō. **Jo** subdit. 7 diuisit lucē a tenebz. Et hec facta fuit p'ma die. i. in p'mo gr'e tpe. Et sicut illi' luc' creatio sol' creationē p'cessit. 7 fm sniam **Petri** lombar di in. ij. sniaz. di. xij. **Ex** ipa corp' veri solis formatū est. Sicut or' beate p'ginis veri solis id est xpi formationē p'cessit. 7 ex ipa ipse sol iusticie format' est. **Jo** ipa inqt' Eccl'i. xxiij. Ego feci in cel' vt oriret' lumē indeficēs. **Po** test' etiā alit' exponi qd sup'dictū est de celo et terra creata vt p' vtrūqz figuret' p'go **maria** diuersis respectibz. **Primo** em' d'z celū sydereum triplia de cā. i. p'p' ornatū: motū 7 effectum. **Prō** rōne ornat'. Sicut em' celū sydereū est ornatū varietate stellaz. sic **Maria** diuinitate p'rutū. **Jo** d'z Eccl'i. xliij. species celi id est p'gis **Marie** gl'ia stellaruz. i. gl'iosa varietas p'rutū. **Secdo** d'z celū sydereū rōne mot'. qz sicut celū sydereū omnes inferiores celos secū q'rtidie circūducit. sic **Maria** omnes sc'tōs ad intercedēdū p' nob' secū adducit. motor' isti' celi est de' q' inqt' **Aggei**. ij. **Mo** uet' celū 7 terrā 7 veniet desiderat' cunctis g'ntibz. **Ipa** g' beata virgo tali motu agitata mouet' ad deū p' feruentē amorē. est em' rota de' de q' d'z **Ezech. j.** Quocūqz ibat spūs: illuc eūte spū 7 rote parit' eleuabānt' sequētes euz spirit' em' d'ni erat in rot'. **Mouet'** etiā ad nos p' cōpassionē. **Uñ** canit eccl'ia. Illos tuos misericordes oculos ad nos p'uerre. mouet' qz ad filiū ipm p' nob' exorādo. mouet' ad angelos ipos ad nrm misterū dirigēdo mouet' ad beatos illos vt p' nob' orent' exhortando. Et iō de ipa dicit' p' illud **Sap. vij.** **Di** bz em' mobilibz mobilior ē. **Tertio** d'z celū sydereū rōe effect'. Nā sic mediāte celo isto sydereo 7 suis lumiaribz fra fecūdat: 7 i fructibz multiplicat' atqz i auro 7 argēto ac lapidibz p'ciosis. Ita p'go **Maria** totā eccl'iaz illustrat suis exēplis 7 fecūdat spūscū tonis. 7 fructificare fac' opibz bonis 7 locupletat' p'rutibz p'ciosis. 7 iō ipi tanqz sydereo celo dicit' p' illud **P's. lxiij.** visitasti terrā 7 inebriasti eā mltiplicasti locupletare eā. **Secdo** brā p'go d'z celū cristallinū qd factū est de aqs q' sup celos s'c'i modū cristalli soliditate. aq' ei' s' cogitationes 7 affectōes hūane q' in nobis sunt fluxibiles seu in beata p'gine fuerunt solide: id est

M
Maria
celum sy
dereum

M
Maria
celum cri
stallinum

Sermo.III. De natiuitate Marie

in bono confirmate. **Uñ Bern.** i. fmōe de natiuitate s̄gis inq̄t. Neq̄ em̄ festiuis laudibz natiuitas ei⁹ celebraret si nō sancta nasceret. id est in bono confirmata. **Iste** etiā aque fuerit trāsparetis et lucide. qz p̄ illas dei gl̄iam ituebat et rēplabat. iuxta illud. j. ad **Tho.** iij. **Nos** aut̄ reuelata facie gl̄iam dñi speculari. **Tertio** d̄r celū empyreū triplici de cā. **Primo** pp̄ ineffabile claritatē. sic em̄ illud celū est lucidissimuz: ita ip̄a tota lucet et splendoribz plena ē. **Uñ Apo.** c. xij. d̄r. **Signū** magnū apparuit i celo mulier amicta sole et luna sub pedibz ei⁹ et i capite ei⁹ corona stella rū duodecim. **Quia** ḡ est lucida a pte inferiori. iō d̄r q̄ luna est sub pedibz ei⁹. et qz est clara a pte superiori. iō d̄r q̄ in capite ei⁹ erat corona stellaz duodecim. et qz erat resplendens a pte mediū. iō d̄r amicta sole. **Sedo** d̄r celum empyreū pp̄ capacitātē. sicut em̄ nō p̄t excogitari aliq̄s loc⁹ maioris capacitatis qz celuz empyreū: sic nec aliqua creatura p̄t iueniri maioris charitatis qz maria. q̄ fuit tāte capacitatis v̄ habitatio dei facta sit et deū in vtro suo porrauerit. **Uñ** canit ecc̄lia. **Tu** quez celi cape n̄ poterat: tuo gremio p̄tulisti. **Tertio** d̄r celū empyreū pp̄ sublimitatē. sicut ei illud celū est sublimi⁹ oibz alijs: sic ip̄a ē sublimior oibz creatur⁹. **Uñ** de ip̄a p̄t dici illud ps̄. viij. **Elevata** ē magnificētia tua sup celos sc̄z nō solū materiales: s̄ etiā rōnales et itellectuales. s. sc̄ros oēs et angelos. **Virgo** igit̄ b̄ndicta ē illd̄ celū de q̄ inq̄t de⁹ **Ya.** lxxvj. **Celum** mihi sedes est. **Et** **Job.** xlij. **Dia** q̄ sub celo sunt mea s̄. de h̄ celo pulcerrimo egressus est de⁹. **Uñ** canit **David** ps̄. xvij. **A** summo celo egressio ei⁹ et occursum ei⁹ v̄ qz ad sumū ei⁹. **Et** h̄ est qd̄ inq̄t apls. j. ad **Tho.** xv. **Primus** hō de terra terren⁹. sc̄dus hō de celo celestis. **Altitudinē** aut̄ h̄ celi et ei⁹ excellētiā nō potest human⁹ anim⁹ p̄scrutari. **Uñ** **Sap.** ix. ait **Salomon.** **Que** in celis sunt q̄s inuestigabit: q̄si dicat null⁹. **Uñ** etiā terra ip̄a s̄go b̄ndicta. **Prō** qz licet terra oim̄ elementoz sit infima. est tñ p̄ oibz elemēt⁹ mag⁹ ornata. sic brā s̄go p̄ oibz sc̄ris fuit magis infima p̄ humilitatē: s̄ tñ mag⁹ ornata p̄ virtutū varietatē. infimā se vocabat **Luc.** j. dicens. **Respexit** humilitatē ancille sue. s̄ virtutibus ornata se ostendebat dicens **Ecc̄i.** xxij. **In** me gr̄a om̄is vite et virtut⁹. **Hec** est illa terra quā visitauit de⁹ et om̄ibz virtutibz ornauit. **Qui** inquit ps̄. **Visitasti** terrā et inebriasti eam etc. **Sedo** d̄r terra: qz licet terra videat̄ in supficie despecta int⁹ tñ p̄tinet p̄ciola auz sc̄z et ar

gentū ac lapides p̄ciosos. **Sic** brā s̄go videbat exteri⁹ despecta et tñ int⁹ p̄tinebat celestēz thesaur⁹. s. dei filiū. **Jo** de ip̄a inq̄t **David** ps̄. xxxij. **Dis** gl̄ia ei⁹ filie regis ab int⁹. **Tertio** d̄r terra: qz licet terra sit multipl̄ attrita: ē tñ firmiter stabilita. **Sic** brā s̄go licet fuerit attrita in xpi passione p̄ dolorē: sic ei p̄dictum fuerat **Luc.** ij. p̄ **Symeone** dicens. **Et** tuaz ip̄si aīam p̄rabit gladi⁹. tñ fuit fortis p̄stantē fidē. **Jo** **Ecc̄s.** j. d̄r. **Generatio** p̄terit et generatio aduenit terra s̄go in eternū stat. nā generatō multoz p̄terit a fide xpi: generatio aut̄ latronis et cēturionis venit ad fidem. terra s̄go. i. s̄go **Maria** in eternū stetit qz fidē sp̄ seruauit. **Ip̄a** ḡ benedicta mat̄ dei est terra bona bono semine seminata: fecūda et ad germinandū apta. **Primo** est terra bona. **Bona** em̄ terra cognoscit̄ fm̄ **Virgiliū** georgicoz. j. p̄ colorē. qz nigredo attestat̄ bonitati terre. **Uñ** cōit̄ d̄r. **A** terra negra falso bono formēto. ip̄a aut̄ s̄go habuit nigredinē humilitatis. **Uñ** ip̄a canit **San.** j. **Nigra** sū sed formosa. **Hō** q̄ dicit̄ stat ad seruorē sol̄ efficit̄ niger et decolorat⁹. **Tū** igit̄ xps̄ qui est ver⁹ sol nouē mensibz in vtero s̄ginis fuerit nō est mixt⁹ ip̄am nigrā et humilē sec̄ et ipsam ab om̄i colore mūdano decolorauit. **Jo** ipsa dicit̄ **San.** j. **Nolite** me p̄siderare qz fusca s̄z qz decolorauit me sol. **Sedo** cognoscit̄ bona terra p̄ saporē. qz si gleba terre aqua spargat̄ et ad gustū ponat̄. si est dulcis est bona: si est falsa: est malo. **Uñ** **Virḡi.** vbi sup̄ ait. **Sal**sa aut̄ tell⁹ et que phibent̄ amara **Frugibus** infelix. **Beata** aut̄ s̄go fuit dulcis et suavis. **Uñ** **San.** vj. ait illi celestis sp̄s̄us. **Pul**era es amica mea: suavis et decora. **Et** **Bern.** in quodā fmōne inquit. **Quid** ad **Mariā** accedere trepidas hūana fragilitas: nihil austerum i ea reperies: nihil terribile. tota suavis est: et oibz oīa sc̄ta est: et oibz misericōdie sinū aperit: vt de pulcritudine ei⁹ accipiāt vniūsi. **Sedo** p̄ncipaliter dico qz beata s̄go fuit terra bono semine seminata. **Nā** deus in agro vteri sui seminauit semē eternū antiquū et nouū. i. diuinitatē que est eterna. carnez filij sui que est antiqua id est ab **Adā** p̄ducta. et animā ei⁹ q̄ de nouo fuit creata. **De** his tribus seminibz tāqz ex tribz farinis factus est ille panis celestis: q̄ inquit **Job.** vj. **Ego** sūz panis viuus qui de celo descendi. **Itud** figuratum est **Gen.** xvij. vbi **Abraā** id est de⁹ p̄ dixit **Sare** id est virgini **Mariē**. **Accelera** tria sata farine commisce: et fac subcinericios panes. **Tunc** enim **Sara.** id ē. virgo **Ma**

Maria
celū em
pyreum

P
Terra
bono

Maria
terra

P
Terra se
minata

**Terra
fecunda**

ria tria sata farine comiscuit. qm xpm existen-
tem in his tribus substancijs de suis visceribus
generavit. **T**ertio dico q ista terra fuit fe-
cunda. bona ei terra generat fructu trigessimu
melior sexagesimu optima centesimu. vt ha-
bet **Mat. xij.** et **Mar. iij.** Istu aut triplice
fructu terra figurat prulit. ipa em fuit nupta
et sic prulit fructu tricesimu. fuit vidua et sic
prulit fructu sexagesimu. fuitqz ego figuruz
et sic prulit fructu centesimu. de q dicit **Sen. xx
vj.** Semiauit **Isaac. i. de** in terra illa id est
in figurine **Maria** et inuenit cecuplu. hec igi-
tur bndicta ego figurata fuit i illa terra op-
tima et fructifera fluens lacte et melle qua pmi-
sit de populo suo **Exo. iij.** Hec e illa terra bo-
na hns irriguu sup et inferi qua **Saleph:**
id est de dicit filie sue. i. ecclesie in dote p pec-
liari possessione. **Josue xv.** **Q**uarto dico
q ista terra est ad germinadu apta. de q **Isa.
xlv. dicit.** **Apia** terra et germet saluatore. hec
est illa terra de q dicit **Sen. j.** Germet
terra herbam virentem et facientem semine. et lignuz
pomifer facies fructu iuxta gen suu. **Luul**
semine in semetipso sit sup terra. ipa em beata
ego germinauit herbam virentem sanctaz cogita-
tionu et meditationu et flores feruetiu deside-
rioz et fructu pfectaz opationu. et lignu vite
in medio paradisi. et qz semine remansit sup ter-
ram. s. exterioru exemploz iuxta q alij possunt
fructificare p imitatione. Hec est illa terra
de q inquit **Dauid ps. lxxxiij.** **Dns** dabit be-
nignitate. et terra nostra dabit fructu suu. s.
saluatore mundi. Et h est qd pdictu fuit **Isa.
iij.** vbi dicitur fructu terre sublimis. De hac eti-
am terra intellexit idem ps. du de deo ait. **Spe-**
ratus est salute in medio terre. i. figuris glorio-
se. Hec est illa terra in q debem opari p deu-
otione. qz vt inquit sapiens **Prover. xij.** q opraf
terra sua saturabit panib. i. solatorib spū
alib. **Jo** vnicuiqz nostrum inquit **Moyses:**
Deut. viij. **Bndicas** dno deo tuo p terra op-
tima qua dedi tibi. Hec in qua est illa terra
bndicta qua de omniu graz suaz pfluio ir-
rigauit. de q intelligi pot illud ad **Rom. vj.**
Terra sepe sup se venientem bibens imbre acci-
pit bndictioem a deo. Hec est illa terra qua
de sua habitatioe illustrauit. de q **Isaie. vj.**
dicit. et plena erat ois terra maiestate ei. Hec
est illa terra de q sapiens **Prover. iij.** inquit.
Dns sapia fundauit terra Hec est illa terra
que pepit eterna et ineffabile veritate. fm il-
lud ps. lxxxiij. veritas de terra orta est. Hec
est illa terra qua bndixit de. **Qui** inquit **Da-**
uid in pdicto ps. **Bndixisti** dne terra tuam

**Terra
germi-
nans**

Potest etia exponi illud. In principio crea-
uit de celum et terra vt p celum qd incorruptibile e
intelligat aia figuris q a deo creata ab omni
parto fuit incorrupta. et p terra intelligat ei cor-
pus mortale a partib ppagatu. et fm h ex-
poni pot illud **Prover. xv.** **Celum** sursum: et
terra deorsum. Quia ego vtruzqz horu excellen-
tiori modo deo dedit qz vnqz aliqua creatura et
qz pmi celum et pma terra. **Jo** h i spu videns
Johes euangelista inquit **Apoc. xij.** **Vidi** celum
nouu et terra noua. Et qz bra ego no solu in
aia: s. etia in corpe fuit beatificata: et gra dei
plena. **Jo** inquit de **Diere. xij.** **Celum** et terra
ego impleo.

Pars scda h fm ois q dicitur pnuclatiois
Anquit **Bern.** in epla ad lugdunen-
ses. **Q**d paucis mortaliu est cessuz
fas no est credere tate figuris fuisse de
negatu. quo p supposito q natiuitas bre figuris
debuerit pnuclari. patz si attendat pemi-
nentia ipsi figuris ad illos q fuerunt pnuclia-
ti. Nam p angelu fuit nunciat mri **Ismael.**
vt habet **Sen. xvj.** Et **Isaac** patri et matri.
Sen. xvij. et **Samson** vtruzqz pareri. **P**rio
matri cui dixit angelus **Judicu. xij.** **S**terilis
es et absqz liberis s. accipies et paries filiu et
Secundo fuit annuciatus patri suo **Manue.**
Judi. xij. **Josias** quoqz p ppham fuit pnu-
clat. **Reg. xij.** **Jacob** qz et **Esau** fuerunt
pnuclari diuino oraculo. **Sen. xv.** Et **Joh.**
patri suo **Luc. j.** **S**i q isti fuerunt pnuclari:
no est dubitandu qn etia bra ego fuerit pre-
nunciata. q fortior esse debet **Samson** in
pstermedo hostes inferiores. **S**ublimior isa-
ac in meditatione et cōtemplatione. **I**maele
secundior: qz et si ille duodecim pncipes gene-
rauit **Sen. xvij.** **Maria** p filiu totu mun-
du ad vita gre pduxit. **F**eruetior in obfua-
tione madataz **Josia.** et immunior **Jacob** ab
omni parto. ac **Johes** sanctior. et oi forte secun-
dior. **D**ebuit g vt inquit **Anselm** in li. de con-
cep. figuris. c. ij. pnuclari p angelu sicut et factu
fuit. **D**icit in li. de infantia saluatoris. **S**i
em deo pfluio mittere angelu p minoribus
negocijs. sicut **Thobie** **Raphael** ad curari
onem infirmitat. **Thob. xij.** Et **Sabrielem**
ad liberatoz captiuoz **Daniel. ix.** Et **Mi-**
chael ad expugnadu inimicos. **Apocal. xij.**
multo magis congruu fuit pnuclari natiuitate
figuris bndicte. que ceptura erat illu q ve-
niebat curare infirmitates. liberare captiuos
et hostes expugnare q dixit **Isa. lxj.** **S**pūs
dñi sup me vt mederer contritos corde et p-
dicarem captiuis indulgentiam et dice vltio

**Maria
debut p-
nunciari**

Sermo. III. De natiuitate Marie

Quis a gel^o pnu^o clauit nis deo nro. **S**tatur qrat qd angel^o fuerit iste qd pri^o z mri bre^o hgis annuclauit ei^o natiuitate. **R**ider mgf Bartholome^o pisanus in li. bre^o hgis. fructu. vij. qd licz septura sacra de h expssam no faciat mctione. tn coiter te/ nef qd fuit gabriel angelus vel alius ei eqllis qd si ipe Gabriel ortu Johannis annuclauit Luc. j. a fortiori crededu est eu annuclasse ortu Marie. **N**o solu aut deus fecit nucia/ ri natiuitate hgis patri z matri eius. sz etiā p multa tempa an fecit illius ortu pdici eti/ am a gētilibz. vt fuerunt Sybille z alij de q/ bus plene satis dixit in pma pterofarij smo/ nuz. ser. xliij. pte vl. **P**redixit etiā de illa ma gnus inter astrologos Albumasar. li. viij. i/ troductorij in astrologia. cui^o dicta peratiseo cā breuitat. **V**oluit qz de^o sue mris natiuita tem p suos pphas pnuclari. **S**i em vt scri/ ptū est Amos. iij. no faciet dñs sbū nisi pñs reuelauerit secretū suū ad suos suos pphas pfecto crededu est qd no fecerit hac hginē na lci qñ pñs excellētia ei^o annuclauerit pphis suis. **J**o Job. xviij. dr. **I**n manibz abscondit lucē z de ea annuclauit amico suo **D**ua ex re p/ siderandū est qstū exultauerint scri pphete cū intellexerūt hginē debere nasci. p cui^o pñs erāt ab eterna damnatōe liberādi. **D**e ipa g oēs pphēp dixerūt. **E**t pmo qd deberet descēde re de semie **D**avid qz xps ab ea nar^o fuit de semie **D**avid fm carnē. vt ait apls ad Ro. j. **P**rophetauit **I**saias. xj. sui libri. c. di. **E**gre diet hga de radice iesse zc. **S**cdō qd appella/ ret **M**aria: pdixit **M**oyles **S**en. j. di. **L**o gregatōes qz aqz appellauit maria. **L**ogre gatis em oibz gratijs scōz i vnū locū. scz in aiām hgis. appellauit eā **M**aria. i. mare g/ riaz. **D**ia em flumia intrāt mare: z mare non redūdat. **S**cē. j. id est oēs grē intrāt i **M**aria z tn ipa no redūdat i supbiā. z dr maria me/ dia pducta no correpta: qz sp aucta est in s/ tutibz. **E**t hec dixit scūs **B**ernardin^o i smo nelcdō de noie hgis addēs. **R**edūdat tn in nos mare largitas diuic qz de plenitudine ei^o accepim^o oēs. i pñti grām z i futuro gloriām **T**ertio qd deberet cōcipi sine originali pctō: pphetauit **D**avid ps. xlv. dices. **A**dinūabit eā de^o mane diluculo. i. i pmo instāti zceptō nis: ne p pctm corrupat. **Q**uarto qd deberet i/ pleri spūscō z sanctificari. pphetauit **D**a/ uid ps. xlv. dices. **F**lumis impetus letificat ciuitatē dei: sanctificauit tabernaculū suūz al/ rissim^o. **Q**uinto qd de natiuitate ei^o letari de/ beret pñ ei^o iustus z timēs deū. z alij qz plures maxime fideles z deuoti. **P**rophetauit idēz

Quō fu it prenū ciara

David ps. xlv. di. **A**ux orta ē iusto: z rectif corde leticia. **S**exto qd deberet i tēplo pñtari pphetau fuit p figurā. ij. **P**aral. v. vbi dr. **I**ntulerūt archā federis dñi i locū suū. i. ad oraculū tēpli i scra scōz. **S**eptio qd ibi debe/ bat cibari habet **I**sa. lvij. vbi dr. **S**ustollā te sup altitudinē terre. z abato te hereditate **J**acob pñs mri. **U**n ipa poterat dicere illud **J**hob. xliij. **E**go cibo z potu inuisibili q ab hoibz videri no pōt vroz. **O**ctauo qd debebat desposari hz i figura **J**hob. viij. vbi pñ bre hginis dixit angel^o. **N**oli timere dare illaz isti. huic em. i. **J**oseph timēti deū debet ziunx filia tua. **N**ono qd de spūscō debebat pcepte et parere filiū: z vocabit nom ei^o emanuel qd est itēptatū nobiscū de^o. **D**ecio qd debebat esse hgo i eternū: pphetau ē **E**ze. xliij. vbi iqt ppha. **V**idi portā i domo dñi clausam. z di xit dñs ad me. porta hec clausa erit i eternū zc. **U**ndecio qd de suis sanguibz vestiret deū hoiez factū habet **V**iere. xxxj. vbi dr. **N**o/ uū faciet dñs sup terrā: semia circūdabit vi/ rū. **D**uodecio qd amari debebat a celesti spōso pphē hūilitatē hz i figura **S**en. xxi. vbi **A**ya vroz iacob dixit. vidit de^o hūilitatē meā. nūc amabit me vir me^o. **I**pa aut bñdicta hgo i/ qt **L**uc. j. **R**espexit hūilitatem ācille sue zc. **T**redecio qd visitaret elizabetz z zachariā vi rū ei^o sacerdotē i figura **H**i. iij. **R**. iij. vbi dr **M**lier sunamis pfecta vēit ad heliseū. **D**e cimo qrtō qd cātare debebat cāticū. p figurā p phetau ē **E**zo. xv. vbi maria soroz aarō ceci nit dices. **S**ātem^o dño gliose zc. **D**ecio qnto qd debebat mdo edere puulū q cēt ver^o messi/ as hz **I**sa. ix. vbi dr. **P**aruul^o nar^o ē nob: z fi li^o dat^o ē nob. z vocabit nom ei^o admirabil: pñtari^o. z foris: pñ futuri scē. pnceps pacē fm āt trāslatōz chaldaicā hz. z vocabit pma nēs i scēa messyas. **D**ecio sexto qd pceptō z pturiēdo ipm n admittet hginē hz **V**ate vl. vbi dr. **A**nqz pturiet pepit zc. z **S**an. iij. **Q**u^o zclusus fons sigē^o emissioēs tue padis/ sus **D**ecio septio qd a mag^o gētilibz debebat vi sitari z ei^o fili^o ab eis adorari. hz **J**hob. xliij vbi dr. gaudebūt i ea oēs reges fre adorātes dñm deū isrl. **D**ecio octauo qd a pastoribz de/ bebat visitari. hz **V**iere. vj. vbi dr. **V**eniet ad pastores zc. **D**ecimonono de filij sui ad tē plū reductōe. hz i figura. j. **R**. j. vbi dr. **A**d/ duxit puez i tomū dñi **V**icesimo de filij a/ missioe. **J**hob. x. cepit pñtari valde ipe et vroz ei^o. z ceperūt ambo sil flere eo qd statuto tpe no reūteret fili^o. **V**icesimo pmo de ei^o iugē

tiōe. **J**hob. xj. Vidit mī a lōge r cognit fili
um zc. **V**icesimosecōdo de diaboli pstratōne
Sen. iij. inq̄t deus diabolo. ipa pteret caput
tūū. **V**icesimoterzio de vice pmedatōe. Ju
dith. xv. Tu gl'ia hierl'm. tu leticia isrl. tu ho
norificētia ppli nri. **U**n ipa dicere potat illd
Job. xxvij. Nō rep̄hēdit me cor meū i oi vi
ta mea. **V**icesimoq̄rto de ei' gr̄iositate. Sen
xv. canq̄t de'. **S**uspice celū r nūera stellas si
potes. **Q**d exponit mag' **B**artholo. pisanus
vbi s. fructu. ij. **S**uspice celū. i. mariā. r nu
mera stellas. i. gr̄as r dona ei'. **U**n ipi dici p̄
illud **H**ester. xv. Amabil' es tu. r facies tua
plena gr̄az. **V**icesimoq̄nto de ei' exaltatiōe
sup choros angloz h̄z ps. xliij. **A**stirit regi
na a dextr' tuis i vestitu deaurato circūdata
varietate. **U**n d' illa dici p̄ illd. ij. pal. xvij
Facte s̄t ei infinite dinitie r mlta gl'ia.

Pars tertia h' simonis q' d' exultatiōis
Utra ea que dicta sunt in pmo simo
ne hui' p̄s. p̄t tertia possim' p̄side
rare q̄tu gaudiū fuerit i celo de or
tu hui' sanctissime puelle. **E**t pmo q̄tu ga
uisus fuerit **S**abriel angelus qm' de' h' secre
tum ei' reuelauit. r misit eū nunciū p̄i r mri
ei'. **Q**uis enarrare valeat q̄ntas gr̄as egit:
p̄ eū ad tā mirabile op' p̄legerit: q̄z celerit'
r cum q̄ta leticia ad parētes s̄gis puenit q̄z
iocūde fuit visus p̄ agmīa angloz transire:
atqz alijs angel' reuelare. postea s̄o q̄z s̄gis
ipsi' natiuitatē nūciavit rediens ad celestia
q̄z magnū gaudiū r tripudiū factū ē ab om
nibz angel' cū itellexissent mariā nascituraz
ipoz dñaz futurā. cui' fructu eoz reparāda
erat ruina. hostiūqz capita p̄terēda. **S**z qd
dicem' de leticia quā i die natiuitat' h' puel
le angli fecerūt. **I**ndubie em' vt inq̄t magister
Bartholome' pisan' vbi s. fructu. x. creden
dū ē anglos natiuitati brē s̄gis iter fuisse. qz
omē silē appetit sibi silē: r ei' p̄iugit' r sociat'.
Eccl. xij. **Q**uia s̄ totū qd i maria erat ad eo
rū redūdabat gr̄az r leticiā. **I**o arbitror de
oibz brōz angloz ordibz copiosaz ml'itudi
nē de celo descendisse. q̄ spōse er̄ni reg' nascenti
ois gener' musicoz dulcissimū sonitū facie
bant. suauissimaz carmīa cū mellifluis r in
effabilibz melodijs recātābāt. **Q**ue ipa bene
dicta puella audies r itelligēs: qz vsqz rōis
habebar: magnā dulcedinē r p̄solatōz sentie
bat. **Q**uid dicem' ar' de p̄solatōe quā habue
rūt parētes ei' p̄fecto hūanis n̄ pt exp̄mi s̄
bis. **S**audebāt em' pmo qz cernebāt adiple
tū qd p̄ angelū eis fuerat nūciatū. **S**cōdo qz
de opprobrio sterilitat' erāt liberati. **T**ercio

Saudi
um d' na
riuitate
s̄ginis

qz accedere poterāt ad tēplū r sua mūera cū
alijs offerre. **Q**uarto qz tā mirabili dono su
erat dicit'. **S**i em' vni puū munusculū tri
buit gaudiū accipiet. c. j. **S**. bñficiū. i. quibz
cau. seu. amit. i. vsibz seu. q̄stomag' tā singla
re tonū filiatōis: **N**ihil nāqz h̄nt parētes s̄
ti' filijs q̄s mag' diligūt q̄ seipos. i. isti qdē
in fi. r ibi glo. ff. qd' mer' ca. l. liberoz. i. fi. ff. d
s̄b. si. r rō ē. qz int' p̄iez r filiū nō ē differētia
nisi i solonoie. l. a suis. ff. de libe. r post. **D**igit'
beata **A**nnā q̄ h̄ac bñdictā puellā pepisti: die
queso q̄tū dulcedinis in ei' parturitōe p̄ce
pisti r sensisti. **S**i em' tāta i te m̄re **J**ohānis
fecit dñs: p̄fecto plura in m̄re m̄ris sue pegit
Nōne **M**aria plena gr̄a te ampli' gr̄ifica
uit: sacrificata te sacrificauit. illumiata te illu
minauit. in gr̄a firmata te i bono roborauit
ad bonū iclinata te ad s̄tutes iclauit. tot an
geloz agminibz vallata te delectauit. diuina
dulcedine recreata te p̄solatōibz repleuit ce
mētē tuā ad celestia eleuauit. si maria suo ad
uētū r filij exultare fec' **J**ohes: q̄ro mag' tu
am aiaz gaudiū repleuit: **Q**̄tū itellectus
tu' illuminat' fuit atqz islamat' affect' n̄ solū
cū illā i vtero gestabas. s̄z etiā post ei' ortum
cū illū i brachijs gestabas. amplexibusqz foue
bas: atqz lacte tuo nutriebas. si sara de isaac:
Aya de filijs. **A**nnāqz de samuele gaudebat.
p̄fecto excellētorū iubilatiōe tu exultabis d' fi
lia tua meliore ac sanctiore. r int' oēs puellas
bñdicta a p̄ribz figurata. r a p̄phis p̄nūcia
ta. q̄ spūscō repleta te q̄z m̄rez suā repleuit:
sicut **J**ohes suā genitricē **L**u. j. **S**z qd di
cem' de p̄e ei' **J**oachim: p̄fecto iercogitabi
li gaudiū letabat. atqz infinitas deo gr̄as ex
hibebat qz tā nobil' filia ei' cēt donata. **E**t qz
qd' p̄ribz antiq̄s erat p̄missū i se videbat ad
impletū. **S**aude igit' p̄ **J**oachim cū filiām
habeas q̄ dom' **D**auīd honorat: p̄ficiat' r exal
tatur. **T**u s̄cū filia tua oīm facta iperatrice
secure puoca celū r terrā r oēs creaturas vt
te cū deū laudēt. **D**ecāta igit' spūscō plenus
cū eadē filia tua illud dulcissimū canticum
Luc. j. descriptū dices. **M**agnificat anima
mea dñm zc. **Q**uia fecit mihi magna q̄ po
tens est. **S**i em' merito filij sui **Z**acharias
replet' fuit spūscō. vt h̄z **L**uc. j. p̄fecto et fi
lia tua **J**ohāne generosior. r spūscō magis
repleta te diuino spū repleuit r iubilare fec'.
Et tūc verificatū fuit i te illd' **P**rouer. xxij.
Exultat gaudiū p̄ iusti. r q̄ sapientē genuit
letabit' in eo. **B**rē q̄z s̄ginis dici poterat illd'
qd' in p̄dicto. c. sequit'. i. **S**audeat p̄ tuus r
m̄r tua r exaltet q̄ genuit te. **A**d h' etiā applē

Sermo. III. De natiuitate Marie

carum p̄ illud ps̄. xcvj. Lux orta ē iusto. s. Jo
achim. et rectus corde leticia. s. vtriusq; pentibus
br̄e s̄gis. q̄ miz i modū de ei⁹ natiuitate leta
ti sunt. Que oia p̄siderās m̄gr̄ Bartholome
us pisan⁹ in q̄t vbi. s. Et nos ḡ gaudere i tā
ta solēnitare debem⁹. Ipa em̄ oriēte lux orta ē
nob̄ cec̄. infirmis medicina. ignorantibus do
ctrina. aberrantibus via. p̄cōribus venia. p̄p̄cia
tio despat̄. desolat̄ p̄fidētia. rectus corde leti
cia. angel̄ d̄na. exulibus patria. port⁹ naufrā
gātibus. letis et iustis vt celū ascēdāt ianua por
ta et scala. Quare nos q̄s desolator cathēa con
stringit. terrenozū obūbrat nebula. sua arte
diabol⁹ illud̄. mūd⁹ blādicijs allicit. et carna
lis sp̄ titillat libido i h⁹ alme exordio decet
gaudere. nō solū angloz et iustoz exēplo s̄z
nra vtilitate. vt ei⁹ cui⁹ gaudiōle ortuz celo
bram⁹ itercedētibz meritis triplici hoste sub
acto a p̄ctis purgari. gr̄a et fructibus adornari
ad ei⁹ felicē gl̄iam trāseam⁹.

De eadē excellentissime atq; pulcherrime
s̄ginis natiuitate. Sermo quart⁹

Ideus noua

lux orti visa est: gaudiū honor
et tripudiū apud oēs populos
vibes atq; puicias. **De**ster. viij
Licet omēs q̄ sunt i gra dei noie luc̄ nunc
pent: quibus in q̄t d̄ns **Matth.** v. Vos estis
lux mudi. **Un̄** **Prover.** iij. d̄. Iustoz sem
ta quasi lux splendēs procedit et crescit vsq;
ad p̄fectū diē. **Et** ap̄ls. j. ad **Thes.** v. omibus
bonis xp̄ianis diē. Omēs filij luc̄ est. **Un̄**
beata s̄go **Maria** excellētorī mō lucis noie
demonstrat: que omēs sanctos claritate p̄cel
lit. Verba em̄ generaliter plata debent veri
ficari in excellentiori et sublimiori significati
one. l. j. s̄. q̄ in p̄petuū. ff. si ager veci. vel em
phi. p̄. cū ibi nō. **Et** ita intelligi p̄t illud **Ec
cli.** xxij. Lux lucē sup̄at et dies diē. De ipa
em̄ d̄ **Sap.** vij. Lādor est luc̄ eterne et spe
culū sine macula. Splēdor em̄ d̄ q̄tum ad
puritatē mētis. et speculū sine macula q̄tuz
ad honestatē carnis. **Lā**ta em̄ erat honestat
isti⁹ speculi luminosī q̄ ab omibus inspicientibus
expellebat omēs mor⁹ inhonestos. **Un̄** ipsa
s̄go dicere potest illud **Job.** xxix. Lux vult⁹
mei nō cadebat i terrā. **Recte** aut̄ ipa gl̄io
sa dei mater lux vocat̄ multiplici exca. **P̄**rio
q̄ sicut lux habet in substantia sua puritatem
sic ipa claruit sp̄ omimoda puritate. **Un̄** de i
eodē. vij. **Sap.** c. subdit. Vapor est em̄ fru
tis dei et emanatio quedam claritatis ei⁹ sin
cera. **Et** ideo nihil inquinatū in ea incurrit.

Verba
genera
lia

Maria
lux

Secundo q̄ sicut lux oia corpa excellit sua di
gnitate. dicere **Aug.** in quodā sermōe. q̄ iter
oia corpa lux p̄mū locū tenet. sic br̄a s̄go om
nia creata excedit sua nobilitate. **Jo** **Sap.**
vij. d̄. de ea. **Sup** oēm dispositōem stellaz.
id est angloz et sc̄toz: luci cōpata iuenit p̄oz.
Tertio. q̄ sicut lux omibus se cōicat et mor̄ vt
oritur p̄ ortem diffundit. sic beata s̄go omni
bus beneficia sua impartit: et se ad subueniē
dum eis semp̄ exhibet paratā. **Un̄** **Sap.** vij
d̄. **Pre**occupat eos qui se cōcupiscunt vt se
p̄ior illis ostendat. **Et** **Eccli.** xxj. de implora
ti auxiliū ei⁹ scriptū est. **Ob**uiabit illi quasi
mater honorificata **Quarto** q̄ sicut lux om
nia clarificat sua pulchritudine dicte ambro
sio in quodā sermone: q̄ lux facit vt cetera vi
sibilia appareāt pulcra et laude digna. **Ni**
hil em̄ videt nisi in lumine. vt d̄ in. ij. de aia
Sic beata s̄go sua illustratiōe et illuminati
one facit opa nra i aspectu dei esse gratiosa et
gl̄ia digna. **Jo** de ipa dici p̄t illud **Luce.** ij.
Lumē ad reuelatorū gētū et gl̄iaz plebis tue
isrl̄. **Et** ad h̄ etiā applicari p̄t illud quod ait
ap̄ls ad **Eph.** v. s. **Dm̄e** qd̄ manifestat in lu
mine ē **Quinto** q̄ sic mediāte luce cernim⁹
p̄ quā viā incedere debeam⁹: sic mediāte s̄gi
ne b̄ndicta cognoscim⁹ q̄ itinere ad celestē pa
triā puenire valeam⁹. **Jo** ipi dicere p̄t flu
mus illd̄ ps̄. xxv. **In** lumine tuo videbim⁹
lumē. **In** natiuitate em̄ ipi⁹ p̄ficatū fuit il
lud **Isa.** ix. **P̄**pls q̄ sedebat in tenebris v̄dit
lucē magnā: abulātibus i regiōe vmbre mort̄
lux orta ē eis. **De** nāq; ipi s̄gini nascēti di
xit illd̄ **Isa.** xlij. dedit te i lucē gētū vt aptas
oculos cecoz. **Sexto** appellat̄ lux. q̄ sic lux ē
delectabil̄ ad vidēdū. et letū hoiez reddit. in
illd̄ **Proh.** xv. lux oculoꝝ letificat aiaz. **Et** **Eccli.**
vj. **Dulce** est lumen et delectabile ocul̄ videre
solē. **Et** alibi d̄. q̄ luc̄ claritas maximā et de
lectabilē cōmoditatē p̄ter inhabitātibus do
mos. vt p̄bat̄ p. l. p̄mū. in fi. ff. si vsuffr. p̄. et
in. l. si is q̄ binas. ff. de sui. **Ecō**trario s̄o sub
tractio luc̄ maximū dat icōmodū icarcerat̄
l. j. C. d̄ casto. re. **Ira** ista s̄go pulcherrā: q̄ vt
figuratiue sc̄ptū ē **Sap.** vij. fuit lux specios̄
or sole formositate sua n̄ solū hoies et anglos
s̄z etiā ipz deū letificauit. **Et** subtractō sue cla
ritat̄ et gr̄e nob̄ i hac valle miserie icarcerat̄
maximū dispēdiū fac̄ **Jo** n̄ solū nos ei⁹ clari
tatē itueri desideram⁹: s̄z etiā celest̄ su⁹ sp̄sus
h̄ affectās in q̄t illi **Lan.** ij. c. onde mihi faciē
tuā. sonet vox tua i auribus meis. vox em̄ tua
dulcis et facies tua decora nimis. **Et** **Lan.** iij
itez ait. **Quā** pulcra es amica mea q̄ pulcra

Lux cō
moditat

es. Prio ar dicit pulcra. s. q. ad corp. scdo ide replicat. s. q. ad aiaz. de q. luce diuina etia expo ni pr illd Eccl. xliij. Pulcritudine cadozis ei admirabil ocul. Jo bn dz i vbis ppositi Judeis zc. Ipa em fec gaudiu deo honozes generi huano: tripudiu qz angel in suo ortu De cui pulcritudie tres psideratoes facie.

Prima dicit dubitatiois

Scda pfirmatiois

Tertia ho declaratiois

¶ Pars pma h. fmonis q. dz dubitatiois

Utz fue rit corpa lic plera **P**ro expedite pme pt. qrit: Utz do mina nra pulcritudine corpalé ha bnerit. Et pmo vt q. no debuerit ca hre. qz. Prou. vl. dz. Fallax gra z vana e pul critudo: s. i bra hgo mme fuit de vanitate. g. nec pulcritudo. Itre pulcritudo mulierum magna est occasio mali. Un Eccl. ix. dz. Vir gine ne cupifcas ne forte scadalizer i deco re illi. Et itez ibide. pp. spem mlter. mlti perierit. Sz bra hgo oibo debuit ee ea salua di. g. nulli ca pdedi. z pseques no pulchra. Itre qto ples sunt cause huilitat. z castitat atqz charitat. i aliq. plona: tato maior z for tior est huilitas z castitas atqz charitas i ea. Ergo q. summa habuit huilitate castitatez z charitate. oes hre debuit cas ipaz stntum. Quia igit vt inqt Duid. i. j. de fast. Fast. i est pulcr. seqm qz supbia forma. Un z pa phil. poera sui li. c. ij. inqt. Tocipit ingentes aios fiducia forme. Inqz modu dniam no si nit esse sua. Est qz formositas ca luxurie. iur illd Juuenal. li. iij. Rara e concordia forme atqz pudicie. Un Duid. i. eplis ait. lis est cu forma magna pudicie. Itre e ca intidie. Un Duid. ix. metham. inqt. Lupit formo sa videri. Et si q. e illic formosior iudet illi. Ergo arguedo p locu ab opposit. oppositoz ei eade e disciplina. l. q. accusare. ff. de accu. cu si. Cu deformitas sit ca oppositoz. s. huilita ris: castitat. z charitat. q. no iudet. vt dz. j. Soz. xij. vt q. b. hgo debuerit ee z fuerit dfoz mis. Itre dñs i carnate marima ondit hu i litate. qz exinanuit semetipz forma sui acci ptes: vt ait apls Phil. ij. s. maior e huilitat assumere carne de deformi qz d pulcra. qz qz ro remissi e pdicatu: tato huili e suu subie ctu. S. generalit. arguedo a prio. i. aut. de dig ni. col. vj. g. dñs debuit nasci de deformi Sz his n. obstatibz dico. q. sic dñs nr ihs xps su it speciosus forma p filijs hoim: vt pdixit dd ps. xliij. Ita briffima hgo fuit pulcerra inf oes filios z filias hoim. Et vt inqt Alb. ma gn. sup missus e: ipa huic sumu i pulcritudi

Formaz pudici cia raro simul

ne qd potuit ee i corpe mortali natura opam te. h. em argumetu e fortissimu. Fili pulcr. g. mr pulcra. qz natura gignit sibi sile. ar. i. l. q. s. C. ad legem iu. ma. vbi ait glo. sepe solz filius filis ee pri. Silt soler dici q. op. laudar mgim Un inqt Prosp. i li. epigramatu. En miris opez signis ondit actor. Actorzqz suu pdita qz canunt. Et pbat hec inia. S. lanci mus. i. aut. de mo. que textu allegat glo. ad h ppositu. i. S. cuqz h. i. phemio isti. Op. g. qd est xps e formosus. g. bra hgo e formosa. vt sic ab effectu ca demostret. ar. c. estote. de reg. iur. ibi. A fructibz eoz cognoscer. eos. qd etiam habet Mar. vij. Effect. em est demostriat. sue cause: vt dz in li. de causis. iij. phisic. z. j. posterior. Quata aut fuerit xpi pulcritudo apparet ex h. qd dz Mar. xiiij. s. q. iudei ve lauerit facie xpi cu illuderet ei in passione. z cospuebant i facie ei. Qd fecerit fm Hiero. qz oculi xpi erat tantu attractiu ratuqz amo rosi z tantu dulces q. null. erat sic crudel. ipz aspiciens quin mansuesceret ex aspectu eius pulcerrimo. z io nolebant ei. decora faciem vi dere ne eoz corda crudelia mansuescerent ex elegancia z venustate ipsi. Legit qz de pul critudine filij bre hgis. q. tpiyb Octavian impator. cu ex vniuersis mundi p. b. z. illi qui perant puicys scriberet senatoribz rome no uitates que occurrerant p. mundi climata qda noie Lentul. hns officiu i p. b. iudee: scri psit senatoribz ihuc modu. Apparuit tpiyb istis ho magne stut. noiat. Jesus xps q. dz a getibz ppha stitit. que ei. discipuli vocat filiu dei. suscitans mortuos z sanas laquidos ho quidem stature p. cere. vultu venerabilis que intuentes possent diligere z formidare. Capillos habes color. nuc. auellane z pma ture. z planos fere vsqz ad aures. ab auribus ho circinos: crispus z aliqto ceruliozes z ful gertiozes ab huery. vetilates. discrim. hns in medio capis iur. more nazareoz. s. f. orem pla na z serenissima cu facie sine ruga z macula aliq. qua rubor moderat. venustat. nasi z or. nlla e. p. sus. rephesio. Sarba hns copiosam z iuber. capill. color. no loga s. bifurcata Aspectum hns matuz. ocul. glauc. varijs z clar. existetibz. In icrepatoe horribil. in ad monitoe blad. z amabil. hilar. suata guita te. nuqz visus e ridere. flere at sic. In statura corpis ppagat. z erect. man. hns z brachia i visu delectabilia z tot. speciosus forma p. filijs hoim. Decibi. Ex q. b. zdudif. matrez ip. fuisse pulcerrima. Jo illi dicere possum. illd. Hester. xv. facies tua plea est graz. D.

Epla de pulcritudine die Iesu

Sermo. III. De natiuitate Marie

Euāgelii
ste n̄ lau
dāt mari
am de ei⁹
pulcritu
dine

aūt euāgelii nihil scribit sup eo: p̄nt eē ples
cause fin Albertū vbi. s. Una q̄ cū dñā n̄ra
nobis posita sit i speculū r̄ exēplū soluos sic/
di: nō eā voluit euāgelii laudare de talib⁹ q̄
rum appetit⁹ iordinat⁹ vl̄ abusus ē multis
cā pdedi. Alia eā ē sc̄ptura maḡ laudat
a minori inferre. q̄ q̄qd bonitatis vl̄ pulcri
tudinis in aliquo sc̄oz fuit: h̄ i ipa minime
dubitem⁹ defuisse. Un̄ sc̄ptura maḡ laudat
eā hoc tacite supponēdo q̄ s̄beten⁹ explican
do. Tacēdo em̄ p reuerētia regulā nob̄ tradi
dit infallibilē. q̄ q̄qd boni vl̄ landis i alijs
fuit: h̄ de ipa nō oporteat dubitari. nec i q̄stio
nē venire debeat qd̄ nefas ē dubitare. vt p̄bat
ter. in. l. domicilis labeo. ff. de testa. r̄ ibi glos.
vbi em̄ nulla est dubitatio: ibi sup̄naqua est
sc̄ptura. l. j. i. ff. ad muni. facit. ff. de capri. et
postli. rel. postlūminū. §. fi. r̄ de cōdi. insti. l.
hec s̄ba. r̄ de vsur. l. si stipulat⁹. r̄ de le. j. l. si
q̄n̄ q̄s. r̄ l. si creditori. r̄ de carto. edic. l. qd̄ la
leo. r̄ de mino. l. i. cause. j. r̄ n̄so. r̄ de s̄. ob. l. do
li. r̄ l. si sic stipulat⁹. r̄ l. si dari. r̄. C. de iur. de
l. j. r̄ de thesau. l. j. r̄ arbi. tu. l. cū iter dicit⁹. Itē
sicut angeli summi a tonis meliorib⁹ laudā
tur r̄ tenoiant⁹ r̄ nō ab inferiorib⁹ q̄ n̄ i ipis
esse nō dubitant⁹. Ita r̄ beata s̄go tonis no
bilissimis sp̄ualib⁹ r̄ gratuit⁹ plenissima: ita
occupat r̄ implet aias laudatiū euāgelistarū
q̄ oblitiscunt⁹ bonoz corpaliū atq̄ illa p̄tere
unt. Itē euāgelii maḡ respicit sp̄ualia. Lex
aūt ver⁹ p̄ corpalia. pp̄riū ḡ est euāgelij de
gratuitis laudare. veteris aūt testamēti cor
poralia cōmēdare. Joq̄ dñā n̄ra i veteri te
stamēto de pulcritudine corpali cōmēdat⁹ p̄ fi
guras. In testamēto aūt nouo de sp̄uali p̄fe
ctiōe p̄ anglos r̄ euāgelistas. Raro enim vel
nul⁹ q̄s i nouo testamēto inuenit⁹ q̄ aliq̄s de cor
porali pulcritudine cōmēdat⁹. Nec Albert⁹ vbi
sup̄. **N**ō obstat mō qd̄ obiectū fuit d̄ vani
tate pulcritudis corpali. q̄ i ea aucte Salo
mon nō appellauit pulcritudine vanā q̄ sit
mala de se. s̄ q̄ caduca ē r̄ paz durabilis sic
r̄ alia trāsitōria. iuxta illud Salustij in cati
linario. Natura diuiniay r̄ forme gl̄ie fluxa
atq̄ fragilē. Un̄ Sen̄. i. ypolitō inq̄t. Res ē
forma fugax. r̄ Quid. xv. metham. Nec spe
cies sua cuiq̄ manet r̄. r̄. iij. de tristib⁹. Ita
decēs facies lōg⁹ viciabit⁹ annis. Rugaq̄ i an
tiq̄ frōte senil̄ erit. Lūq̄ aliq̄s dicit: fuit hec
formosa dolebis. Et speculū mēdax eē q̄rere
tuū. Et Alphurni⁹ i bucolic⁹ dic. Nō hec
sp̄ er⁹ pdūt r̄ ḡmia flores r̄. Et iō Uirgil⁹
in bucolic⁹ ait. O formose puer nūmum ne
crede colorī. Alba ligustra cadunt vaccinia

S
Solutio
argumē
torum

P
Pulcri
tudo trā
sit

hiq̄ra legūt. **D**ia ḡ tpalia caduca s̄ r̄ vanā.
de q̄bo idē Salomon inq̄t. Ec̄cs. j. Vanitas
vanitatu r̄ oia vanitas. Ipa enī pulcritudo
amittit. inq̄ illd̄ Quid. i. lib. de medicamē fa
ciei. formā populabit⁹ etas. Et placid⁹ rugis
vult⁹ arar⁹ erit. Et idē i. ij. de arte amādi ait.
Forma bonū fragile ē: q̄rūq̄ accedit ad an
nos. Sit mior. r̄ spacio carpit⁹ ipa suo. Nō se
quit⁹ ḡ ex pdict⁹ q̄n̄ formositas corpali q̄ i sta
tu vie nō erat p̄manēs nō debuerit esse i bea
ta s̄gine: sic fuerūt alia bona corpalia. vt for
ritudo r̄ hmōi. que tñ cū tpe deficiūt. iuxta il
lud Quid. ij. de ponto. **D**ia deficiūt: animul
tñ oia vincit. **N**ō obstat etiā qd̄ obiectum
fuit de mali occasione. Quia r̄ndet⁹ q̄ pulcri
tudo corpali simplr̄ in suo genere est bona. et
nob̄ p̄t esse vtil. **D**ia em̄ pulcra creauit de⁹
ad vtilitātē n̄raz. vñ ps̄. inq̄t. Delectasti me
dñe in factura tua. nā a magnitudie sp̄ci po
terit creator cognosci vt ait Salomō Sap.
xij. Bon⁹ ḡ r̄ pulcra de⁹ i mōdo creauit bona r̄
pulcra. Un̄ Boeci⁹ ii. ij. de sol. ait. Pulcra
pulcerrim⁹ ipe mūdū mēte gerēs r̄. Nihil
aūt bonū ē in q̄ nō p̄tingat malos sc̄daliza
ri. q̄ nō tñ in xpo hoie sc̄dalizabant⁹. sicut
sc̄ptū est Mar. vj. Un̄ Mat. xj. r̄ Lu. vij.
dicebat saluator. Beat⁹ q̄ nō fuerit sc̄dali
zar⁹ i me. Immo i ipō deo sc̄dalizabāt. Un̄
sup̄ illd̄ ps̄. lxxij. q̄s bon⁹ isrl̄ de⁹ his q̄ recto s̄
corde. glo. inq̄t. pueris aūt pueris eē vide
tur. Tal̄ aūt occasio mali siue sc̄dali passiui
nō est viciū bonā naturā habētis: s̄ culpam
patiētis. Sicut r̄ ipi demones i pulcerrima
rei iusticia sc̄dalizant⁹. Un̄ ps̄. ait deo. Su
perbia cor⁹ q̄ te oderūt ascēdit sp̄. Nec p̄p̄t⁹
in deo d̄z esse iniusticia. q̄ mali vel demones
sc̄dalizēt⁹ e⁹ iusticia. marie cū boni i ea edi
ficent⁹ vñ mali sc̄dalizant⁹. **J**o inq̄t Aug. in
c. de occidēdis. xij. q. v. Absit vt ea q̄ p̄pter li
citum r̄ bonū facim⁹ r̄ habem⁹ si qd̄ p̄pter h̄
cuiq̄ mali p̄ter nostrā voluntatē acciderit
nobis ipute⁹. qd̄ em̄ est i vsu hoim̄ bono r̄ li
cito vñ nō possit p̄nicies irrogari. **V**ec ille.
Alioq̄n̄ nō essent in domib⁹ siēde fenestre q̄
q̄s possit se inde p̄cipitare. nec plātade arbo
res. q̄ q̄s possit se in eis suspēdere. nec ferrā
di eq̄: q̄ possent alicui nocere. nec debuiss̄z de
us cornua bob⁹ facere: q̄ his possent ferire.
Adūsam ḡ fortunā malos q̄ cūctus spectari
neq̄z ciuile neq̄z naturale est. i. in stipulantē.
§. sacra. ff. de s̄. obli. **S**ilr̄ licet in p̄seq̄ntiaz
aliq̄d malū eueniret ex pulcritudine: illd̄ nō
d̄z attendi: sed bonum principale ad qd̄ cre
ata est. regula em̄ est q̄ illud attendit quod

Pncipaliter agit. l. si q̄s nec cām. ff. si cer. pe. 7
 l. j. ff. de aucto. tuto. **C**ogrua ḡ fuit pulcri-
 tudo beatissime ygis ad sui cōmendatiōem
 vt naturā pficeret 7 grām augmētaret. qz vt
 iquit **Virgili⁹** i. v. enyedos. **S**ratior 7 pul-
 erio: veniēs in corpe yrus. **A**d iuu. at. 7 **Q**ui
 dius. **F**orma pudicitie rara: sed apta comes
Un̄ **Frācis⁹** petrarca i suis triūphis ait.
Et la cōcordia che si rara al mondo con sum-
 ma pudicitia alma beltada. **N**on debuit igi-
 brissima ygo illo bono puari qd̄ ab oibz na-
 ruralit̄ desiderat. s. q̄ sint pulcri. **U**n̄ **Qui. j.**
 de arte amādī ait. **D**electat etiā castas p̄co-
 nia forme. **D**z em̄ i cōe puerbio. **C**hi dīo fece
 bello: nō fece pouero. **A**d n̄raz q̄z edificatiōz
 7 deuotiōe atqz solatōz: 2gruū fuit beataz
 yginē esse pulerā. pulera em̄ est casta genera-
 tio cū claritate. **S**ap. iij. **E**i⁹ nāqz aspectus
 nulli vnqz libidinōsz desiderū p̄citauit: s3
 ad deuoto 7 pot⁹ maximā omēs iducebat. vt
 dicit̄ diffuse i f̄mōe seq̄nti p̄e. vij. 7 aliqd̄ di-
 cēt. i. iij. p̄eh⁹ optis f̄mōe. x. p̄e. j. **I**tem ad
 corpis d̄nici cōmēdatōz p̄ueniēs fuit pulcri-
 tudo in corpe ygis. **N**ō p̄t em̄ arbor bona et
 nobilis fructū malū 7 ignobile facere. **M**a-
 thei. vij. **N**ō obstat etiā dū dicebat q̄ pul-
 critudo est cā supbie luxurie 7 inuidie. qz ve-
 rum est i malis q̄ male ipa vtunt̄. atqz bonuz
 p̄uertit i malū. bonis aut̄ est adiuuētū d̄nu-
 tis. sic 7 de diuitijs inq̄t **Ambrosi⁹** in omelia
 sup **Lucā**. **D**iuities sicut sunt impediēta im-
 probis: ita p̄bis sunt adiuuētā fructis. **A**d
 hoc facit illud qd̄ d̄r **Sc̄ci. xxxix** **D**eo oīa san-
 ctis in bona: impijs s̄o 7 p̄cōribz in mala cō-
 uertentur. **N**ec est vez q̄ deformitas sit cau-
 sa humilitatis vel castitatis aut charitatis.
 cum multos deformes videamus sup̄bos lu-
 riosos 7 sine charitate. imo plures q̄z pul-
 cros. **N**ā incōpositio corpis 7 deformitas de-
 notat incōpositōz 7 deformitatē mēt̄. xlj. di. c.
 vl. i. si. **F**acies em̄ sepe idicat q̄le est cor. l. obf-
 uandū. ff. de of. p̄si. l. iij. ff. de testi. **N**ō obstat
 aut̄ p̄dict̄ auctes poetaz q̄ in iure s̄ allega-
 biles. l. si p̄z. ff. de solu. l. antiq̄. ff. si ps here. pe.
 7. s. itē p̄ciū. insti. de empr. 7 v̄. 7 ibi glo. nōr
 allegādo mltas p̄cordantias. qz r̄ndet q̄ for-
 mositas nō ē cā prima 7 imediata illoz defe-
 ctū. licz possit ēē cā remota q̄ nō artēdit: sed
 prima. vt ait glo. i. l. iij. s. ex plibz. ff. de acq̄.
 pos. 7 i. l. in oibz causis. ff. de reg. iu. rex. est i. l.
 cū delaneonis. s. asinā molendinariam. ff. de
 fun. instruc. **D**z aut̄ formositas nō sit cā ime-
 diata supbie 7 ceteroz viciōz p̄bat. nā si ita
 esset: cessante ipa cessarēt ipa vicia. p̄ locum a

Loueni-
ens fuit
pulcritu
domarie

Formosi-
tal non ē
causa su-
perbie.

rōe cessante. ij. phisicoz. 7. l. adigere. s. quia
 ff. de iure patro. cū filiibz. h̄ aut̄ est falluz. **I**tē
 si deformitas esset causa hūitalit̄is 7 ceteraz
 fructū. cessante ipa cessarēt p̄dicte frutes per
 eandē rōnē. qd̄ manifeste apparet ēē fallum.
 ḡ 7c. nec etiā fuisset maior humilitas q̄ deus
 incarnat⁹ esset de deformi q̄z de pulcra. humi-
 litas em̄ est grē collectiua 7 augmentatiua 7
 nūqz diminutiua. **N**ō ēē ḡ filij hūilitatō ma-
 ior q̄ hūilitatē 7 dignitatē m̄ris i sua nobili-
 tate diminueret. 7 laudē sue castitatz aufer-
 ret. nā nō m̄tz neqz laude dignū hoim opio
 iudicaret. **S**i ygo qz esset deformis 7 q̄si de-
 specta vir hūilis 7 ygo pmaneret. ecōuerso
 aut̄ q̄to ygo brissima p̄fundior fuit hūilita-
 te. 7 q̄to ab altiori inferi⁹ i seipaz descendit. tā-
 to maior fuit filij dei hūilitatio. q̄ se a sumo ce-
 lo p̄ ipaz iclinauit. **E**t q̄to ipa ygo b̄ndicta
 fuit pulerior 7 formosior: tāto ei⁹ p̄petua ygi-
 nitas m̄do exiit mirabilior 7 maiori laude
 digna. qz circa difficultia p̄sistit s̄. ij. et̄. et
 is grad⁹ ceteros ancillit̄ que labor p̄lixior se-
 cerit antea. l. ij. C. de of. m̄gri offi.

Pars secunda huius finonis que dicitur confirmationis.

Predicta p̄clusiōz videlicet brissimā
 yginē **M**ariam fuisse 7 esse pulcer-
 rimā p̄firmare possum⁹ multiplicat̄.
Primo aucte **Alex. de ales** in. iij. p̄e summe.
 q. ix. mēbro. iij. arti. j. vbi ait h̄ p̄iteri etiam
 ab infidelibz. **E**t s. **B**onauctura i. iij. dist. iij.
 ar. ij. q. iij. dicit de h̄ esse testimoniū iudeoz
 qd̄ nec vilipendendū est. **M**ult⁹ etiā rōibz
 idē cōprobare valent. **E**t p̄mo rōe figuratio-
 nis: quā ponit **Albertus** vbi s̄. dicens. **F**igu-
 ra siue signū similitudinē h̄re debet cū signa-
 to. sicut relatū debet esse p̄forme cū referēte. l.
 asse toto. ff. de here. insti. **S**z oēs ml̄eres bea-
 tissimā yginē figurātes: teste scriptura: fue-
 runt pulcerrime. ḡ 7 b̄ta ygo. **M**inor pater
Quattuor em̄ inueniūt ml̄ieres inf̄ alias bea-
 tissimā yginē exp̄ssissime figurātes. videlicet
Hester. Judith. Rachel 7 Rebecca. **D**e **H**e-
 ster sc̄ptū ē. j. ei⁹. ca. **E**rat at̄ **Hester** pulchra
 valde 7 incredibili pulcritudie. ḡriosa omniū
 ocul⁹ 7 amabil⁹ videbat. **S**ilr de **Judith** legi-
 tur. ei⁹. viij. c. **E**rat at̄ elegātī aspectu nimis.
Et ibidē. **C**ōsiderabāt faciē ei⁹ 7 erat stupor
 in ocul⁹ eoz: qm̄ ei⁹ pulcritudinē mirabatur
 nimis. **E**t itē. **N**ō ē tal ml̄ier sup̄ terraz in
 aspectu 7 pulcritudie 7 sensu yboz. **S**imili-
 mō de **rebecca** legit̄ **Gen. xxiiij.** q̄ erat puella
 decora nimis. ygoqz pulcerrima 7 incognita
 viro. **D**e **Rachel** etiā sc̄ptum ē **Gen. xxix.** q̄

Quattu-
or ml̄ie-
res figu-
rāt **M**a-
riam.

hoiem. Nihil em pot opari sol vl ho sine vir
tute pmi agēis. l. xi. **U**n impator i. l. j. C. de
vere. in. enuc. dicit. q nihil pot opari sine dei
adiutorio. **A**it ei pbs. viij. phib. **O**me agēs
agit in virtute pmi actiui. r itez. j. phib. dicit
Motus pme cause est causa mot⁹ secunde.
Et auctor in libro de causis inqt. **P**rima cau
sa p⁹ influit in effectū q⁹ scda. **J**o Viero. in
c. nasci. lvij. di. inqt. **I**nter illas secreti vct⁹
angustias man⁹ omnipotētis dei opatur idēz
plasmator corpis r aie. **S**i g oim generatio
num r hoim etiā infidelū de⁹ est auctor r illo
rum pcreationi auxiliū pber. mlto magi cre
dendū est q oim studio r virtute opatus sit i
generatiōe mris sue. p illā reglam. q. topicoz
Si de quo minus rē. **D**ic aut artifex r plaf
mator hōis de⁹ pmo est sapiētissim⁹. rē q **E**c
cli. j. dr. **O**mnis sapientia a dno deo est r cū
illo fuit semp r est an eū. **S**cdō est omipo
tens. **U**n ipe inqt **S**en. xvij. **E**go dñs oim
potens. **E**t ista habent in c. firmiter in pnci
pio. r sum. trin. r fide catho. **A**ū g vnū qd qz
sicut se habet ad entitatē: ita se habeat ad ope
ratiōem. vt inqt **C**omētator. ix. metaphice.
Et notat in. l. j. ff. de ven. inspi. r in. s. p⁹reca
p alluionē. **I**nsti. de rerū diuī. r vnūscuius
qz natura agat quod p⁹ū est ei diffinire: vt
ait **B**oecius. iij. rē p⁹sol. pla. iij. **L**ūqz vnū
quodqz dirigat opa sua fm optimū eozū q
sunt in ipso. vt dr. iij. ethicoz. r notatur i. l.
item queritur. s. si gemm a. r. l. maritus. vbi
glo. ff. loca. r. l. si seruus seruū. s. si calices. ff.
ad legē aquī. **E**t facit ad hoc lex inter artifi
ces. ff. de solu. **C**oncludit q deus cum infinita
sapientia r omnipotētia sua corpus beate h
ginis generari pulcerrimū fecit. **E**t h est qd
dr **P**rouer. ix. **S**apientia edificauit sibi do
mum. r ps. lxxvj. homo natus est i ea. r ipe
fundauit eā altissimus. **D**z aut xps volue
rit matrē suā esse formosissimā quis dubitet
Si em potuisset homo facere ad libitū suūz
illam de qua esset nasciturus. nōne ipsaz pul
cerrimam fecisset? **A**ū igit xps ab eterno ele
gerit hginē bndictā vt de illa carnē assumerz
sicut manifeste fuit pdictū in psona hginis
Prouer. viij. r **E**cci. xxij. **C**unqz ipe xps el
ser sapiētissimus r omnipotētissim⁹ nō est
dubitandū qn etiā voluerit sacratissimum
corpus mris sue omni pulcritudine decorare
Doc aut videns in spū sapiēs **E**cclēstic⁹
inqt sui li. xliij. c. **C**las admirabile op⁹ excel
si. **Q**uis aut nisi stult⁹ vel infidel⁹ alit⁹ credat
Dicite mihi o deuoti christiani. **S**i quis ex
vobis posset formare illā quaz sibi vellet eli

gere in spōsam: nōne ipam oī decore ac formo
sitate relucētē facere conaret. **D**e⁹ q istam
sanctissimā puellā an secula sibi in spōsam
elegit: pfecto oim speciositate fulgētissimam
fec. **E**t iō illi inqt ipe celestis spōsus **L**an. j.
Pulcerrima inf mulieres. pulcre sūt gene
tue: collū tuū sic monilia. r **L**an. v. iterū illi
dr. **Q**uo abiit dilect⁹ tu⁹ o pulcerrima muli
erū? **E**t. vj. c. etiā ait idē spōsus. **P**ulcra es
amica mea suavis r decora. **U**eniāt g p⁹e
te antiq ac oratores: r cū mult⁹ fictiōibz atqz
ornatu hōz extollāt pulcritudinē **P**olydo
ri. **H**ippolyti. **N**arcisi. **D**eiphobi r **P**ari
dis. **Q**uos pulcerrimos iuuenes inf omnes
mūdi hoies fuisse dixerūt. **L**audēt etiā decore
Europe. **M**eduse. **J**ole. **D**eyanire. **A**rgie.
Pētasilee. **P**olyrene. **H**elene. **D**idonis. **L**a
uine. **L**assandre. **A**reuse. **P**roclerpine. **C**leopa
tre. r **L**ucretie inf oēs romanas mlteres pul
cerrie. **A**ccedāt etiā hebrei r laudāt suos iu
uenes formosissimos. q i sacra scptura de for
mositate comēdant. **I**nt quos fuit **J**oseph.
Saul r **J**onathas. **D**aniel r **A**bsalō. **M**a
gnificēt etiā suas mlteres de qbz eadē scptu
ra inqt q erāt formose. videlicet dña **E**ua.
Sara. **R**achel. **D**ina. **T**hamar. **N**oemi. **H**e
ster. **J**udith. **A**bigail. **B**ersabea. **A**bilach. et
Susanna. **P**rofecto i cōpatiōe mris rei oēs
turpissime r absqz vlla pulcritudie videbūt
Un legitur de **S**. **D**ionysio ariopagita p⁹o
atheniēti. q cū esset p⁹lus ad fidē p beatum
Paulū. mot⁹ fama brē hōis desiderio vidēti
ai ipam prexit hierlm. **L**ūqz a brō **J**osephē etiā
gelista fuissz duct⁹ an illā atqz ei⁹ vultu aspi
cere voluissz: statim ac si i lumibz oclōz esset
p⁹ussus solaribz radijs ex splēdore emanāte
de pulcerrima facie brē hōis remāsit attonit⁹
Postmodū hō altiqntulū ad se reuissus dixit.
Nisi credere in filiū tuū: de q mihi p **P**aulū
pdicātū est nūc plāt⁹ tuis puolūt⁹: vnū te
diuine maiestatis usigne adorare. **E**t nisi fides
adesset: haud mihi psuadere possem deū or
bis auctore te esse pulcritore **S**z noui q is i
cōphensibile lumen inhabitat: a q tu ad nos
radi⁹ es destināt⁹ vt illumiāres eos qz pma
mulier cecos p⁹uritatē. **S**ilem etiā hystori
am refert beat⁹ **E**pipham⁹ de pulcritudie h
ginis glōse. **L**egit qz in miracul⁹ ipi⁹ hōis:
q tpe karoli magni regis francoz clericus q
dam ordine leuita: vngarie regis german⁹:
beatā dei genitricē **M**ariam toto corde dili
gens: ei⁹ deuotissime horas decantabat. **V**ic
aut p sanguineoz suorū deuictus impulsu et
exhortatione: adolescentulā quandaz valde

De Dio
nyfio

facta est speciosum. De illa q̄z dicit **Frācis** p̄
 trarcha i suis triumphis. poi venecoley che
 ha il titol d'essere bella. Et itez ibidē. Li ogi
 dal suo bel viso io nō volgea cū homo che in
 fermo e di tal colla inchorzo. che dolce algu
 sto ala salute e rea ad ogni altro piacere ceo
 era sorzo seguendo lei per si dubiosi passi.

Et remō ancho qual hor mēne ricordo **Ipi**
 q̄z h̄gini itez dicit sp̄sus celest̄s **Lān**. vij. q̄
 pulcra es z q̄z decora charissima in delicijs.

De ip̄i etia h̄gis pulcritudine dicit p̄ illud
 qd̄ ego posui i epla ad sūmū p̄ntificē **Sixtū**
 iij. dices ip̄i h̄gini. Ad didior niueo rutilās
 regina decore Et radijs cedit clara diana tu
 is. Luna suū p̄dit tecū sociata nitore. Atq̄

De colo
 re cutis
 Marie

comes nullū sol tibi lumē h̄z De colore aut
 cut̄s ei⁹ ē sciēdū fm **Albertū** vbi. s. q̄ fuit mi
 xt⁹ ex albo z rubeo. nā vt ait **Johānic⁹**. Iste
 color p̄cedit ex eq̄litate humoz. alij h̄o omes
 colores p̄cedūt ex ineq̄litate ipoz h̄uoz. vñ
 p̄dicit⁹ color ex albo z rubeo ē nobilissim⁹ z cor
 porū eucratice determinat⁹. z a galieno i tēp̄
 rata cōplexiōe posit⁹. Nā dicit i. ij. regni. q̄ cor
 pus eucratice ē ex albo z rubeo mixtū. z **Con**
stātin⁹ i li. p̄tegni idē ait. Nō solū at corp⁹
 b. h̄gis fuit hui⁹ coloris s̄z etia corp⁹ xp̄i. Un̄
 de ipo ait ip̄a b. h̄go **Lān**. iij. Dilect⁹ meus
 candid⁹ est z rubicūd⁹ pulcer z decore electus
 ex milibz. Iste aut color corp̄is significat ite
 riorē pulcritudinē aie. nā color cadid⁹ demo
 rat puritatē. Et iō **Accs**. ix. inq̄t **Sapiens**.
 Om̄i tpe sint vestimēta tua cadida Et **Apo**
 ca. iij. dr. Vestimēt̄s albis iduar̄s. Color h̄o
 rubē significat charitatē. Iō **Lān**. iij. de fer
 culo **Salomōis** dr. Ascēsum purpureū me
 dia charitate stravit. Que strutes s. puri
 tas z charitas fuerit i b. h̄gie i sūmo. Tanta
 em̄ puritate nituit q̄ sub deo neq̄t maior itelli
 gi fm **Ansel**. i li. de r̄ceptu h̄giali. De ip̄sus
 aut charitate inq̄t **Viero**. i fm̄e assūptiōis
 totā incāduerat d̄tin⁹ amor. De h̄ ḡ mixto
 colore h̄gis dr. **Lān**. iij. Sic vitra coccinea
 labia tua: z eloquiū tuū dulce. Sic fragmē
 mali punici: sic gene tue

De colo
 recapillo
 rū marie

Quātū ad colorē
 capilloz ē sciēdū fm **Costātinū** i li. p̄tegni.
 q̄ capilli caput custodiūt z defendūt ac h̄o
 stāt. q̄b̄ si careat h̄o maria ē i honestas. z p̄ci
 pue i m̄lteribz. z iur̄ h̄ fec̄ natura corp̄i i uua
 mēta z ornāmēta. Dicūt aut qd̄ b. h̄ginez
 habuisse capillos cadidissimos: sic z capilli
 filij sui describūt fuisse cadidissimi: dū vidit
 illū **Joh**. euāgelista q̄ inq̄t **Apo**. j. caput ei⁹
 z capilli erāt cadidī tāq̄ lana alba z tāq̄ nix
Galien⁹ aut. ij. regni dicit q̄ cerebz eucratice

id est bñ dispositū dz h̄re capillos rubēos. et
 allegat qd̄ rōes q̄s breuitat̄ cā p̄transēo. z
 tales vident̄ q̄busdā fuisse capilli b̄re h̄gini
 cui dr. **Lān**. vij. Come capite tui sic purpu
 ra reḡs iucta canalibz. **Costātin⁹** aut vbi. s.
 dicit cerebz eucratice h̄re capillos nigros. z
 m̄ltas rōnes allegat q̄re i capite bñ cōplexi
 onato sunt pulciores z meliores capilli ni
 gri. Et ita dicūt qd̄ fuisse capillos b. h̄gis
 sicut etia fuisse dicunt nigri capilli sui filij.
 de q̄ ip̄a inq̄t **Lān**. v. Come ei⁹ sic elate pal
 maz nigre q̄si corū. Un̄ **veronica** p̄cedit ni
 gram barbā z nigros capillos d̄m̄ habuissē
 se. ḡ z m̄ ei⁹ eiusdē coloris videt capillos ha
 buisse: marie cū multz appareat m̄lter specio
 sior cū capillos h̄z nigros. iur̄ illud **Oracij** i
 p̄terria. Spectādū nigri oculi nigroq̄ capillo
Opinio tñ alia mihi videt verior. s. q̄ do
 mina n̄ra h̄uit capillos aurei coloris iur̄ illud
 p̄tericiū. Semineū caput si vis formare deco
 re. Trinibz irruiter: nitet aureuz zc. Et iste
 color aucte **Isaac** i libell' suis. z **Sordoniū** in
 libello de v̄inis ē sublimior inf̄ alios colores
 q̄ sunt decē z nouē fm medicos. Non obstat
 mō q̄ xp̄s post resurrectōz oñdit se brō **Johi**
 euāgeliste cū capite z capill' cadid̄is. q̄a fuit
 ad demonstrādā ip̄assibilitatē z puritatē cor
 poris gl̄iosi. Ut dicēdū q̄ **Johi** nō apparu
 it xp̄s: s̄z angel⁹ rep̄ntās xp̄m. Iō i eodē capi
 tulo ait ip̄e **Johes**. Uidi filēz filio hom̄is. i.
 xp̄o. q̄ in euāgelio appellat filius hoīs. vt pa
 ter **Matth**. xvj. Quia h̄o: vt ait **Nicola⁹** d̄
 lyra ibidē: tpe angel⁹ apparuit **Johi** i forma
 sacerdot̄s vt oñderet xp̄m fuisse vez sacerdo
 tem. Iō assumpsit capilloz canicie: vt signi
 ficaret maturitatē z grauitatē q̄ dz esse in sa
 cerdotibz. Nō obstat etia qd̄ obijct̄ de nigre
 dine capilloz xp̄i. qz r̄ndet q̄ d̄st̄ras cōple
 xionū facit aliū esse colorē capilloz i mulieri
 bus q̄z in virz. qz em̄ viri sunt fortiores natu
 raliter q̄z mulieres. iō cōiter h̄nt capillos ni
 gros: qui fortiores sunt q̄z rubēi vñ alij capil
 li. Quia etia viri naturalit̄ magis sunt cali
 di q̄z mulieres. maḡ abūdāt colerico humo
 re incenso z sanguie adusto q̄z femine. quoz
 fumosa supfluitas expulsa p̄ capillos eos de
 nigrat. Iō nō est mix̄ si cōiter capilli virozū
 magis tendūt ad nigredinē q̄z mulieruz q̄s
 capill⁹ aurei coloris atq̄ aliquātulū crispul
 marie ornat z venustat. Quidā h̄o dicūt:
 q̄ xp̄s naturaliter nō habuit capillos nigros
 sed aurei coloris. vez cū tpe paulatim nigri
 facti sunt. qz ab instātī cōceptionis vsq̄ ad
 mortē semp̄ habuit an̄ oculos mentis rep̄e

Sermo. III. De natiuitate Marie

sentatione omni penam quas sustinere debebat
Un dicit **Mat. xvij.** **Tristis** est anima mea usque
ad mortem. Quia hoc ex melancolia hinc capilli
nigrescunt. ut inquit **Salienus** in iij. regni. **Ido**
nimirum in capilli christi nigri facti sunt. **U**bi etiam p
pter ea est prima repentatioz videbatur factus
erat qui quinquaginta annorum. **Sic** p3 p dicitur
indeoz **Ioh. viij.** dicentium. **Quinquaginta** an
nos nodu habes etc. **Beata** autem virginem volu
it deo ornari omni pulcritudine que vnquam in alio mu
liere repta est. nec accidentaliter facti sunt nigri
ei capilli. **Ido** credunt fuisse tanquam filii aurei et

**De oculis
Marie**

R aliquid crispum. **Oculos** quoque habuit pulcer
rimos et lucidissimos. **Un** de ipsis dicere pos
sumus illud poeticum. **Radiant** utriusque gemelli
Auce smaragdina vel syceris instar ocelli. **Di**
cit autem **Albertus** ubi dicitur quod oculi eius erant nigri re
perate. **Tales** enim oculi secundum eum sunt nobiliores
et clariores ad videndum etiam pulchriores. **Ido**
Lan. inquit autem illi sponsus eius celestis. **Oculi** tui
colubaz. vulnerasti cor meum foror mea sponsa
mea in vino odororum tuorum. et in vino crine colli tui.
Et Lan. viij. inquit. **Oculi** tui sicut piscine in
eleo. **Ido** autem oculi beate virginis piscine comparantur
quod sicut piscine habet abundantiam aquarum ita eius oculi pi
etate pleni in tribulatoz afflictionibus effunde
bant lacrymas compassiois. **Esbo** hoc proputa
tio interpretatur quod significat quod oculi beate virgi
nis erat magne reputatiois propter eorum pulchri
tudinem. ut exponit **Illic** de lyra super ipso. viij. c.
Lan. De ipsis quoque significata est propheta **Jacob**
Gen. xliij. dicentis de **Juda** a quo descendit beata
virgo. **Pulchriores** sunt oculi eius vino et dentes
eius lacte candidiores. **Ultra** pulchritudinem aut
tem oculorum et omnium membrorum eam maxime deco
rat in dumeru regale. de quo ps. xliij. inquit **Da**
uid domino nostro **Jesu** ipso filio eius. **Astitit** regina
a dextris tuis in vestitu aurato circumdata va
rictate. **De** enim varietate circumdans ipsam ce
loz reginam non solum est diversaz pulchritudi
num corporis. sed etiam omnium formositate anime. **An**
ctissima quippe eius anime omnibus fuit virtutibus deco
rata. quibus beatissima dei genitrix super omnes puras
creaturas spiritus studuit se ornare. scilicet verum esse
illa poeticam sententiam que ait. **Corporis** ob uscat
m. et caligo nitore. **Est** cum virtute pulchrior omni
bus. **Ido** **Piero** in sermone ad eustochium ait. **Cir**
cundat eam flores rosaz et lilia quallium ut virtutes
virtutibus ulciatur et decore formositas augeat
S tur. **Pulcherrima** est fuit corpe et pulcherrima me
te. **Qui** non solum formosissimum corpus cum eius
speciosissima anima fuit dominorum creatura sed etiam omnes
eius actus. sensus. cogitatio et effectus dei fuerunt sp
irituque mancipati. et quibus dicitur per illud **Tren. iij.**

Candidiores nazarei eius nunc nitidiores la
ete. rubicundiores ebore antiquo saphiro pulchri
ores. **Assistant** enim nunc propter refrigerium castita
tis. lacti propter mundiciam puritatis. ebore antiquo
et rubicundo propter feruorem charitatis et saphiro
propter pulchritudinem celestis contemplationis. **Et** ideo
huic pulcherrime virgini decantemus illam pulcher
rimam laudem quam in corona ipsius virginis potui. **O**
Maria stella diana virginella gratiosa. de
pieta tu sei forana. et de deo cara sponsa. **O** ma
ria de sol vestita. et cetera usque in fine ipsius ca
pituli. **Sciendum** est autem secundum sententiam philosophi in li.
perspectiuorum quod quatuor sunt in generalia ex quibus
causatur pulchritudo. **Primum** est magnitudo.
vnde secundum philosophum in iij. ethi. licet potest dici for
mosum quod scilicet habet debitam dispositionem et proportionem
membrorum non tamen potest dici pulchrum quod pulchritudo
requirit debitam proportionem quantitatis. **Res** igitur quan
to maiore habet perfectionem quantitatis tanto pulchri
or reputatur. **Et** ideo luna pulchrior stellis appa
ret. et stelle magne plus stellis pulchriores.
Rone quoque magnitudinis pulcherrima fuit beata virgo
Un ipsa inquit **Eccl. xliij.** **Ego** mihi pulchre di
lectiois timor et magnitudinis et secreti spiritus. **De**
illa quoque dicit per illud **Ezech. xxiij.** **Quasi** cedrus
in libano pulcherrimis ramis et frondibus. excellensque
altitudine super omnia ligna regionis. et sub umbra
culo illius habitat cetera generum plurimarum. estque
pulcherrima in magnitudine sua. **Omne** lignum
pacificum non est assilatum eius et pulchritudini eius. et
emulata sunt cum omnia ligna voluptatis que erant in
padsio dei. **De** eibus. **Ipse** etenim beata virgo dicitur hac
pulchritudine magnitudinis gloriari per dicens in li
Eccl. xliij. **Quasi** cedrus exaltata sum in libano
Sed et ait quod facit aliquid videri pulchrum est numerus
Un ponit exemplum **Ari.** ubi dicitur de quod cella stella
tunc est pulchra et ea preterquam si plurime stelle que in ea
in quibus sunt pauiores. **Rone** autem numero sita sunt
it pulcherrima virgo benedicta. que quod ad corpus in omni
preterquam in singulis membris singulariter habuit pul
chritudinem. et que ad animam fuit decorata omnium virtu
tum varietate. **Un** de ps. xliij. **Astitit** regina
a dextris tuis etc. **Un** illi dicit per illud **Ezech. xxiij.**
viiij. **Dis** lapidis preciosus optimum tuum. **Terti**
um hoc quod pulchritudinem generat est color. vnde
pani tincti et colorati sunt alijs pulchriores. **Et**
ideo de optime vestito dicit **Ezech. h. xvij.** **Jacin**
thi et purpura de insulis elisa facta sunt operi
mentum tuum. **Et** sicut beatissima virgo rone colo
ris fuit pulcherrima. ut s. vi. um est. **Fuit** eti
am tincta colore nigro humilitatis. albo purita
tis. et rubeo charitatis. **De** quo **Lan.** i. ipsa inquit.
Nigra sum sed formosa sicut hircum sicut pel
les **Salomonis.** **Un** in eius figuram dicitur

Quatuor
causa
ria pul
chritudi
nem

U

Hester. xv. Ipa aut roseo colore vultuz pfula 7 gratis ac nitentibz ocul' ingressa e ad regē De ipa qz dicitur **Proū. xxij.** Byssus 7 purpura indumentū ei? Est aut purpura vest' regalis quā nulli licz portare nisi regi. vt habet. C. d. vestibz oleobez. i. purpureis. li. xj. Quartū aut qd fac aliqd videri pulch' e lux. vt sup dictū est. **Multa** em que vident' i tenebris feda ac nigra adueniēte luce pulchra apparēt **Et hoc etiā** respectu beata virgo tota lucida fuit pulcherrima. de qua dicit **Aan. vj.** Que est ista que p'gredit' quasi auroza surgens. pulchra vt luna: electa vt sol 7c. **Un' Berni.** i quodā smone ait. **Beata** sgo **Maria** cui' vita inclita cūctas illustrat eccl'ias: est lucerna qua p'ra oēs tenebras illuminat mundi machina. **Et tamē** quo de' mūdū illuminat 7 tenebras aniaz n'az fugat. 7 ignis corda hoīm inflāmās: 7 suis innumeris beneficijs mūdū clarificās. **Tolle hūc splendorē:** quid erit mūd' nisi obscuritate plen'. **Et mundi machina** qd valeret si hūc splendorē nō h'et **Tolle h' lumē solare:** vbi dies: vbi claritas: vbi serenitas? **Serte nō** nisi caliga iuoluent' 7 umbra mort' ac dēfissimē tenebre relinquitur. **Quicūqz** g' semitas hui' lumis insecut' fuerit nō ambulabit i tenebris sz habeat lumen vite. **Dec ille.** **Glosa** sgo sup illd **Mat. tpe. j.** 7 nō cognouit eā: dicit. **Glosa** virgo **Maria** dz auroza noctē horribil' obscuritatis 7 feritatis expellēs. **Dicit** etiā luna plēa lumine. eterniqz sol' receptiua. cui' radij plenitudine tāqz lucerna lucēs 7 pfulgida rara claritas de vultu ipsi' choruscabat q' i facie eius **Ioseph** spōsus illi' aspicerē n' audebat. **Pulcherrimā** etiā fuisse sginē bndictaz testat sc'ta mater eccl'ia que in officio assumptōis canit **Vidi speciosam** sicut columbā 7c. **Et iteruz.** **Que** est ista que p'cessit sicut sol 7 formosa tāqz hierlm'. **Et rursus** eicant. **Pulchra** es 7 decora filia hierlm'. **Et in officio** quottidiano. **Speciosa** facta es 7 suavis in delicijs tuis sancta dei genitrix. **Et itez.** **Specie** tua et pulchritudie tua 7c. **Quintā** qz rōnem adde re possum'. q're brā sgo pulchra fuit. scz p'p' nouitate. **Nā oīa** noua sunt pulchritudine decorata. **S. in scdo. i. phemio. ff. de'** aut spōsam suā ornauit qdam singulari decore. 7 spālī ac noua claritatis formositate. in illud **Hester vij.** **Iudeis** noua luxoziri visa e 7c. q' fuerit s'ba themat' n'ri. g' pulcherrima fuit. **Possumus** aut ei' pulchritudine fuisse magna p'ba: re ex omī genere causaz. q' fm phm. ij. phisi. sunt q' tuoz: s. materialis. efficiēs. formalis 7

Maria lux

Pulchritudo marie fuit magna

finalis. **Prima** rō sumit a cā materiali q' dz rō p'pagatōis p' semē electū ab Adā vsqz ad illa. **Solēt** em nobiles genere: eo q' delicate sunt geniti 7 nutriti: speciosi esse corpe vt ex periciā docet. **Un' Sen. i. li. tragediaz** ait. **Generosa** i ort' semia erurgūt suos. **Et facit** ad h' illd poeticū. **Et placid'** sanguis nobile corpe alit' **Fuit** aut brissima sgo nobilissima genere inf' oēs puras creaturas. vt pbatū est in smōe. j. h' p' p' e. ij. **Nā oīpotēs** de' fm q' exponit **Nico. de lyra sup Sen.** ab initio mūdi d' tpe i tps sepauit i humano genere bonos a malis. 7 meliores a bonis: vt tandem esset i ort' p'pls ei' peculiar' 7 acceptissim' at qz oī nobilitate pfulgēs: de q' ei' fili' nasceret iuxta illud **Deut. xxij.** **Quā** diuidebat alt' simus gētes qn' sepabat filios adā. **Nā ante** diluuiū sepauit filios **Cayn** a filijs **Seth.** ita vt filij cayn dicerēt filij hoīm eo q' viciosi erāt 7 carnales. **Filij** sgo **Seth** dicerēt filij dei. qz boni 7 spūales erāt. fm illud **Sen. vj.** **Ut** dētes filij dei filias hoīm q' eēt pulchre 7c. 7 qz generatio **Seth** ex maria pte postea declinauit ad lasciuā: vt p'z ibidē. itez de' sepauit ex tinguēdo p' diluuiū virū qz gen'. refuat' tū panes de genere **Seth.** qz boni erāt. s. noe 7 filijs ei' cū vxoribz **Post** diluuiū sgo itez sepauit eligēdo gen' sem q' fuit p'mogenit' noe. deinde qz filij sem ex maria pte facti fuerit idolatre: itez sepauit 7 elegit heter. a q' dicit' s' h' e. b' z. i. q' p'pls dei peculiar' dicebāt. vt declarat **Nico. de lyra sup Sen.** **Deinde** elegit abrahā vt habet **Sen. xij.** sepando euz a cultoribus idolor. 7 postea **Iaac** 7 nō **Ismaelē** **Sen. xx.** **Deinde** **Jacob** 7 nō **Isan.** **Sen. xxvij.** 7 p'leq' de filijs **Jacob** elegit **Juda** 7 tribum ei'. 7 sic p' h' ordine p'cessit sepando bonos a mal'. 7 talit' deduxit generatōz s'gis bndicte p' p'pagatōz nobilioris 7 dignioris 7 mag' deo grati sanguis q' nūqz fuerit i mōdo. **Et** id cū ipa descenderit p' tot nobilissimas 7 poprimas stirpes 7 delicatissimas generatōes: nō est dubitādū q' fuit corpe speciosissima 7 moribz vltra qz dici possit nobilissima. **Nō** em paz affert ad mox p'claritatē 7 corpis speciositatē parētū nobilitas. **Un' Amb. sup Lucā** loq'ns de pentibz b. **Joh. baptiste** inq't. **Docet** at nos sc'pturadiuina n' solu mores i his q' p'dicabiles s' s'z etiā parētes optere laudari veluti trāsmissa imaculate puritatis heditas i his q' volum' laudare p'cellat **Voluit** g' de' h'zē p'plm suo cultui dedicatū: sanctiorē 7 nobiliorē inf' oēs p'plos mōdi: q' ab alijs distict' erat distinctōe vestimētōz: circūcisionis 7 le

Nota filij dei 7 filij hoim.

Sermo. III. De natiuitate Marie

gis septē: vt ex eo nasceret mī filij sui omniū
lectissima: excellētissima et speciosissima. **S**e-
cūda rō pbās bñdicte ḡgis pulcritudinē su-
mī a cā efficiēte: q̄ fuit ḡr diuina. Nā vt cōi-
ter tenet **J**oachim et **A**нна pcesserāt i diebꝫ
multis: et nunq̄ filios genuerāt cū esset **A**нна
sterilis. vt sup̄ dictū est in .ij. p̄mi smōis hu-
ius secūde pris. **M**iraculose ḡ sublatuz est
ab ea impedimentū sterilitatis et ḡtus gene-
ratiua in **J**oachim robōrata: vt hāc gl̄iosissi-
mā filiā generaret. **T**ertū est em̄ q̄ opa pdu-
cta ḡtute diuina pfectiora sunt opibꝫ q̄ sunt
pure naturalia. q̄ multo potētior est gratia
q̄ natura. vt pbat multipliciter **A**mbrosi⁹ i
c. reuera. de pse. dil. ij. originaliter aut̄ in lib.
de sacramētis. et paruit etiaz in vino qd̄ dñs
fecit ex aq̄. vt habet **J**oh. ij. **U**n̄ **C**hr̄s. ibi i-
quit. **N**ō simpliciter vinū s̄ vinū optimuz
fecit. **T**alia em̄ sunt xp̄i miracula: vt multo
his que p naturā sunt speciosiora et vtiliora
sunt. **S**ū ḡ beate ḡgis corp⁹ ḡtute diuina p̄ci-
paliter et p̄culari mō pceptū sicut etiā pba-
rum et declarātū est i p̄cedētī hui⁹ smōnis
nō est dubitandū q̄ fuit pulcerrimū. **E**t p̄t
p̄firmari p̄dicta rō sic. **B**eata ḡgo fuit p̄mū
opus mirabile pductum a deo in nouo testa-
mēto: cū fuerit q̄si auroza in oriente. i. in con-
finio noui et veteris testamēti. **S**olent autē
artifices nouiter incipētes alicubi opari egre-
gium aliquod op⁹ p̄mō pducere. vt patz ma-
xime in pictoribꝫ. et hoc vt in arte sua cōmen-
dent. **S**. sancimus. i. aut. de mona. coll. j. **T**e-
nendū est ḡ q̄ om̄ipotēs deus artifex summ⁹
oim̄: oim̄ hñs virtutē. **S**ap. vij. opus istud
p̄mū. i. beata ḡginē q̄tū ad corpus et animā
pduxit mirabilissimū. **E**t hec rō confirmat
p̄ sniam venerabilis **B**ede: qui super **L**uca
sic ait. **N**ec mirz si dñs redemptur⁹ mundū
opationē suā inchoauit a matre: vt p̄ quam
salus om̄ibꝫ opabatur: eadē p̄ma fructū salu-
tis hauriret ex p̄gnore. **H**ec ille. **T**ertia au-
tem rō sumit ex cā formali q̄ est aia ipsi⁹ ḡgi-
nis bñdicte. de qua rōe tactū est sup̄ in p̄e p̄-
cedētī hui⁹ smōnis. **E**t possum⁹ arguere sic.
Tertū est q̄ aia beatissime ḡgis post animā
xp̄i fuit et est inter oēs: ino sup̄ oēs nobilissi-
ma. **A**ia ḡo et corp⁹ se hñt vt materia et for-
ma fm̄ p̄m in .ij. de aia. qui ait. **A**ia est act⁹
et p̄fectio corp̄is ph̄sici organici in potentia
vitā hñtis. **E**rgo sicut aia que est forma req̄-
rit corpus p̄ materia. ita aia dignissima req̄-
rit corpus dignissimū et speciosissimū. no-
bilissimo ḡ sp̄i oportuit nobilissimū corp⁹
p̄parari. et corp⁹ optime dispositū excellētissi-

mo spiritui coaptari: vt p̄prio sit debita lit-
ter materia et forma. **E**t iō corp⁹ gl̄iose ḡgis
debut esse optime cōplexionatū. et p̄ sequeſ
venustissime coloratū. **I**te optime organiza-
tum. et p̄sequēter ordinatissime figuratū. **E**t
potest hec rō cōfirmari. quia vt habet in com-
pendio theologie. li. iij. dū beata ḡgo filium
gestabat in vtero: mira claritas et speciositas
in corpus eius redundabat. nō solū em̄ i ei⁹
aia: s̄ etiā in corpore resp̄ledebat lumē diuini-
tatis. **E**t possum⁹ exemplificare de lumine i
lucerna existere a q̄ fulgor emanat. **E**t sic for-
ma diuinalis taliter informauit corp⁹ et ani-
mā gl̄iose ḡginis q̄ ex omni p̄e speciosissi-
ma fuit. **Q**uarta rō sumit ex cā finali. **N**ā
beata ḡgo ideo venit in mundū vt ex ea na-
sceret filius dei. vñ firmiter credendū est q̄ nō
solū fm̄ aiam s̄ etiā fm̄ corp⁹ fuit suo benedi-
cto filio simillima. **U**idem⁹ em̄ q̄ sepe filij su-
is parentibꝫ tāta similitudine configurant̄ vt ex
eis videant̄ formati tāq̄ exēplari ab exēplari.
Et iō d̄r **E**ccl. ij. **M**ortu⁹ ep̄ ei⁹ et quasi
nō est mortu⁹. **S**ilē em̄ sibi reliq̄t post se.
Qsi h̄ verificat̄ in alijs filijs naturali mō
genit⁹. multo maḡ verificatū est i dño **J**hu-
xpo et m̄re ei⁹. que eū diuini sp̄is opatōe con-
cepit. et quoz caro h̄z **A**ug. etiā eadē caro fuit
et ideo inter filiū et ip̄am fuit i pulcritudinē si-
militudo. vt pbatū est in p̄ma p̄e hui⁹ smō-
nis. **S**ū igit̄ xps fuerit pulcerrim⁹ vt ibidez
oñsum est. **U**n̄ sup̄ ps. xliij. fm̄ trāslationē
chaldaicā d̄r xpo. **P**ulcritudo tua rex mes-
sya maior est q̄ oim̄ filioz hoim̄. sequitur q̄
etiā ei⁹ sanctissima genitrix fuit sup̄ oēs hu-
manas creaturas speciosissima. **D**anc enim
corp̄alē pulcritudinē recepit xps nō a patre.
quia sicut in q̄tū deus nō habet matrē sed tm̄
patrē. sic in q̄tū homo habet matrē s̄ nō pa-
trē. **I**llā ḡ corp̄alē pulcritudinē quam alij
filij recipiūt ab vtr̄iq̄ parentibꝫ totā habu-
it xps a sola matre sua benedicta. que fm̄ **D**a-
mascenū de suis purissimis sanguinibꝫ ip̄m
generauit. et iō incōnvincibiliter p̄cludit̄ ip̄am
fuisse speciosissimā p̄ illā reglām phi. i. ij. me-
taph. quod est causa alioz vt sint talia: illud
etiā est tale. **F**acit ad h̄ qd̄ dicūt iuriste. s. q̄
illud qd̄ est in effectu: est etiā in sua causa. vt
notat̄ in .l. ij. ff. de pecu. et de peni. dil. ij. c. p̄t
discursus. et .s. his itaq̄. et .s. ficta. et de p̄sum-
pti. c. ex studijs. et c. litteris. in fine. et de statu
regu. c. quod dei. et de noui ope. nun. c. ij. in fi.
causatū em̄ sequitur naturam sue cause. **E**t
eiusdem rationis est causa et causatum. i. ma-
numissiones. vbi **B**ald. ff. de iusticia et iure

Potēti-
or est gra-
ḡ nata

Effect⁹ ē
in sua cā

Nobilis-
sima aia
Marie

Et qualis est causa: talis pducit effectus. ca. fert. r. c. vulnerato. j. q. j. r. l. de pupillo. ff. de noni ope. nu. r. c. tue. de spon. r. c. accessit. r. c. ex lris. de despon. impu. r. c. cu clerici. cum ibi nota. extra de censib. Un dicit autor in li. de causis: q omis effectus habet similitudinem sue cause. **E**t fructu g pulcerrimo ab ipsa bea/ rissima gine pducto. s. dno nro Jelu xpo. in que ppter eius speciositate desiderat angeli pspicere. j. Pet. j. cognoscit speciositas eius/ dem pulcerrime ginis. De cu formositate anime r corpis loquens beatus Epiphanius i qda epla inqt. **V**oces ei erat hmoi. **V**o/ nestra erat p oia. paz loquens. velos obediencie affabilis. libere ficiens omib. sine risu. absqz turbatione. sine ira. libeter se inclinans. hono/ rabilis ad omes. r admirabant omes in lo/ quela ipsi. stature erat magne. capillos hns flavos. ac bonos oculos. r tora erat speciosita te plena. **B**ernardus quoqz sup **M**issus est omelia scda ait. **V**irgo regia gemis ornata virtutu. gemisqz metis pariter r corpis deco re pfulgida: specie sua r pulcritudine in cele/ stib. cognita: celi cinium i se puocavit aspe/ ctum: ita vt celestis regis animu ad sui cupi scentia inclinaret. r celestic nuctu ad se de su pernis adduceret. **E**usebius etia sup **L**ucaz expones illud. **D**iscessit angelus ab illa: inquit **D**iscessit ab illa angelus no solu impetrans qd optabat: s; stupens in ginea forma r stutis plenitudine. **H**ec ille. **D**e qua formosissima virgine loquens **D**antes in comedia paradisi. c. xxvij. ait. **S**oto costi belciel come diuiso **U**ntriquarto signori adua adue. **L**oronari veniano di fior daliso. **T**uti caruan benedi cta tue. **N**ele filioli dadam. r benedicte **S**i en in eterno belle tue. **Q**uas nob cocedere dignet oipotēs de in eterna felicitate posse pteplari: p infinita secla secloz Amen.

De eiusdem electissime spose dei natiuitate. Sermo quintus

Meterno or/ dinata sum r ex antiqs anqz terra fieret. **P**rou. viij. c. **I**n sacra scriptura aliqui d: sposa dei qlibet fidel aia. iux illud **O**see. ij. **D**espon sato temibi i fide. r assumptiue i. c. fert. et. c. sic vngueti. r. s. opponit. j. q. j. r. x. pmi. di. ij. c. si em. r. di. ij. s. illd. r. de sacra vncione. c. vnico. s. qz. fo. **H**ec aut dei sposa. s. aia. for/ nicat p pccm. iux illud **P**iere. iij. **T**u aut for nicata es cu amatorib. mults. **U**n de malis

Aia spō
sa

hoib. q p vicia fecerūt adulteria aias suas q pus erat dei sponse: exponi pot spūaliter illd. **O**see. iij. s. **S**pōse vestre adultere erunt. **Q**uoniam spōse noie itelligit ecclia triūphās: de qua exponi pot illud qd dixit angelus beato **J**ohi **A**poc. xvj. dū ait. **V**eni oñda tibi spō sam vxore agni **D**e hac etia spōsa exponi pt illud **A**poc. xxi. **U**idi ciuitate sancta hieru salē descendēte de celo sic spōsam ornata viro suo. **A**liqñ fo spōse noie itelligit ecclia mi litans. vti. c. oib. r. c. lector. xxij. q. iij. r. no taf in. c. spōsus. xlvj. di. **E**t de hac spōsa expo ni pt illud **J**oh. iij. **Q**ui hz spōsam spōsus ē xps em de noster ea sibi desposauit. **U**n oēs xpiani dicunt filij isti spōse r huius spōsi. de qb itellerit xps qñ inqt **M**at. ix. **N**unqd pnt filij spōsi lugere qz diu cu ill ē spōsus **E**t **M**at. ij. **N**ūqd pnt filij nuptiaz qz diu spō sus ē cu illis ieiunare. **E**t **L**u. v. eadē sniam dixit. **D**e hac desposatōe ecclie inqt **P**au lus. ij. ad **C**hoz. xj. **D**esposdi vos vni viro gine casta exhibere xpo. **V**irgo ei ecclia i die iudicij ē ad sui celestis spōsi nuptias pducen da: qñ media nocte clamor fiet. **E**cce spōsus venit: exite obviam ei. **M**atth. xxv. **I**pe igit spōsus nō ihs xps pcedat nob ec de illis spōse sue ecclie filijs. de qb i pdicto **M**at. c. d. qz ornauerit lapades suas r exierūt obviam spōso. **S**pālīr aut r singlarissimo mō i scri ptur; diuis noie spōse itelligit glōsa virgo **M**aria. quā oipotēs de sibi ab etno spōsaz elegit: vt ei vni genitū rāqz spōsus proce deret de thalamo suo. ps. xvij. **U**n cu ipa dei spōsa pcepisset saluatore mudi: canebat beati angeli in celo r sancti ptes i limbo desiderā tes natiuitate xpi. r dicebant illud **J**ohel. ij. **E**grediat spōsus de cubili suo. **D**e hac etiaz spōsa exponi pot illd **S**ap. viij. s. **N**āc ama ui r qstui mihi sponsam assumere: r amator factus iū forme illi. **D**e ei rex celestis adama uir ea sup oēs puras creatas. r iō ea elegit si bi i spōsaz. **Q**d pphatū fuit **I**sa. lxiij. vbi de leticia dei r desposant. b. gine inqt ppheta **S**audebit spōsus sup spōsaz. **N**ō solū at de us gauisus ē i desposatōe giali: s; etia tora celestis curia r vnūsus mūd. qd i figurā p nūciatū fuit **H**ester. ij. vbi de ipa hester q fi gurauit b. gine d: **D**ucta ē itaqz ad cubicu lū regis r adamauit ea rex pl qz oēs mleres r posuit diadēa regni i capite ei; secqz ea regre p vasthi. i. p eua. q hūanū gen suo petō reua stauit. **E**t iussit iuuiū ppari pmagnificum cūct; pncipib; r suis suis p pūctōe nuptijs hester. r dedit requitē vnūuersis pūncijs ac

Ecclesia
sponsa

Maria
sponsa

Sermo.v. De natiuitate Marie

tona largit⁹ est in⁹ magnificentiā pncipalem
Spōsa uita dili-
 gitur
 Decibi. Ita aut spōsam sōginē. s. immacula-
 tam q̄tū dilexerit de⁹. ondit ipse q̄ Cañ. iij.
 c. eā suauiter inuitat ad suū cōnubiū dicens
 Veni de libano sponsa mea. ueni de libano.
 ueni coronaberis. Et itez ibidē inqt. Uulne-
 rasti cor meū soror mea spōsa. uulnerasti cor
 cor meū. q̄ sba replicat ad demonstrādā imen-
 sitatē amoris. Et rursum ait. Quā pulcre se
 māmē tue soror mea. spōsa mea. pulciora se
 vbera tua uino. et odor uinguētoz tuoz super
 oīa aromata. Fau⁹ distillas labia tua spōsa:
 mel et lac sub lingua tua. et odor uestimētozū
 sic odor thur⁹. **D**ix⁹ dclusus soror mea spōsa
 or⁹ dclusus. fons signat⁹. emissioēs tūe pa-
 radisus. Quia sō electioz hui⁹ spōse fec⁹
 an⁹ secula. iō ipa merito dicere p̄ sba thema-
 tis nostri. s. **A**b eterno ordinata sum. s. spōsa
 dei et mī filij ei⁹. et ex antiq̄s anq̄s terra fieret.
 id est an⁹ omnē corpale creatura. necdū erant
 abyssi. i. angeli. q̄ abyssi nūcupari p̄nt ppter
 eoz intelligētā pfundissimā et nature sue ex-
 cellentiā. et ego iam p̄cepta eram. s. i mēte cre-
 atorū mei. et nata ac eius coniugio p̄parata.
Sup q̄bz sba videbim⁹ decē dditioēs q̄s
 habuit hec admirabil⁹ dei spōsa. q̄s h̄re debet
 oēs idonee spōse cuiuslibet magni impator⁹
 p̄ma dice⁹ integritat⁹. scda s̄tiositat⁹. tertia
 generositat⁹. q̄rta formositat⁹. q̄nta grati-
 ositat⁹. sexta fecūditat⁹ siue fertilitat⁹. septi-
 ma copiositat⁹. octaua timorositat⁹. nona
 pudorositat⁹. decima et vltima appellabitur
 honestat⁹.

Ab etno
 hec spōsa
 eligitur.

De p̄ma spōse dei dditōe q̄ dicit integritatis
U diffuse p̄batū est i p̄ma pte princi-
 pali hui⁹ opis integerrimo ac ima-
 culato dei filio oportuit eligi matrem
 p̄ oīa integerrimā et immaculatā. et purissi-
 mo deo purissimā spōsam. Et tō de⁹ p̄ dixit
 filio suo et spiritui sancto. Ego uolo mihi cre-
 are et facere vnā sponsā egregiā meo modo:
 ita ut sit digna maiestatis meo cōnubio. **R**e-
 spōdit fili⁹. Et ego uolo mihi fabricare vnā
 uirginē purissimā que idonea sit me excipere
 et portare i utero suo. Dixit sō spū sanctus.
 Et ego uolo mihi p̄struere vnū templum sa-
 cratissimū in q̄ facere possum meū habitacu-
 lum **T**ūc igit tota trinitas hāc immaculatā
 sōginē p̄cipit et nasci fec⁹. quā semp ab omī ma-
 cula illibata p̄seruauit. **N**ō em̄ fuisse beata
 uirgo idonea dei spōsa vel mater si aliq̄n fuis-
 set p̄ p̄m̄ diaboli adultera et serua. ut claris-
 sime p̄bauimus vbi s. Beata ḡ Maria ite-
 gritatē semp p̄fectissimā habuit tam ment⁹

q̄z corpis **U**n verificatū fuit de ea illud. j. ad
 Ihef. v. Integer spūs uester et aīa et corp⁹ si
 ne querela in aduentu dñi nostri Iesu xpī s̄
 uetur. **I**pa nāq̄ integerrima dei spōsa serua-
 uit illud ad Titū. ij. In omībz pte teipsum
 exemplū bonoz opoz in integritate. Et illd
 Jacobi. j. Sicis p̄fecti et integri: in nullo de-
 ficiētes. **U**t aut esset talis fuit a deo p̄parata
 p̄ grām puenientē q̄ eā p̄seruauit ab origina-
 li pctō et ab omībz immūdijs. Et h̄ ē qd d̄z
 Sen. xxiij. **I**pa est mulier quā p̄parauit do-
 min⁹ filio dñi mei. **D**e h̄ sō null⁹ nisi v̄l in-
 sipiēs v̄l obstinat⁹ dubitare modernis t̄pibz
 p̄t. q̄bz est beate sōginē integritas luce clari⁹
 declarata. **Q**uis em̄ ciuis: ingenu⁹ ac nobil⁹.
 q̄s strenu⁹ miles. q̄s sapiēs doctor. q̄s magni-
 ficus comes. q̄s excellēs marchio. q̄s p̄nceps
 vel dux inclit⁹. q̄s serenissim⁹ rex vel ipator
 meretricē et p̄aminatā mulierē eligeret i spō-
 sam: ualēs sibi eligere itegerrimā sōginē et ex
 omī p̄purissimā? **D**ēs em̄ naturalit⁹ appe-
 tūt et querunt h̄re vxorē intactā. c. si dicitur.
 xij. q. vj. **Q**uid ḡ mix si impator celi et terre
 de⁹ rex regū et dñs dñantiū. q̄ ēctūs: innocēs
 et impollut⁹. ad **H**eb. vij. uoluit sibi sanctuz
 et impollutū habitaculū p̄parare. et innocētē
 ac immaculatā atq̄ oī puritate repletissimam
 spōsam assumere. **I**pe enim est ille cui d̄z. j.
 Paral. xxiij. **T**ua ē dñe magnificentiā et p̄as
 atq̄ victoria et tibi laus. **L**ucta em̄ q̄ in celo
 sunt et i terra tua sunt. **T**uū dñe regnū. et tu
 sup oēs p̄ncipes **T**ue diuitie et tua est gloria
Tu dñar⁹ oīm: et i manu tua s̄tus et potētia
 magnitudo et impū oīm. **D**ebuit ḡ ista spō-
 sa dei iclita brissima sōgo **M**aria eē sup oēs
 mōi creaturas itegerrima et mūdissima. qz ne-
 qz hōi p̄pabat habitatio s̄z deo j. **P**ara. xxiij.
Un s. **B**onauctura i. iij. sen. di. ij. ar. ij. q. j.
 dic⁹ q̄ nulla alia pura creatura rōnabili p̄-
 dici illd **L**antiē. iij. **T**ota pulcra es amica
 mea: et macla nō ē i te. sic de sōgie gl̄iosa. **E**t i
 eadē dis. etiā inqt. q̄ p̄gruū fuit ut aduocata
 hūani gener⁹ nullū h̄ret pctm̄ qd ei⁹ cōsciē-
 tiā remorderet. et q̄ ipa brā sōgo p̄ quā ause-
 rebat opprobriū nrm uinceret diaboluz. nec
 ei v̄l modicū succūteret. et q̄ imaclata eēt mē-
 te sic fuit itemerata corpe ipa sōgo b̄ndicta q̄
 placuit altissimo ut mī ei⁹ fieret. **I**bidē etiā
 ait sic ad l̄az p̄dic⁹ doctor. **Q**m̄ igit b. uirgo
 aduocata ē pctōz gl̄ia et corona iustoz. dei et
 tot⁹ trinitat⁹ tridiniū et sp̄alissimū filij dī re-
 clinatoriū. hinc ē q̄ sp̄ali grā nullū i ea pctm̄
 h̄uit locū. **N**ec ille. **Q**uia aut res d̄z integra
 anq̄z possideat. ut in. l. p̄ parte. ff. de sui. **I**do

Uxor int
 tacta

Res in
 tegra

dearissima ego a nullo diabolo vnq̄ possessa
sponso suo sp̄ fuit itegerrima. Un̄ ipa sola in
ter om̄es pueros hoies dicere potuit illd̄ Pro
uer. viij. Dñs possedit me in initio viar̄ sua
rum. Et illud ps̄. deo dicere valuit. s. Me at̄
pp̄ter innocētiā suscepisti et confirmasti me in
spectu tuo ieternū.

De secūda p̄ditione sponse dei que dicit̄
virtuositatis.

Volentes sp̄sam dignā accipe p̄mo
et an̄ om̄ia satagūt illā bonis mori/
bus et virtutibz ornata iuenire. Vir/
tutes em̄ sunt aie tegumētū et vestimēta ei⁹.
de pe. di. ij. c. sapiēs. cū duobz. c. sequētibz.
Itē sunt quasi picture quedā ad aie orna/
mentū. q̄ illa aia cōpingit a deo que habet i
se virtutū grām remittentē. c. illa aia. eadē dñs.
Item sunt ornāmēta ipsi⁹ anime q̄bus vald̄
decorat. vt probat̄ p. c. princeps. de pe. dist. ij.
Istis aut̄ virtutibz sup̄ om̄es creaturas reni/
tuit. et ornata fuit eterni regis sponsa gl̄iosa
virgo bñdicta. i cui⁹ vtero edificauit sibi do/
mū xps̄ q̄ est dei virtus et sapia. c. nasci. lviij. dist.
Quia ip̄o virtus est vestimētū salutare faciēs
aiam. et monile atqz decoramētū aie. Itē ipsa
ornatissima dei sponsa dicere potest illd̄ Isa
ie. lxij. Induit me. s. sp̄s meus vestimēto
salutis: itaqz sp̄sam ornata monilibz suis.
De virtuositate aut̄ ipsi⁹ sacratissime virginis
breuit̄ hic p̄rāseo. q̄ de illa diffuse tractare i
tendo in q̄rta p̄te p̄ncipali hui⁹ op̄is. **S**ci
endū ē aut̄ q̄ tāta fuit relucētia et fragrantia
vestimētoz bñissime hui⁹ sp̄se: q̄ non possēt
hūmāna itelligētia p̄scrutari. Un̄ sc̄ta m̄r ec
clesia i festo assumptōis eiusdē virginis ait de illa.
Cui⁹ iertimabil̄ odor erat nimis in vesti/
mētis ei⁹. s. oim̄ virtutū. Et hac de cā describit̄
a p̄ph̄a David ps̄. xliij. in vestitu deaurato
circūdata varietate. Ip̄a em̄ bñissima virgo
suauit̄ illd̄ Prospero i li. epigramatū dicit̄.
Ad patriā vite de nocte valle vocati. Virtu/
tū gradibz scādite lucis iter. Atqz aut̄ alie sp̄
se traducāt ad habitādū i domo viri sui. de q̄
traductōe tractat̄ in. c. nec vrozē. xxxij. q. iij.
tū hec delicatissima et dignissima dei sponsa:
sic se virtutibz oibz adornauit q̄ talis suū cele/
stē sp̄suz captiuauit: vt traduci sepmitteret
ad habitādū i domo sp̄se sue. Un̄ ipa inq̄t
Ecc̄i. xxiiij. Qui creauit me regēnit i tabna/
culo meo. s. ei tabnaculū tāz delicis adiple/
uit vt diceret ip̄e sup̄ sp̄suz cū sic adorna/
tā vidisset sp̄sa sua. Hec reges mea i sectm̄
scl̄i: h̄ hitabo qm̄ elegi eā ps̄. cxxij. Itē salutat̄
b. virginē sc̄a m̄r ecc̄ia di. Salue m̄r pietas et

Odor
vestim
torum
Marie

Traduc
tio sp̄se

tot⁹ trinitat⁹ nobile triditū. Verbi tñ icar
nati sp̄ale maiestati p̄pas hospiciū.

De tertia p̄ditione sp̄se celest̄ q̄ dicit̄ ge
nerositatis.

Quia de nobilitate ac generositate
gl̄iose virginis Marie satis dixi i p̄/
mo s̄mone h̄ p̄ris. p̄te. ij. itō ad p̄
sens circa hāc tertiā p̄ditionem
breuit̄ insistā. Claz est ei oibz q̄ nobilissima
et generositate p̄clarissima eē debuit illa ego
q̄ ab eterno fuit p̄parata vt eēt sp̄sa nō regis
frācie. nō regis hyspanie. nō ip̄atoris terreni:
sed regis angeloz et imp̄atoris vniuersoz il
lius q̄ p̄ antonomasiā sol⁹ dicit̄ dñs. cui om̄es
p̄ncipes et oēs creature elemētares et celestes
subijciunt. et cui⁹ imp̄erū a nullo dependet
cui⁹ potestas est eterna. et cui⁹ regnū stabit in
eternū. Dan. ij. Fuit ḡ omnū creaturaz di
gnissima et nobilissima. cui⁹ tāta ē dignitas
q̄ a nemine ex p̄mi potest. licet em̄ q̄s habet⁹
demostenis horreū: tullij atqz lactarij sacun/
diā. deficerēt ei accōmodata vocabula et ap/
propriati termini. nec attingere possz vt mi
nimū gradū dignitat⁹ sue: aut centesimā ex
cellētie ei⁹ p̄te enarrare. Nutescit em̄ om̄is
lingua. obfuscat ois itellec⁹ ad ei⁹ p̄siderati/
onē. Un̄ Aug. in q̄dā s̄mōe inq̄t. Quid nos
tātilli. q̄d actōe pusilli i laudibz Marie ef/
ferem⁹ cū etiā si oim̄ nīm mēbra verterent in
linguas eā laudare sufficerz null⁹. **A**ltior ei
celo est de q̄ loq̄mur. abyssio p̄fundior ē cūis
laudes dicere conamur. Si o ego celū te vo
cem: altior es. si matrē gētiū p̄cedis. Si for
mā dei te appellē digna exist⁹. Si dñaz āge
loz p̄uida eē p̄bar⁹. q̄d igit̄ digne de te dicā
q. d. nescio. Pot̄ aut̄ Marie dignitas ac no
bilitas p̄bari p̄ s̄ba themat⁹ nīm. i q̄b̄ ab et̄
no dicit̄ fuisse electa et ordiata tanto mysterio.
Un̄ notādū q̄ vt p̄trahi ex dicit̄. **B**ona
uē. i. ij. sen. di. ij. et b. **T**ho. i. s̄ma p̄te summe
q. x. ar. v. **T**res sūt mensure oim̄ entū sicut
etiā tria sunt genera entū. **S**ūt em̄ q̄dā en
tia q̄ nō hnt̄ p̄ncipiū nec finē: vt entia diuina:
et ei⁹ attributa seu p̄fectōes. ip̄eqz p̄fone bñis/
sime trinitat⁹ q̄ mēsurant̄ eternitate. q̄ caret
p̄ncipio et fine. vt ait glo. i. c. j. de sum. tri. et fi.
ca. li. vj. **Q**uedā aut̄ sunt q̄ hnt̄ p̄ncipiū sed
nō finē. vt angli et aie rōnales. quoz mēsurā
dicit̄ eū sine euitēritas q̄ hz p̄ncipiū s̄z n̄ finē
Sūt s̄o q̄dā entia q̄ hnt̄ p̄ncipiū et finem.
vt aialia bruta. plāte. et h̄mōi trāsmutabilia
et istoz mēsurā dicit̄ tps̄. quod hz p̄ncipiū et
finē. **I**ps̄ nāqz incipit in p̄mo instāti motus
p̄mi mobilis. et durabit vsqz ad diē iudicij.

Tres mē
sure entū

Sermo.v. De natiuitate Marie

Jurauit em̄ angel⁹ p̄ uidentē i secula seculoz q̄ amplius tps nō erit. **Apoc. x.** Tūc em̄ cessabit mot⁹ p̄mi mobilis. **z** sequē tps habebit finem. **Sicut** ḡ res eterne digniores sūt euiternis z euiterne t̄palib⁹. ita z mēsurā eternozum. s. eternitas dignior est euo. **Enū** autē dignius est tpe. **Et** q̄ apparet dignitas z excellētia beate v̄ginis q̄ nō electa fuit z ordinata diuino cōsilio z mīnitati dei ex tpe vl' euo s̄ eterno

Maria nobilior omnib⁹.

Quā q̄ nobilitas apparet rōne finis. **Naz** cu finis sit melior oib⁹ q̄ ordinat̄ ad finē. ij. phisic. **Et** q̄to aliqd̄ ē ordinatū ad nobilitatem finē tāto sit digni⁹. **cludit** q̄ si oēs creature sil' essent zgregate. z ab vno latere posite z sola gl'iosissima v̄go ex alio: nobilior z excellētor ip̄a sola reputabit̄ q̄ oēs alie sil'. q̄a ad nobilitatē effectū z finē a deo ē electa. nihil em̄ nobili⁹ cogitari p̄ ip̄a m̄re dei. z p̄ h̄ vt dicit sc̄tus **Bonac.** i. j. di. xliij. **Si** oēs creature q̄tūcūq̄z ascēderēt i gradib⁹ nobilitatē eēt p̄ntes oēs deberēt reuerētā m̄i dei. z concordat b. **Tho. in. j.** p̄te sum. q. xxv. ar. vlti. **De** hac etiā nobilitate gl'iole v̄ginis exponi p̄t illd̄ **Sap. viij.** Generositatē ei⁹ gl'ificat p̄nterniā dei. **Nobil** em̄ vir nobilitatē vxo/ rē. i. mulieres. **C. de digni. li. x.** licet aht̄ beata v̄go fuerit nobilis genere. z dignissima sanguine: fuit t̄m dignior morib⁹ z nobilior v̄tutib⁹. q̄ nobilitas ē excellētor. **Un** d̄ q̄ nobilitas mox pl' ornatur q̄ genitor. **c. nos q. xl. di.** **Et** alibi d̄ q̄ nō loci nec gener⁹ nobilitate: s̄ s̄tute gr̄a dei acq̄rit. **c. illud. xl. di. f.** **Fuit** ḡ sponsa dei nobilitus indiuiduū tam quo ad corpus q̄ quo ad aiām: qd̄ nūq̄ fuerit i mūdo excepto filio suo. qz vt sup̄ visum est p̄mo nō p̄cedenti. p̄te vlti. **descendit** a nobiliori: di gniori z sanctiori p̄plo mūdi. **De** h̄aic em̄ p̄p̄s z hebraica lingua: vt inq̄t **M. j. crimo. z Nico. de lyra sup̄ plogo eplē ad Heb.** fuit p̄or z antiq̄o: inf̄ oēs: z deo gratior z melior. **Un** felix dei popul⁹ dicebat. iuxta illud ps̄. **Stā** ḡs cui⁹ d̄ns de⁹ ei⁹: p̄p̄s quē elegit in hereditatē sibi. **Et** ps̄. cxlvij. **dic** idē p̄pheta **Nō** fecit talit̄ om̄i natiōi z iudiciā sua nō manifestauit eis. **Quia** igit̄ s̄m p̄m. j. reth. **ma** ior est nobilitas z generositas a lōge facta q̄ p̄p̄e apparet generositas d̄ne m̄re q̄ ab exor/ dīo mūdi vsq̄ ad suos parētes sp̄ de nobilitissima stirpe traxit originē. quā de⁹ sp̄ p̄suauit ob amorē ipsi⁹ v̄ginis. qd̄ t̄m nō fecit de alijs p̄rētelis z genealogijs. **Nā** si legim⁹ **crónicas** z **historiographos** inuenim⁹ q̄ nulla fuit do mus tā sublimis q̄ aliquā tādē nō sit finita. z ad nihilū redacta. **Mutata** nāq̄ sunt d̄nia

Nobilitatē vxo/ rē.

Generositas ma rie

ab vno sanguine i aliū. z regnū ab vna stirpe i aliā. **psapia** s̄o brē v̄ginis a p̄ncipio hūani generis vsq̄ ad suū filiū nūq̄ ē finita. s̄z semp a deo custodita. **Et** si qm̄ p̄p̄s ille p̄pter aliq̄ p̄ctā eiect⁹ ē de regno: vt sic correct⁹ reuertēret ad d̄nm. t̄m de⁹ sp̄ reseruabat lineā illam per quā debebat ip̄a v̄go p̄cipi. z tādē reducebat in regno p̄p̄m suū: z sanguinē illū sp̄ ab omnib⁹ piculis p̄seruauit. **Et** ex quadā speciali appropriatiōe ipse deus appellabat se **deum** **Abraā** **Isaac** z **Jacob.** z deū **Dauid.** a q̄b⁹ descēdit ip̄a v̄go b̄ndicta. **Que** qz generata ē ex illustrissimo sanguine. iō generauit filiū illusterrimū z nobilissimū licz em̄ s̄m leges filij i nobilitate z dignitate sequat̄ p̄rem. **Un** filij ip̄ator s̄ dicit̄ **augusti. lxiij. di. c. adrian⁹** nō aut sequat̄ matrē. vt ait **Bar. in. l. filio. C. de decu. li. x. z in. l. filios. C. de muni. z origina. eodē lib. t̄m** qz xps̄ inq̄tū hō nō h̄z patrē: totam hūanitatis nobilitatē z generositatem habuit a m̄re: q̄ eā i filiū suū trās mittere nō p̄misset nisi nobilissima fuisset. **Die** autē filij v̄ginis d̄: p̄m⁹ z nouissim⁹. **Apoc. ij. qz** fuit p̄mū nobile indiuiduū qd̄ de⁹ ab eterno statu/ it p̄ducere. nouissim⁹ aut d̄: qz i ip̄m oīs nobilitas z generositas terminata ē. **D**igit̄ v̄go b̄ndictissima cū fili⁹ tu⁹ fuerit nobilissimus: illustrissim⁹: generosissim⁹: clarissim⁹. z sup̄ oēs dignissim⁹ p̄riarcha. p̄p̄ha. dux z impator: summusq̄ rex regū z d̄ns d̄nantū. **Apocal. xix.** p̄fecto tu q̄ tantā nobilitatē ei tribuisti: es nobilissima. illustrissima: generosissima z clarissima d̄ncissa: regina z ip̄atrix m̄di z t̄m mīna vniūsoz. q̄ totū generositatē auctozes tuo nobilissimo ac sacratissimo vtero p̄cepisti. eūq̄ q̄ tā hoies q̄ anglos z orbē vniūsum nobilitate sua nobilitantē pepisti. **Et** tō ad te om̄s fugere debēt i suis necessitatib⁹ te obsecrātes z dicētes. **Salue** vera parēs xp̄i reginaq̄ diuū. **Unica** sollicit⁹ sp̄s qz salusqz re is. **Tu** miser⁹ atro iactat⁹ turbine nauis. **Ne** ui⁹ aspirās aura vocata venis. **Tu** p̄ssos tristi p̄p̄os bellozq̄ fameqz **Aspic.** z pacē m̄iera leta refers. **Tu** fessis trāquilla q̄es gr̄iūqz dolēti. **Solam** teqz ē auspice esse nihil. **Per** sacros vteri fruct⁹ castūqz cubile. **Per** tibi cōmissi nūcia s̄ba dei. **Per** dulces nati vult⁹ at qz ofclā. p̄qz **Ultero** q̄ sacra s̄uxerat ille sinu. **Per** te q̄ solita es vota exaudire p̄cātū. **Te** rogo p̄ natū casta puella tuū. **Aspicias** regina p̄cor. gr̄iūqz merēti **Affer** opē. z p̄cib⁹ anue diua p̄ys. **Q**ui⁹ at generose v̄ginis nobilitatē itegritatē z s̄tuoitatē possum⁹ etiā p̄bare triplia rōe. **Quaz** p̄ma d̄z finalitatē. nā oē

Nobilitas v̄ginis probat

agēs sine rōne agit p̄p̄ finē. ij. phisic. 7. ij. de
aia. De q̄ ad hūc finē capi fecit 7 nasci brām
p̄ginē vt vni genitū filiū suū quē eterno 7 in
finito amore diligit. i. vtero suo p̄ginali aci
peret. 7. ix. mētibz portaret. 7. de suo purissimo
languie carneā veste ei fabricaret. Cū igit di
cat phs. xj. metaph. q̄ origo agentū 7 eoz q̄
sunt ad finē: d̄z esse sine ordie finis. Et. viij.
ethi. q̄ ea q̄ sūt ad finē debet esse p̄portio nā
fina. icōuincibilis. 7. cludis q̄ itegerrimo: nobi
lissimo: p̄tuosissimo 7 formosissimo filio suo
de ip̄e fabricauit mēz q̄ eū carne tegetet. ite
gerrimā: nobilissimā p̄tuosissimā 7 formosif
simā. Quis ei potētissim⁹ rex volēs suo vni
genito filio camisiā q̄ induat fabricare illaz
nō faciat ornatissimā 7 pulcerrimā? Seda
aut rō hūc filis d̄z localitas. Nā loc⁹ d̄z eē
p̄silis 7 p̄portio nā ac p̄natural locato. iij.
phisic. 7. ij. de aia. 7. iij. de celo 7 mdo. Cū igit
de⁹ 7 hō ip̄s xps tāq̄ locatū deberet req̄scere 7
locari i vtero p̄gis q̄ ē sup oēs creatas puris
sim⁹. ic. ssim⁹: nobilissim⁹ 7 c. necesse fuit ip̄az
dei genitricē eē purissimā sc̄tissimā ac nobilis
simā: vt idone⁹ eēt loc⁹ 7 habitatio tāti loca
ti. Tertia rō d̄z legalitas. Sic ei de⁹ primis
parētibz 7 p̄plo iudaico totā nobilitatē p̄tu
lit. qz descedere debebat de eis hec nobilissima
puella q̄ exhaurire debebat oēs illā nobilitatē
7 eā i suū filiū terminare. vt s. dictū ē finone p̄
cedēti. sic etiā i lege sua p̄cepit eadē rōe ip̄i po
pulo tātā mūdiciā: nō tm i hūanis corpibus
sz etiā i vasis: tomibz 7 castz 7 i cibis. vñ phi
buit ei comedere carnes porcinas 7 alia mltā
imūda. Aeu. xj. 7 p̄cepit q̄ leprosi mitterēt
eē castra: 7 cū eis nō uersaret. Aeu. xij. 7 q̄
null⁹ vīr sub pena mortis accederet ad mlierē
mēstruatā. Aeu. xx. q̄ oīa 7 mltā alia filia p̄
cepit ad p̄uadā nobilitatē 7 mūdiciā p̄gis
q̄ ex lūbis eoz p̄creari debebat: ne imūdiciā
aliquā ad illā trāsmitterēt: sz oīmodā mūdici
ciā 7 nobilitatē 7 c. vt dicit doctores. qd̄ p̄z
qz habito sine: cessauerūt ea q̄ ordiata erant
ad istū finem. Nā generata ip̄a mūdissima
nobilissima 7 dignissima puella 7 filio eius
gēs iudaica q̄ pus erat mūdissima 7 nobilis
tima: facta est oīm gētiū vilissima 7 abiectissi
ma. Et quis sepe herbis odoriferis 7 aqs auz
aromatibz p̄dit se balneassent in dei: tm vt p̄
exp̄ictiā p̄z ferēt vt canes 7 abomiabiles sūt
Reges eoz deposuere diademata. duces in
fulas. sacerdotes pastoralia. tacuere p̄phete.
cessauerūt p̄iarche. 7 oīs eoz nobilitas 7 di
gnitas i hac excellētissima puella 7 filio ei⁹ fi
nita est 7 ab eis exhausta.

De quarta additione sponse dei que dicitur formositatis.

Magnanimi p̄ncipes i sp̄s suis nō
solū req̄rūt integritatē: p̄tuositatez:
7 generositatez: sz etiā formositatez
Speciositas em̄ uenit regibz 7 reginibz. vñ
apud grecos d̄z. Sp̄s p̄uamī digna est im
perio. Stern⁹ igit rex volēs sibi idoneā spon
sam copulare: voluit eā esse formosissimā 7 et
oīm pulcritudine renitētē De q̄ formosita
te speciosissime p̄gis sat⁹ dixim⁹ in smone p̄
cedēti. Tāta aut fuit pulcritudo br̄ssime p̄
ginis. vt ei⁹ celest⁹ sp̄sus de ip̄a mirari vide
ret. Cū Sañ. iij. c. dicebat. Quā pulcra es
amica mea: qz pulcra es. Sc̄tus p̄o Bern. de
ei⁹ formositate stupefact⁹ in q̄dā smōe iquit.
Quid dicem⁹ de te o pulcerrima mulieruz?
Si solē te dixerim: splēdidior es. Si cyna
momū 7 balsamū aromatizās: oēs aromati
cas species odore p̄cedis. Dec ille. Jo de ipsa
b̄ndicta dei matre que nō tm fuit itegerrima
sz etiā p̄tuosissima. 7 nō tm p̄tuosissima: sed
etiā generosissima. 7 nō tm generosissima 7
nobilissima sz etiā formosissima. possum⁹ di
cere illud Quidi⁹ i. iij. de fastz. Nec facies i
par nobilitate fuit. Nec imerito h̄ esse debu
it. Ut ei inq̄r idē poeta. Facies exornat amo
rē Pulcritudo etiā marie uenit cū optimis
moribz. sic ecōtrario uicia d̄icōueniūt cū for
mositate. iux̄ illā eiusdē poete sniam. Nō fa
cit ad mores tā bona forma malos. Possum⁹
igit dicere br̄ssime p̄gini et̄ni impato
ris sp̄se poeticiū illd̄. Te clari exornant mo
res: te uuida s̄t. Te decoz atqz alte nobili
tat⁹ honos. Et tibi fr̄os leto ē 7 amica uirē
tibz annis. Ingenuusqz r̄no splendor i ore se
det. Tu n̄m syd⁹: tu glia n̄ra p̄nis. Dia tu
n̄re iura salut⁹ habes. De illa etiā dicere vale
mus illd̄. ij. Re. xj. erat mlier pulcra nimis
qd̄ etiā h̄z. ij. Re. j. Illi qz d̄ic sp̄sus su⁹
celest⁹ illd̄ Sañ. vij. Quā pulcra es 7 qz deco
ra charissima i delicijs. Quā aut de⁹ elegit do
minā n̄ram i suā sp̄saz: p̄ficatū est illud Ju
dicū. v. Pulcerrima femiaz eligit ei. De an
gelis p̄o vidētibz ip̄az pulcerrimā dei sp̄saz
p̄ficatū est illud Judith. x. c. Luz vidissē
eā: stupētes mirari sunt nimis pu'critudinē
eius. Et itez illud qd̄ ibidem d̄z. f. Cōsidera
bāt faciē ei⁹: 7 erat i oculis eoz stupor. q̄miam
pulcritudinē ei⁹ mirabant nimis. Nō soluz
aut habuit beatissima dei sponsa pulcritudi
nem naturalē: sz etiā supnaturalē infusam si
bi supnaturaliter a suo dilectissimo sponso.
Cū verificatū fuit de illa illud qd̄ i eodē. ca.

Sermo.v. De natiuitate Marie

legit. s. exult illi dñs splēdore et pulcritudine ei⁹ ampliat. De q̄ exponi pot illud Eccl. xliij. Pulcritudine candoris ei⁹ admiratur oculus. vñ si q̄s eā videret: posset dicere illud Gen. xxiij. Vidi facie tuā q̄si vultū dei. Et illud Gen. xlvj. Jā letus moriar: qz vidi facie tuā. Sz heu qz si eā rogauero dicēs illud Exo. xxxij. Dñe mibi faciem tuam. Timeo ne mibi rñdeat illud qd̄ in eodez. c. habet. s. Facie meā videre nō poter. Nō em̄ videbit me hō et viuet. Tāta em̄ est gl̄ia vultus ei⁹ vt mortalibz oculis sicuti est cerni nō possit. Sz opulcerrima figo: si nō vis mibi ostēdere facie tuā i ea pulcritudine q̄ sc̄tos in patria celesti cōsolari: saltē ne auerras faciem tuā a puero tuo. ps. lxxij. illā scz quam aliquādo i hac miseriā valle deuotis tuis monstras. Tur em̄ facie tuā abscondit Job xij. Quare facie tuā auertis. ps. xliij. vsqz q̄s autis facie tuā. ps. xij. Dñe ḡ nob faciem tuā et saluū erim⁹. ps. lxxix. Illumina faciem tuā sup̄ suū tuū. ps. cxvij. Dñe mibi facie tuā: sonet vox tua i auribz meis. Cañ. ij. Qz si nō vis vt videā te i hac vita: saltē deede mibi vt te i eternū p̄tēplari possim i alia: vt adipleat i me illud Job. xxxij. videbis faciem ei⁹ i iubilo. Vos autē deuoti br̄e p̄ginis seruare illud ad qd̄ nos exhortat Dauid ps. ciiij. di. Querite facie ei⁹ sp̄. Facie inqz pulchram. facie decora. faciem om̄i formositate repletissimā.

De q̄nta p̄ditione sp̄se celestis q̄ dicitur ge/nerositatis.

Somnibz sp̄s expediat sp̄sam habere gratiosam: multo magis magnis p̄ncipibz. nō em̄ sufficeret qz eēt pulchra si nō esset gratiosa. Nā scriptū est Eccl. xl. Grām et sp̄m desiderabit oculus. et sic gr̄a. i. ḡtiositas p̄fert speciei et pulcritudini. Et Proverb. xj. dicitur. Mulier gratiosa inuenit gl̄iaz. Talis autē fuit sp̄sa regis celestis. q̄ non solum ipsi: sz oim̄ oculis fuit gratiosa. sic per figuram dictū fuit de ea Dester. ij. De gratiositate autē quā habuit erga sp̄sum suū exponi pot illud Eccl. xxvj. Gra mulier? sedule delectabit viz suū. Ipa em̄ p̄fectissime suauit illud qd̄ gratiosa mulier erga virū suū facere tenet. q̄ in alias obligatōes tenet seq̄ viz suū q̄cuqz prexerit fm̄ Lynū in. l. liberte. C. d. ope. liter. et Guliel. de ci. in. l. obseruare. S. p. fici. ff. de offi. p̄cō. et leg. et Bar. in. l. meua. S. j. ff. de annu. le. et doc. i. c. de illis. et de spon. et glo. in. c. vnaqueqz. xij. q. ij. et in. c. j. de cō. in. l. p̄zo. et xliij. q. j. c. si q̄s necessitate Sem

per nāqz sp̄sum suū secuta est q̄cuqz p̄gebat q̄rū humane creature possibile erat. uno ita ei⁹ dilectōe lāguebat qz rogabat eū ne vnqz ipam relinq̄ret sine eo: dicēs Cañ. j. Trahe me post te. In odore currem⁹ vnguētoz tuorū. Talis autē eū amauit qz ei⁹ dilectōi nihil addi poterat p̄ statu vie. Vñ dicere poterat illō Virgilij i buccol. Ne tñ vit amor: q̄s mod⁹ adsit amor: Quia p̄o ei⁹ sp̄sus seruuauit legē veri amoris q̄ d̄z esse reciprocus. ix. et h̄. iō et ipe ei⁹ gratiosissim⁹ fuit. Qd̄ p̄phetatū fuerat Zach. iij. vbi de illo dicitur. Exequabit grām gr̄e ei⁹. Vñ talis ei⁹ gratiositateri fuit attract⁹ qz ipaz seq̄bat q̄cuqz prexisset et i domicilio ei⁹ sp̄ manere desiderabat dicēs Cañ. v. Speri mibi soror mea. amica mea. colūba mea. immaculata mea et c. Et continue ei⁹ aplex⁹ desiderabat: et brachijs suis eā dulciter fouebat. Vñ ipa inq̄t Cañ. ij. Leua ei⁹ sub capite meo et dextera illi⁹ amplexabit me. D̄ḡtiosissima sp̄sa: tu adeo suauit sp̄sum tuū amplexata es qz ipm̄ creatorē et dñm tuū ad amorē tuū talit̄ captinasti. qz licet dicat Duidi⁹ i. ij. metham. Nō bñ ueniūt nec i vna sede morant̄ Maestas et amor: secp̄tri ḡuitate relicta. Ipe tuo se ex dilectōe nimia subiecit impio: et claudi sepim̄it i tuo sc̄ssimo vtero. qd̄ bñ i tuī p̄sona p̄dixerat Salomon Cañ. ij. di. Quisui illū quē diligit aīa mea. Inueni eū et tenui: nec dimittā donec iroducā illū i domū m̄is mee. et i cubiculum genitricis mee. Dom⁹ em̄ m̄is tue et cubiculum genitricis tue fuit corp⁹ tuū qd̄ ipa m̄ tua tibi de sua suba fabricauit. D̄go sc̄ssima et placidissima atqz humanissima: p̄p̄ tuā ḡtiositate dixit tibi sp̄sus tu⁹ illō Exo. xxxij. Inuenisti gr̄az corā me. Vñ significatū i te fuit illō ps. xliij. Diffusa ē gr̄a i labijs tuis: p̄pterea bñdixit te de⁹ i eternū. Et nō solum dedit tibi gr̄az suā sz etiā gl̄iaz. sic p̄dixerat Dauid ps. lxxij. di. Grām et gl̄iaz dabit dñs. Ille q̄ māsuēt dat gr̄az. Proū. ij. remāsuētissima gr̄a repleuit. Et cū scriptū sit Prover. xij. qz ille q̄ bon⁹ est haurit sibi grām. Et xxij eiusdem libri. c. qz sup̄ iustos morabit gr̄a. Et Eccl. ij. c. qz qui se humiliauerit inueniet gratiam. Et eiusdē libri. xxij. c. qz verecūdia p̄bit gratiā: et p̄reuerētia dabit bona gratiā. Profecto tu optima. iustissima. humillima verecūditissima et reuerendissima om̄i gratiā fuisti repletissima. et om̄i gratiositate ornata.

De sexta p̄ditione sp̄se celestis q̄ dicitur fecunditatis.

Neluti principes requirunt uxorem quam sit sterilis sive fecunda. Si enim aliqua esse sterilis sciret: cum ea matrimonium non contraheret. quod principaliter pro liberis procreandis institutum est. ut inquit Ambrosius super Lucam. transumptive i. e. pudor. xxxij. q. ij. ubi etiam dicitur quod pudor est femis filios non procreare. Contra vero magna gratia et dignissimum munus feminarum est filios concipere. l. querit. §. si mulier. ff. de edil. edic. r. c. de indic. vidui. tol. l. ij. Sicut et patribus accrescit dignitas ratione filiorum. unde dicitur glo. i. l. in albo. c. de decu. li. x. quod ille qui habet filios proferendus est in consilio et congregacione et sessione illis qui filios non habent. Utile est ergo omnibus coniugatis: maxime regibus et magnis dominis: habere uxorem secundam quam eis pariat filios quibus dominus regie et nobiles stirpes conserventur. et ipsorum parentum memoria in longa tempore producat. Unde iurisconsultus in l. liberos. ff. de ver. sig. inquit. Pro filios filiasque cupimus et procreamus ut ex eorum pleuriturnitatis nobis memoria in eam relinquamus. Beatissima igitur dei sponsa non fuit infecunda. licet unum solum filium genuerit. Dicit enim in l. non est sine liberis. ff. de ver. sig. Non est sine liberis qui unicum filium habet. Immo ipsa fuit fecundissima super omnes mulieres que unquam fuerunt aut erunt. Virtus enim fecunditatis alicuius mulieris non consistit in pariendo multos filios sive in pariendo fructuosos. fortes ingeniosos et sufficientes. Non enim est utile reipublice nec parentibus habere multos filios malos aut ad malum inclinatos. imo est damnosum. Unde dicitur quod melius est habere paucos bonos quam multos malos. c. cum sit. de eta. r. qua. ubi glo. allegat concordantias. Tu ergo homo homo gloriosissima tuo sposo celesti fuisti fertilissima. quia unum genitum eius filium peperisti: qui solum omnes mundi filios et filias qui unquam fuerunt et erunt meritis et fructibus antecessit. et humane reipublice utilior fuit. Si enim omnes mundi homines similiter essent: non possent vel ad minimum gradum excellentie et valoris filij tui benedicti pringere. Incomparabilis fecunditas sposse celestis. qui filium illum protulit qui unicum orbem redemit. quod omnes mundi homines et cuncte similiter creature facere non potuissent. ut probat docto. i. iij. sen. dis. xx. quod emenda et solutio pro peccato primi parentis debebat esse proportionata peccato et debito quod fuit infinitum non ratione accedens in se: sive quod deus qui est infinitus commissum est. Item quia procreavit humanam generem felicitate infinita. et quia corrupit et perdidit humanam naturam quam multiplicabilis erat quasi in infinitum. Ad ergo finiti ad infinitum nulla sit proportio. i. metha. r. j. de celo et mundo. r. iij. ac. viij. prohibet. claz est quod omnes homines similiter cum creature uniusmodi qui sunt finite poterit non potuissent

hanc utilitatem humano generi facere. sicut eum de manu diaboli liberare. et ianuam paradisi pro peccato clausam illi aperire: atque eum ad eternam felicitatem satisfactioe facta pro eius peccato producere: sicut fecit benedictus filius hominis homo gloriose. De cuius fecundissimo utero inquit Bernardus. Veter capaciores cel. latior elementis. qui illum continere valuit quez tor mundus capere non potuit. Alium enim filium genuit qui est deus ante secula. qui ex ea carne assumens habet naturam divinam et humanam in una persona. c. si quis episcopus xxxij. di. de sus. tri. r. si. ca. c. j. unde beatus homo fecundissima fuit genitrix non solum Jesu christi hominis sive etiam dei. cuius trium assentes Theodoros dicitur fuit in cal. Constantinopolitano. ut habet. xvj. dis. c. sexta. §. quinta. Et hec sufficiat pro sexta parte hominis. Nunc vero transeamus ad septimam partem que erit plerique. Quia enim deliberavi in numero predicationum huius operis non preterire numerum annorum quibus vixit beatus homo in hac vita mortalitatis. lxij. Non necesse erit aliquando longos facere sermones. quod tamen erit utile predicatoribus. quia quasi de singulis partibus predicationum istarum poterunt suo modo texere unum sermonem: habentes motiva. facile enim est inueteris addere. ut notat docto. super glo. in l. gallus. circa pen. ff. de libe. r. posthu. Unde credo quod predicatorum cum hoc sermonario poterunt pro totum annum quotidie predicare de gloriosa virgine Maria. et semper tractare de virtutibus ac vicibus atque de pertinentibus ad salutem.

De septima additione sponse celestis que dicitur copiositatis

Item vos non debet principaliter attendi in habendo matrimonio. aut illud Lathonis potest in suis documentis. Uxorem caue ne ducas sub nomine dotis. Item licet vos non sit de essentia matrimonij quod sine ipsa habi pr. c. si quis dominus. xxx. q. v. r. §. illud quoque. i. aut. quibus mo. na. ef. leg. coll. vj. r. c. sanguineorum. 3. q. iij. r. l. fi. C. de dona. ante nup. r. p. doc. in l. ij. c. de nup. r. per glo. r. Arch. in c. nullum. xxx. q. v. r. Joha. an. in c. accessorum. de regu. in libro sexto. r. per glo. in c. nostrates. xxx. q. v. r. in c. r. si necessarie. de dona. inf. vi. r. vro. r. p. Immo. in c. p. vestras. eo. ri. in glo. fi. Tamen decens est in omni matrimonio dote dari. d. c. nullum. r. c. aliter. r. ibi glo. xxx. q. v. quod vos debet dari sibi facultate et dignitate personarum l. quero. r. l. sine generalis. ff. de iure dotis. et aut. si quis. C. de rei uxori. actio. r. l. si quis sepulcrum. §. si. ff. de reli. r. sump. fu. r. l. penultima. C. de epali audi. r. c. nullum. ubi glos. xxx. q. v. r. ca. primo. ubi glo. extra. de adul. Magnis ergo principibus magne ab uxore

Sermo. v. De natiuitate Marie

Femine
auare se

ribo dari debet dotes. Quato aut maiorē ha-
bet mulier dotē tāto libetior cū ea trahit mī-
monū. Et iō de liberet bñdicta gēginē despo-
lauit et eā sibi copulauit. q̄ sibi maximā dotē
portauit. Licet em̄ dicat q̄ seminarū genus
auarissimū est. sed si ego. in si. ff. ad vell. et d̄
donat. inter viz. et vxorē. l. si stipulata. §. j. et
notatur in. l. si a sponso. C. de dona. an̄ nupt.
Ipsa tñ beatissima virgo liberalissima fuit.
Nā sponso suo celesti dotē copiosissima de bo-
nis optimis dedit. Sciēs em̄ q̄ bonū quato
pmanētius tāto est melior: vt habet. iij. phis-
coz. noluit deo dare dotē de rebz tpalibz trāsi-
torijs: momentaneis et caducis: que diu per-
manerēno pnt. s; de thesauris oīm futuz q̄
stabiles diuitie sunt. Un̄ in quadā eplā bea-
tus Basili⁹ ait. Sola virt⁹ et viuētū et mor-
tuo stabilis et firma possessio est. Et Tullius i
paradoxo inq̄t. Nulla possessio. nulla vis
auri vel argenti pluris q̄ virtus extimada est
Nouerat em̄ verā esse illā sniam Sponij i
eplā. li. v. dicēs. Humana suba recti⁹ mēte
q̄ mole cēfenda ē. Un̄ Tullius vbi. s. ait. Ni-
hil meū vel cuiusq̄ alteri⁹ est qd̄ auferri vel
amitti potest. Et Varro in sentētijs suis i-
quit. Nemo suū putet qd̄ extra ip̄z ē. Qua
ex re: vt inq̄t Amb. in quodāz smone: nihil
ex tpalibz rebz nostrz dici p̄t. sole aut̄ virtutes
nostre sunt q̄ a nobis auferri nō possunt. qz i-
tra nos sunt. Et iō Prosper in li. epigra. dic̄
Terrenis opibz cum diues gaudet iniquus
Ueris se miser nescit egere bonis. An̄ licet
aduersis cessantibz oia parcāt. Rege tamen
morte sit faciendus inops. Et bona iustorum
nullis obnoxia dānis. Postes. furta. ignes.
et mare nō metuūt. Dis futū semp substā-
tia salua ē. Inuit⁹ xpi mūera nēo rapit. Dec
igit sciēs h̄go prudētissima: tā diligētē stu-
diūt virtutes oēs acq̄rere q̄ effecta ē armariū
pleniū oīm futū et bonoz morz. Un̄ de illa di-
ci p̄t illud Prover. xxxj. Dulce filie ggre
gauerūt sibi diuitias: nō supgressa es vni-
uersas. Quapropter b. Anselm⁹ i li. de ceptu
gēginali ipam alloquēs ait. Nulla creatura
te dignior. nulla te sanctior. nulla te nobili-
or. nulla te sublimior: in hūano genere reperit
Dō em̄ i alijs pritu ē. i te vnitu totū reperit
Decille. Istas aut̄ oīm futū dotes beatissi-
ma h̄go tradidit deo. pp̄ q̄s ip̄e celest⁹ impa-
tor sec eā spōsam suā. et fili⁹ mrez. et spūsan-
ctus suū sacrariū. Et iō Lan. iij. dr. ort⁹ cō-
clusus. Dō exponēs beat⁹ Hiero. in smone
de assumptione inq̄t. Vere ortus deliciaz in
quo sunt psita vniuersa floz genera et odoza

menta futū. **M**aximā ḡ dotē dedit ista no-
bilis sponsa suo sponso celesti cū oīm futuz
et optimoz morz ornāmētū ei donauit. **M**a-
gnū em̄ est mores cōposuisse bonos. vt ait
Quidi⁹. iij. de arte amadi. **S**z est notādūz
q̄ licet regularit̄ mulier dotez maritū tñ apud
hyspanos sit secus. qz viri dotāt pulcras pu-
ellas. vt inquit Bartho. briticēsis i suo reper-
torio in p̄bo dos. et p̄t eius dicitur. s. q̄ aliqui
vir dotat vxorē p̄bati p. c. quidā. xxvj. q. ij.
et p. c. et si necesse. de dona. inter vi. et vxo. licet
glo. ibi exponat: dotem. i. donatiōem pp̄ nu-
ptias. **M**ulier em̄ dat viro dotē. et maritus
vxori facit donatiōem pp̄ nuptias. vt inq̄t
ter. in. c. nup. in si. extra de dona. inter virū et
vxorē. de qua donatiōe etiā habet in. §. est et ali-
ud. in si. de dona. et in. l. cum veterū. C. de do.
an̄ nup. vbi etiā tractatū de sponsalicijs q̄ do-
nat sponso sponse. **S**pōsus igit̄ beatissime g-
ginis deus nō solū donauit ei spōsalia mu-
nera: et donatiōz pp̄ nuptias illi fecit. s; etiā
ill⁹ dotē accreuit: et noua dote ip̄az ditauit.
Primo nāqz volēs eā sp̄ p̄seuerare in suo
coniugio et nunqz ab eo separi p̄ peccatū: s; sp̄
esse sibi coniuncta p̄ charitatē. dedit ei qnqz di-
spositiua interius. et qnqz p̄fectiua exterius q̄
si decē munerā spōsalia. s. qnqz intrinseca et
quinqz extrinseca. **P**rimū mun⁹ intrinsecū
fuit ardor diuini amoris. **N**ā ip̄e spōsus ce-
lestis se ei⁹ mēti mirabiliter intinabat. et eā
igne sui amoris ita incendebat vt ip̄m q̄stuz
in p̄nti vita possibile erat amaret. **U**n̄ dice-
bat eū ps̄. Inflammatū est cor meū de⁹: inflam-
matū ē cor meū et c. **S**ecundū munus fuit
mortificatio sensualitatis. **H**⁹ em̄ altissimi
que obūbrauit ipam bñdictā gēginē Luc. j.
oēm sensualitatē q̄ p̄sset inclinare ad maluz
in ea repp̄sit ita vt oēs potētie inferiores eēt
semp̄ subdite impio rōnis. et i appetitu eius
sensuali eēt p̄fecta modificatio ita vt caro ei⁹
cū spū optime cōcordaret et ei p̄ oia pareret.
Un̄ dicere poterat illi cū ps̄. Ut iunētū fa-
ctus sum apud te: et ego sp̄ tecū. **T**ertū mu-
nus fuit mirabil⁹ degustatiōis. **D**edit nāqz ei
actualē et experimētale sensuz et gustū marini-
tat⁹ dei: vt cognosceret q̄nti filij essz mī. et eā i
spōsam et matrē suā p̄ ceterz elegissz. **U**n̄ i cō-
templatiōe tāti mysterij intellect⁹ ei⁹ habebat
actualē relatōz ad tantā maiestātē diuināz:
et ad suā nihilitatē. et sic humiliat⁹ in summo
cū eodē ps̄. decābat. **A**d nihilum redactus
sum. s. an̄ tam dignissimi sponsi cōsideratiōe
Quartū munus fuit obiectum diuinitat⁹
suis nāqz cor ita deus ad se traxit vt ip̄sum

Decem
mūrta
Marie

P

D

R

semper oculis suis haberet. et omnes eius affectus semper ad ipsum tenderet et in illum dirigeret. Unde dicebat cum eodem propheta ps. xv. Prouidebam dominum in conspectu meo sicut quoniam a dextris est mihi ne commoueat. Et in eo totam spem suam ponens illi continue adherere dicebat cum propheta ps. lxxij.

Sibi autem adherere deo bonum est: ponere in domino deo spem meam. **Q**uintum munus fuit suauis repletio. Tantis enim spiritus suauis repleuit deus consolationibus spiritualibus ut exclamaret cum eodem propheta ps. xxx. Quam magna multitudo dulcedinis tue domine: quam abscondisti timoribus tuis. Et iterum ps. lxxij. Quam bonum ultra el deus his qui recto sunt corde. Et ista quoniam munera fuerunt intrinseca. **A**lia vero quoniam sunt extrinseca. Quorum primum quod est sextum in ordine fuit angelice custoditio. Misit namque ei spiritus eius celestis multitudinem magnam angelorum qui sibi tanquam domine deseruiret et eam custodirent. Unde ipsi attribui potest illud ps. xc. Angelis suis deus mandauit de te: ut custodiant te in omnibus viis tuis. Credendum est ei ut ait sanctus Bernardus in quodam sermone quod beata virgo plurimas legiones angelorum habuerit ad sui custodiam et protectionem. cum etiam

Mūera extrinseca Marie

Velyseus: ut legitur iij. Reg. iij. angelorum multitudinem habuerit ad suam defensionem.

Secundum munus extrinsecum et septimum in ordine fuit demonum expulsionis. dedit enim ei virtutem expellendi demones. Ita ut sicut per virtutes et calorem magni ignis effugant musce. sic a sua ardentissima metere inflammatissima charitate demonia pellerent. et ei per rationem appropinquare non auderet et si aliqui voluerunt ad eam accedere: verificatum est de illis illud Ps. xlvj. Fugerunt circum nec respexerunt. Et ibidem. Fugerunt simul omnes nec stare potuerunt.

Tertium munus extrinsecum quod est octauum in ordine fuit omnium accidentium in bonum conuersio. Nam omnia que ei adueniebant in eius utilitate de conuertebant. Si enim: ut inquit apostolus ad Romanos. viij. diligenter deum omnia cooperantur in bonum. transumptiue in. c. talibus. de pe. di. ij. s. ps. pa. et adu. sa. multo magis ipsi regimini que illum super omnia diligebat conuertit eius spiritus celestis omnia in bonum. **Q**uartum munus extrinsecum et in ordine nonum fuit peccatorum abominatio. Christus enim filius eius que est sapientia patris: que non habitat in corpore subdito peccatis. Sap. j. fecit illi ita perfecte cognoscere malignitatem peccati quo nihil est abominabilius: ut inquit Aug. in li. meditatio. neque pniciosus. in illud Saffredi in poetria. Pessima res vicium: nihil eque pniciosum. quod illud in tanta abominacione habuit. quod perfecte spiritus suauis illud Eccl. xxj

Quasi a facie colubri fuge peccatum. **Q**uintum munus extrinsecum et in ordine decimum: fuit munditiam respectio. Dedit enim ei spiritus eius tantum affectum ad celestia bona: et tantam supernorum delectationem quod omnia munditiam solatia ei displicebant in comparatione celestium. Noterat ei vera esse suam Salomonis dicitur de rebus mundanis. Vanitas vanitatum et omnia vanitas Eccl. j. Et transumptiue in. c. si. de peni. di. ij. Et ideo dicebat cum apostolo ad Phil. ij. Omnia arbitratum sum ut stercoza ut christum lucrifacerem. Unde et de mundo dicebat illud. j. Machab. ij. Omnis gloria eius stercoza et vermis. Et quid mirum si beatissima rego munditiam desperit cum dicat Bernardus. Sustato spiritu de sperit omnis caro. et affectanti celestia: terrena non sapiunt. eternisque inhiat fastidia sunt transitoria. Profecto igitur ipsa beata rego que spiritum sanctum super omnes puras creaturas degustauerat. et eternis deliciis super omnes inhiabat. transitorias delicias super omnes desperit que satiare appetitum nostrum non potest. Iuxta illud Sualteri poeti alexandraide. li. viij. dicitur. Quid tibi diuitijs opus est que semper auarum? Curie paruum? quanto tibi plura parasti? Tanta plura petis. et habedis arde ardes. Sicque fame faciens defectum copia nutrit. Et ideo perfecte suauis illud Aratoris poeti dicitur. Auri cesser amor que peccora spiritus adurit. Quo capite mortale genus. que pullulat omne De radice malum. cuius violentus ardet Ambitio: crescere modo. stimula tanquam rapinis. Addita lucra fame. Ite suauis illud Lathonis psilium que ait. Despice diuitias si vis aio esse beatus. Quas si suscipiunt me dicat spiritus auari. Et hec de muneribus spiritus salicij que de spose sue donauit dicta sufficiat. **F**ecit quoque illi donatorum propter nuptias. quod repleuit eam gratia a platea pedis usque ad verticem capitis. Et ideo ei apparet angelus et tulit ipsam donatorem di. Ave gratia plena. Facie itaque spose sue licet naturaliter pulchra et gratiosissima. Un illi dicere poterat illud Pester. xv. Facies tua plena est gratia. Et notate de gratia. ad inuendum quod cum hac pulchritudine corporali habebat unam aliam singularem prerogatiua pro alijs regibus et sanctis. Vultus enim formosus mulieris solet inclinare ad concupiscentiam. Et ideo dicit Eccl. ix. Auerte faciem tuam a muliere compra: quod propter faciem mulieris multi perierunt. et ex hoc concupiscentia quasi ignis exardescit. Ad hoc etiam adduci potest illud Quiddam. ij. de reme. amo. dicitur. Non facile est visa thaurum retinere iuuenca. Fortis equus vise semper adhyunt eam et

Facies mulieris

Bermo. v. De natiuitate Marie

Et iō multi q̄ volētes videre pulcritudinem mulierū i p̄ctm cōcupiscētie ceciderūt. dicere possunt illud eiusdē poete in sc̄do d̄ tristibus sc̄z Deu mihi cur vidi: cur noxia lumina fixi. **A**licet em̄ mulier sit sancta: tñ pulcritudo et formositas ei⁹ aīas inspicientiū ad libidinē inclināt. **P**ater de **J**udith: p̄pter cui⁹ pulcritudinē statim **H**olofernes capt⁹ est. **J**udith x. **U**n̄ **T**heodol⁹ p̄tera inq̄t. **F**emiceas vires expauit dux holofernes. **I**n signis vidue velano capt⁹ amore. **E**t silr capri fuerit iudices senes in formositate **S**usanne. **D**aniel. xiiij. **A**lij q̄z tyrāni capti sūt i pulcritudine s̄ginū licz sc̄re fuerint: vt p̄tz de sc̄ra **A**gnete. **A**gatha. **P**etronella. **K**atherina et multis alijs. **S**z ex formositate sp̄se celest̄ null⁹ vnq̄ occasione cōcupiscētie accepit: s̄z pot⁹ si q̄s luxuriosus eā inspexisset remor: deb. at d̄ peccato suo et rep̄mebat ei⁹ concupiscētia s̄m q̄sdaz theologos i. iij. sen. di. iij. et p̄t h̄ illi canit ecclesia. **S**pectiosa sc̄ra es et suavis sc̄ra dei genitrix. q̄z tāta fuit sc̄ritas ei⁹ vt ad alios ipi⁹ s̄tus extēderet: et extrigueret i eis oēm cōcupiscētia carnalē. **U**n̄ dicit p̄dicti theologi q̄ **J**oseph ei⁹ sp̄sus q̄to ampli⁹ loq̄bat et iulabatur cū ea: tāto magis s̄firmabat i p̄posito s̄ginū n̄itatis quā deo vouerat silr cū ea. vt dicitur i q̄rta pte p̄ncipali h̄ op̄is. s̄mōe vl. **E**t p̄pter h̄ brā s̄go mirre assimilāt. **E**ccl̄. xiiij. **Q**uia sicut mirra odore suo occidit vermes: ita sanctitas ipi⁹ i alios radiabat. et i eis extrigebat vermes cōcupiscētie carnalē: et oēs inhonestos mot⁹ libidis. **H**oc aut̄ ex q̄rtoz causis p̄cedere potuit vl̄ aliqua eaz s̄m sanctū **B**ernardinū in suo quadragesimali de euāgelio eterno: in s̄mone sc̄de serie post d̄nicam oliuarū. **E**t p̄mo p̄pter impressiōē: q̄z oīm̄ q̄ inclinat̄ erāt ad cōcupiscētia vt carnaliter cōcupiscibilis nō apparebat. **N**ā si mulier etiā valde pulcra p̄t aliq̄d factū q̄d viro displi ceat nō p̄t ei vt cōcupiscibil̄ apparere. **S**icut patuit d̄ **T**hamar filia **D**avid speciosissima et de **A**mon fratre suo. ij. **R**eg. xiiij. quā ex magno odio fecit postea eijci de domo. multo magis ex pte gr̄e potuit h̄ in bonū opari vt formosa s̄go nō cōcupisceret ab aliq̄ eā vidente. **S**ec̄do aut̄ potuit h̄ p̄cedere p̄t ei⁹ iulatiōē q̄ maximā et admirabilē honestatē et morū et gestuū grauitatē in facie et in toto corpore eā intueribz oñdebat: suās illd̄. j. ad **T**hef. iij. vt honeste ambulet⁹ ad eos q̄ foris sunt. et illud. j. ad **T**hoz. xiiij. **D**ia ad edificatōem fiat. **E**t itez. **D**ia honeste s̄m ordinē fiat in vobis. **C**ōuersatio igit̄ beatissime s̄gis fuit

Nullus concupiscit Mariam

honestissima: intm̄ q̄ p̄ extrinseca signa ap̄parebat aptius q̄ nullaten⁹ posset ad feduz aliq̄d inclinari. imo q̄ erat tota deo dedicata et singularissimū sp̄s sancti habitaculū sc̄ra. **S**icut p̄tingeret de sanctissima muliere que esset quasi cōtinue rapta. **T**ertio h̄ p̄cessit p̄pter occultatiōem sue pulcritudis. q̄z eam q̄zū poterat celabat. et nō ornabat se sicut faciunt mulre mulieres quaz ornāt⁹ magis incitat ad luxuriā q̄z ipsaz pulcritudo. iux illud **D**uid. in p̄mo de reme. amo. **D**ecipimur culty: gēmis: auroqz tegunt̄ **D**ia: ps minima ē ipa puella sui. **I**tē beatissima s̄go cōcupiscētia optime mēbra sua: et sic occultabat formositatem suā **A**d h̄ aut̄ adduci p̄t silr iudo corporis xpi. cui⁹ claritas post resurrectōz discipulis celabat. et silr vltra q̄ brā s̄go celabat quantum poterat suā formositatē. potuit deus eaz miraculose celare ex malo aīo aspicientibz vl̄ aspicerē volentibz in eā. **Q**uarto p̄pter radiōz ex vultu suo emissionez hoc p̄cessit: ita vt nullus eā facie ad facie fixe intueri posset s̄m q̄ supra dictū est s̄mone p̄cedenti. **Q**ui to dicere possum⁹ q̄ hoc p̄ueni. b. at ex sua puritate. **A**d quod melius intelligendū est notandū q̄ vt habet **M**ath. xxi. et **J**oh. ij. **X**ps eiecit de tēplo omēs vendētes et emētes in eo. et nedū verbis eos redarguit sed etiā factis. q̄z flagello quod de fomiculis fecerat eos percutiebat. et nemo fuit ausus ei resistere. q̄z in ter iudeos nullū p̄matū generet. imo samaritanus ab eis reputabat et ei in oīm̄bz contradicere n̄tebat. **C**ausa aut̄ quare ei oēs obedirent recedēdo de tēplo assignat̄ a docto: iō maxime a beato **D**ionysio. q̄ a facie et ore xpi sic exibat quidā radij sue diuinitat̄: q̄ bus territi obedētes fuerūt d̄o quē intelligebāt sub illa carne latere. **I**ta igit̄ dico ad propositū q̄ a facie s̄gis exibat radij tāte honestatis et puritatis q̄ etiā ad alios resultabāt et hoc p̄pter intrinsecā integritatē. **E**t ad h̄ s̄firmandū adduci potest q̄ vt dicit sapiētes et experti: si adsint due mulieres eque pulcre. quaz vna sit s̄go pudica: altera s̄o corrupta maiorē dabit tentationē aspicienti sine dei timore: et magis inclinabit ad cōcupiscētia am illa corrupta q̄ pudica. **E**t rō ē. q̄ corrupta habet vim inficiēdi et tērandi ex duplici corruptōe. s. nature et p̄sone. **N**ature quidē q̄ corrupta est generalit̄ i tota natura humana ex p̄cto p̄moz parētū. et p̄sone sue p̄cularis q̄ est corrupta. **A**ltera s̄o s. s̄go pudica: nō habet corruptōem p̄sone: sed tm̄ nature. **E**t ideo minus inficit. **D**uo enim vincula

B
C

Nota

daris paribus magis ligant q̄ vnū solū. S. penul. 7 in aut. de p̄san. 7 vte. fra. 7 notatur i s. si fo. insti. de adop. **A**ū ḡ vt probatum est in p̄ma pre p̄ncipali hui⁹ operis. beata h̄go fuerit p̄seruata a cōmuni corruptiōe nature humane. 7 in p̄sona sua nullā penitētiā vnq̄ habuerit corruptiōem: nō est mirū si aspectus eius neminē vnq̄ infectū. imo rōne sue inuolabilitatis 7 illibatabilitatis atq̄ incōtaminatissime h̄ginitatis 7 itegerrime puritatis: ad castitatis 7 honestatis amorē oēs iducebat. **Q**uare merito dici p̄t gr̄a plena i facie n̄ solū rōne formositatis: s̄ etia honestatis. **S**cdo ei⁹ sp̄sū repluit eā gr̄a in ore. **I**lle em̄ d̄r h̄re os gratiosum q̄ nullū cū eo pctm̄ cōmittit. **D**e q̄ d̄r Jacobi. iij. **S**i q̄s in s̄bo nō offenderit hic p̄fect⁹ est vir. **S**z q̄s est hic laudabim⁹ eū. **E**ccl. xij. **P**rofecto si q̄s h̄ serua: rer. beatus dici p̄t. **J**uxta illud **E**ccl. xiiij. 7. xxv. **B**eat⁹ vir q̄ nō est lapsus in s̄bo. **D**e hac aut̄ s̄tute cōmēdat d̄ns n̄r **J**esus ch̄rist⁹ **I**sa. liij. 7. j. **P**e. ij. vbi d̄r. **Q**ui pctm̄ nō fecit nec inuētus est dol⁹ in ore ei⁹. **E**ius q̄z beatissima mater p̄t de hac s̄tute cōmēdari. a cui⁹ ore nunq̄ exiit s̄bū incōpositū aut ociosum seu inur. le. **S**ciebat em̄ verā esse illaz moralis **L**athōnis s̄ntiam q̄ ait. **V**irtutē primā puto cōpelcere lingua. **P**roxim⁹ ille deo est q̄ scit rōne tacere. **E**t iō ipa q̄ fuit prima: optime vbi opus erat silentio sciebat tacere. **N**ouerat nāq̄ etiā verā esse illā **Q**uidij sententiā in scdo d̄ arte amādi dicēt. **A**ximīa ē s̄rtus p̄stare silētia rebz. **E**t cōtra grauis est culpa tacēda loq̄. **E**t iō om̄ia ei⁹ s̄ba fuerūt bona atq̄ morigeratissima 7 edificatiōe plena. 7 cōsequenter gratiosa. **J**uxta illud **R**icardi poetē i. de nuptiis. **N**il s̄mone bono ḡti⁹ eē soler. **U**n̄ de ipa b̄dicta h̄gie dici poterat illud **J**udith. xj. **N**ō ē tal̄ m̄lier sup̄ terrā in aspectu 7 i pulcritudine 7 i sensu s̄borum. **H**oc aut̄ eē vtz p̄bat. **N**ā i toto textu euangelico nō inuenit q̄ locuta fuerit nisi septē vicibz. 7 oia ei⁹ s̄ba fuerunt sc̄a 7 edificatoriā. **U**n̄ eā loq̄ audietes poterāt ei dicere illō qd̄ postea filio ei⁹ dictū est **J**oh. vj. s. **U**erba vite eterne habes. **V**oz aut̄ s̄boz tria dixit deo duo anglo: 7 duo hoī. **U**n̄ plura locuta ē deo q̄ angelo vel homini. ad innuendū q̄ pl⁹ do loqui debem⁹ in orōnez deuotiōe q̄z cuilibz creature. **P**rimū aut̄ verbū qd̄ deo dixit fuit gratiaru actiōis. qd̄ habet **L**u. j. **Q**ū enim se extolli audiuit ab **E**lizabēth dixit. **M**agnificat aīa mea d̄nm. **I**n q̄ cārico ipa h̄go gl̄io sa deo gratias agit p̄ tot 7 tātis laudibus q̄s

Maria gratiosa in ore

Septez s̄ba marie

ei attribuebat **E**lizabēth. oia ipi deo referēs. **E**t in h̄ dedit nobis exemplū q̄ q̄ridie debemus deo gr̄as p̄ receptis ab eo b̄ficijs referre. **S**cdo s̄bū ei⁹ fuit lamētatiōis q̄n̄ amissit filiū iā duodenariū. 7 rādē eo intento dixit **A**uc. ij. **I**li qd̄ fecisti nob̄ sic? **A**cce p̄ tuus 7 ego dolētes q̄rebam⁹ te. **E**t q̄b̄ s̄bis nobis dedit exemplū. q̄ si p̄p̄ pctā n̄ra perdidimus xpm̄: debem⁹ eū querere cū dolore 7 p̄tritione. 7 sic inueniem⁹. **T**ertiu s̄bū fuit cōpassionis: q̄n̄ in nuptiis deficiente vino: vt habet **J**oh. ij. dixit. **U**inū nō habent. **E**t cōpassione em̄ mota fuit hoc dicere: ne illi q̄ faciebant nuptias essent p̄fusi. **V**āc aut̄ cōpassionē etiā nūc ostēdit erga nos. qz quōtidie orat p̄ nobis peccatoribz dicēs. **U**inum nō habet. **U**inū nāq̄ qd̄ humanū cor letificat: significat gr̄am dei quā orat nobis concedi a deo. 7 in hoc nobis dedit exemplum pietatis. **Q**uartū s̄bū quod est p̄mū dictū angelo fuit s̄bū honestatis. **Q**uō fiet istud qm̄ virum nō cognosco: id est nō cognoscere p̄pono. **L**u. j. **E**t in h̄ nobis dedit exēplū cauēdi ab ipudicis s̄bis. qz corrupūt bonos mores colloquia mala. j. ad **A**hoz. xv. **U**n̄ mōrana riuus in luna celeri. c. xvj. in q̄t. **T**urpia s̄nce ros corrupunt famina mores. **Q**uintū s̄bū fuit hūilitatis q̄n̄ r̄ndit anglo. **E**cce ancilla d̄ni. **F**iat mihi s̄m s̄bū tuū **L**u. j. **I**n q̄b̄ s̄bis cū se vocauerit ancillā ipa q̄ erat sp̄osa dei p̄ris atq̄ electa mater filij dei: 7 sacrarium sp̄s̄sancti ac reclinatoriū totius trinitatis. **E**t p̄sequēter regina celoz. d̄na angeloz. 7 toti⁹ mūdi impatrix. dedit nobis exēplū hūilitatiōis. **S**extū s̄bū qd̄ fuit p̄mū dicitam hoī: fuit s̄bū charitatis 7 dilectiōis. q̄n̄ intrauit in domū **Z**acharie: 7 salutauit elizabēth **L**u. j. **I**n hoc etiā dans exēplū q̄ nemini ex odio verbū referare debem⁹. **S**eptimū verbū fuit veritatis 7 instructiōis. q̄n̄: vt habetur **J**oh. ij. dixit ministris nuptiaz. **Q**uodcūq̄ dixerit vobis suate 7 facite. **Q**z salutaris doctrina est ista. **F**elices nos si obseruabim⁹ eā. **I**n q̄b̄ s̄bis nos instruit q̄ primis n̄ris debem⁹ tradere bona documēta. **L**ū igit in oibus euāgelij nō inueniat q̄ dixerit pl̄a s̄ba q̄z septē edificatiua ac exēplis plena. valdeq̄ vtilia. merito dici p̄t plena gr̄a i ore suo dulcissimo. **Q**uā gratiositate sibi infudit sponus ei⁹ celest⁹. **J**uxta illud ps. xliij. **D**iffusa est gr̄a i labijs tuis 7c. **I**pa em̄ b̄tissima h̄go p̄fectissime suauit illud documētū **B**ernardi in quadā epistola dicentis. **L**ū aliqd̄ dicit: verba tua sunt rara. vera. ponderosa 7c

Bermo.v. De natiuitate Marie

deo. Quasi nobis ex hac sua morigeratissima locutione diceret illud qd inqt impator i. l. fi. Cædona. s. verba supflua respueda eē cen sem. r. in. s. illud sō. in phemio digestoz. opozter p̄mū aīas: postea linguas fieri eruditā. Et illud qd inqt iuriscōsult. i. l. labeo. s. fi. ff. de suppellect. le. s. nemo dicat nisi qd p̄s mēte agitauerit. Qui em̄ custodit os suū: custodit animā suā. Qui aut̄ incōsiderate loq̄tur: sentiet mala. Prouer. xij. r. trāssumpti/ uein. s. s. aliud. v. q. v. **T**ertio repleuit eā sponſus ei⁹ celestis grā in auribz: quādo miſit ad eā **S**abiele angelū q̄ dulcissimum ac gratiosissimū cantū in suis auribz ex pte sui decantauit dicens. **A**ue grā plena. s. nō soluz in anima: s. etia in toto corpe. plena gratia i facie in ore r. in aure. dñs tecū. q̄ vt inqt **A**ugustin⁹ ex sinu patris i vterz descēdere dignatus est matris. bñdicta tu in mulieribz. q̄ vt inquit **O**rigenes. sola diuini germinis parrens effici meruisti. **D** gratiosissimū cāticū qd etern⁹ sponſus i gratiosissimis sponse sue auribz fecit resonari. atqz eā indicibili solatione repleti. **Q**uarto repleuit eā grā in pectore r. in māmillis suis bñdictis. qd ostēdit **A**uc. r. vbi d̄r q̄ loquēte **J**esu ad turbas: extollens vocē quedā mulier de turba dixit illi **B**ris venter q̄ te portauit r. vbera q̄ suxisti hec aut̄ mulier fuit marcella pedissequa sc̄te **M**arthe q̄ sp̄sc̄to edocta r. inflāmata deuotione xp̄i r. intemerate matr̄ ei⁹. iō appella/ uit brā vbera illa sanctissima: qz fuerūt plēa dulcissimo lacte q̄ lactat⁹ est fili⁹ dei dulcissimus. qd quidē lac nō venit ad p̄ct⁹ s̄ginis p̄ eā viam r. modū q̄ venit ad vbera ceteraz muliez ad q̄ ascēdit de sanguie mēstruo ip̄arū muliez. r. ibi generat lac s̄m **A**uc. de for/ matiōe embrionis. **A**d vbera em̄ brē s̄ginis m̄it ei⁹ sp̄s celest̄ de celo lac p̄ciosissimū in tāta q̄ntitate q̄nta potuit sufficere ad nutriendū suū bñdictū filiūz. **D** igit̄ bñissima s̄go p̄fecto tu fuisti grā plena i pectore. quia tue sacratissime māmille fuerūt plene sacratissimo lacte de celo misso. **U**nde canit eccl̄ia **S**aluatorē seculoz: ip̄m regē angelozū sola s̄go lactabat vberē de celo pleno. **Q**uū q̄qz o brāz bñissima vterz grā repleuit sp̄s tu⁹ bñdict⁹. r. iō p̄dicta deuota ml̄ier eū br̄m p̄dicauit. **T**ūc em̄ vter⁹ ml̄ieris d̄r beat⁹ qn̄ cōcipit r. parit filios notabiles. pulcros. magnos. doctos r. excellētes. **F**elix ḡ vter⁹ sacratissime s̄gis r. grā replet⁹. q̄ tam magnū dñm concepit r. pepit q̄ tot⁹ mūdus cape ei⁹ excellētiā neq̄t. q̄ sol⁹ pl⁹ valet q̄ oēs q̄ vnq̄z in mundo

fuerūt geniti. **U**n canit eccl̄ia. **Q**uē terra pōtus ethera: colūt adorāt p̄dicāt: trinā regentem machinā claustrū **M**arie baiulat. **S**itez. **B**eata viscera **M**arie s̄gis q̄ portauerunt eterni patris filiū. **Q**uī qz pedes sanctissimi repleti fuerūt grā. qz et eūdo r. stando sp̄ fuerūt in sponſi sui seruitio exercitati. **S**emp em̄ eis v̄sa est s̄ruose r. sancte. **N**am s̄m q̄ in euāgelio reperit ad tria opera pedes suos mouit: dans nobis exempluz q̄ ad hec tria curram⁹. **P**rimo ad op⁹ obediētie r. humilitatiōis. qn̄ vt habet **A**uc. ij. iuit cum **J**oseph in bethleē vbi describeret s̄m edictū cesaris. **N**oc em̄ iter tantū sponſo suo celesti placuit q̄ tūc fecit ex ea nasci filiū suūz. **T**u igit̄ o aīa deuota facias q̄ tibi ex obediētia iniungunt r. valde mereberis. qz magna est s̄rus obediētia. vt ait glo. in. l. desertorē. s. in bello. ff. de re mili. r. est maximi meriti apud deum. c. nulla. xij. di. r. c. sciendū. viij. q. j. **L**icz at **O**ctavian⁹ impator esset infidelis tñ voluit bñissima s̄go illi⁹ obtempere mādat⁹: dans nobis exemplū q̄ etiā platis malis debemus obedire in licitis r. honestis. j. **P**e. ij. r. c. **J**ulianus. r. c. q̄ resistit. r. c. si dñs. r. c. impator. r. c. qd ḡ. r. j. q. iij. **A**d qd adduci p̄t illd̄ qd inquit **V**irgili⁹ in. iij. georgi dices. **E**st legū seruāda fides: suprema potestas. **Q**uod mādat fieriqz iubet parere necesse est. **S**e/ cundo exercuit brā s̄go suos pedes sacratissimos in ope charitatis r. dilectōis. qn̄ vt habetur **A**uc. j. iuit cū festinatione in mōtana ad visitandū **E**lizabeth. r. vt ei seruirz vt dicit **A**mb. sup **A**uc. **A**d h̄ etiā opus pietatis mouit pedes suos qn̄ portauit filiū suūz in egyptū ne occideret ab **H**erode. vt habetur **M**att. ij. r. tūc de ipsa verificata fuit illa sententia q̄ ponit in. vj. eney. scz **T**uic iter duz pietas datur ora tueri **N**ate tua. in itinere em̄ tā duro r. aspero solabat aspectu r. amplexibz dulcissimi filij sui. r. pietate materna **E**t in his motibz dedit nobis exemplū exercendi libenter opa pietatis. **D**e q̄ excellēti s̄tute inqt **P**retori⁹ poeta. **Q** maxima reruz **E**t merito pietas hoi turissima s̄rus. **Q**ui tertio mouit pedes suos bñdictos ad op⁹ la/ trie r. deuotiōis. qn̄ vt habet **A**uc. ij. iuit ad templū ad offerendū r. p̄sentandū filiū suūz **I**tē qn̄ vt in eodē. c. habet in die festo tā filio suo facto duodenario ascendit hierusalē ad adorandū dñm in templo. in q̄ motu dedit nobis exēplū eūdi libet ad eccl̄ias r. ibi adorare r. depari dñm: iuxta illud ps̄. **I**n eccl̄ijs benedicite deo domino. **E**ccl̄ia em̄ est dom⁹

Maria
gratiosa
i auribz

M
gratio/
sa est i p̄
ctore

M
gratio/
sa est i p̄
ctore

D

Ad tria
currere
debem⁹

P

Gratio
seman?

dei et loc^o orōnis. dicente dño **Matth. xxi.**
Dom^o mea dom^o orōnis vocabit. fac capitulum oratorij. et capitulum in oratorio. xlvij
dis. Man^o qz spōse sue repleuit de^o grā in
tantū qz dedit ei p̄tēz extēdendi man^o suas
sup quoscūqz pctōres ad se recurrētes et eorū
grās. Un̄ de illa dicere possum^o illd^o Job. xij.
In manu ei^o est aīa om̄is vivētis. Et iō ip̄a
que est gratiosissima extendit manū suā i re-
tribuendo. s. suis servitoribz. ps. liij. Itē ad
inu. at manu sua b̄ndicta suos tenotos. Un̄
ip̄a dicit illud ps. lxxvij. Manus mea au-
xiliabit ei et brachiū meū confortabit eū. s. qz ad
meū cōfugiet p̄tōcinū. Dedit qz sponsus
celest^o benedicte h̄ginī virtutē extendēdi ma-
nū suā sup mare. i. sup amaricatos. et eos con-
solādi. iuxta illud ps. lxxvij. Ponā i mari
manū ei^o etc. Et ideo o gratiosissima virgo:
vnu scqz tribulat^o dz ad te recurrere et dice-
te cū p̄pha ps. cxvij. Fiat manus tua vt sal-
uet me. et ps. cxlij. Emitte manū tuā de alto.
eripe me vt nō infigar etc. Et prin^o liberatus
dicere pot^o it cū eodē p̄pha ps. cxvij. Po-
suisti sup me manū tuā: et saluū me fecit dexte-
ra tua. O man^o brissime sanctissime h̄ginis
q̄bz spero reduci ad locū eterne felicitat^o Un̄
de eius benignitate p̄silius dicā ei cū p̄pheta
ps. cxvij. Illuc man^o tua deducet me et te-
nebit me dextera tua. Et itēz p̄fideret dicam
Ara speranzā mīa tu sey pur quella per cui
spero anchora esser ellecto. Sandare al celo
alume de tua stellā. O man^o b̄ndicte spōse ce-
lestis de q̄ dicit p̄ illud qd̄ inqt̄ Dauid de ma-
nu dei. ps. cxlij. Aperis tu manū tuā et im-
pl. s. om̄e aīa b̄ndictōe. O igit̄ pctōr bonū
nouū o peccat̄r. optimū nouū nō diffidas
nō deseres etiā si comisit oīa pctā enormia
sed p̄fidenter et secure ad istā gl̄iosissimā do-
minā recurras. Inuenies em̄ eaz in manibz
plenā curialitate. pietate. misericordia. gra-
tiositate et largitate. Pl^o ei desiderat ip̄a face-
re tibi bonū et largiri aliquā grāzqz tu accipe
pcupiscas. Unde illi inquit Bern. Ave gra-
plena. in ventre gratia diuinitatis. In ore
grā affabilitatis. In corde gratia charitatis
In manibz grā misericordie et largitatis.
Hec ille. Prop̄ has igit̄ progariuas quas
celestis spōsus b̄tē h̄ginī donauit. inqt̄ deu-
otus Ansel. loquēs deo. Quō veniā ad te nisi
p̄ Mariā p̄ quā venisti ad me? Qui em̄ per
aliā viā vadit: pot^o deuiat qz vadat. Sc̄tus
quoqz Bern. ip̄am b̄ndictā h̄ginē alloquēs
ait. Sancta Maria h̄go beata tu via es per
quā homo venit ad deū. et peccator ad veniā

et p̄ quā venit ad peccatorē veniā. nō em̄ ve-

nit ad veniā qui nescit amare Mariā **Hec**
ille. Ecce q̄ quomodo spōsus celestis magni-
ficam donationē p̄pter nuptias fecit sponse
sue: grā eā replēdo in toto corpore et in oibus
sensibz corp alibz et in tota aīa. Ipsam etiam
spōsam suā benedicā nō solū gratia repleuit
sed sibi totalit̄ cōsecrauit. Iuxta illd^o ps. xlv.
Sanctificauit tabernaculū suū altissimus.
Dotē qz spōse sue accreuit. Un̄ possum^o de
no meditari qz vidēs de^o sc̄itatē b̄tē h̄ginis
 et dotē magnā quā habebat. s. oīm p̄tū: di-
 cere potuit parētibz ei^o illd^o **Sen. xxvij. Au-**
gere dotē et munera postulare: libēs tribuā qd̄
perieritis tm̄ date mihi vxorē hāc puellam.
Accepta igit̄ ea i spōsam: augmētauit ei^o do-
tem: qz de p̄tute in p̄tute illā crescere mirabi-
liter fecit. ita vt de ip̄a dici posset illud qd̄ de
filiō ei^o postea scriptū est Luce. ij. s. crescebat
sapientia. etate: et gratia apud deū et homines
Sed nō p̄tētus rex celest^o supradict^o mune-
ribz sponsalicijs et donatōe p̄p̄ nuptias atqz
augmētō dotis dilectissime sponse sue ei ma-
ximā dotē dedit. Nā oīs aīe eīus potētias ex-
cellētissime dotauit. Primo igit̄ intellectuz
ip̄s^o dotauit dono sapientie et intelligentie.
Tā p̄claz aut̄ est donū sciētie q̄ fm̄ phz. vij.
phib. homo dz equiuoce de docto et indocto.
Nā tāta est differētia inter virū doctū et in-
doctum: quanta est inter viuū et depictū Do-
mo em̄ viuus habet oculos et cum eis videt.
aures et cum eis audit. ceteraqz sensuū orga-
na seu instrumēta. et cū eis operat̄ opatiōes
vitales. Mortu^o aut̄ seu depictus licz habe-
at talia instrumēta: cū eis tm̄ nihil operatur.
quia cū oculis quos habet nō videt. et cū au-
ribz non audit. et sic de singulis. quia caret
anima corp^o viuificāte. Dicit em̄ phs. ij. de
aīa. qz aīa est p̄ncipiū viuēdi: sentiēdi et intel-
ligēdi. Cū igit̄ p̄fectio intellectus sit scire:
vt inquit cōmentator. Auerois in. ij. de aīa.
ideo doct^o et sc̄tificus dz se homo tanqz sua
p̄fectione dotatus et p̄fectus. Indoctus autē
tanqz puatus sua p̄fectōe non dz pp̄rie homo
Sponsus igit̄ celestis hanc dotē intelligē-
tie dedit sponse sue tam excellentissimo mo-
do: qz licet natura humana habuerit pluri-
mos viros doctos i diuersis scientijs. nemo
tamē vnqz ea doctio: fuit: immo ipsa fuit su-
per omnes doctissima. Sc̄uit em̄ pl^o qz om-
nes grāmatici. rethorici. logici. musici. geo-
metre. arismetri. astrologi. phisici. metha-
phisici. legiste. canoniste. et theologi. et q̄cūqz
alij periti in quavis arte liberali vel mecha-

Dotauit
de^o intelle
ctū Ma
rie

Maria
oium do
ctissima.

Sermo.v. De natiuitate Marie

nica. **Qu**e cluſto pbat p illa regula **Ber**.
in epla ad canonicos lugdunenses dicentis
Quicqd alijs licet paucissimis est concessuz;
no est credendu gliose ygini fuisse denegatu
Si g pdicte scierte aliqbo fuerit pcesse: non
est dubitandu q mlto excelleri? pcessit illas
spolus celest; sue spose bndictissime. **Pre**tea
Sen.ij. habet q **Ada** posuit oib; aialib; no
men eis puenies fm suas pprietates. **No**ia
em debet pprietatib; rez correspondere. s. est r
aliud. insti. de dona. cu si. h aut **Adam** facere
nesciuisset nisi omnes eoz pprietates intrin/
secas cognouisset. vt cludit **Nicola** de lyra
sup hoc passu. vbi etia dicit q deus formauit
hoiem pfectu: no solu qstum ad corp? vt sta/
tim posset generare: s; etia qstum ad anima
in sciertia ad qua pr qs naturaliter attingere
vt statim posset docere. **De**supnaturalib;is
aut habuit cognitione tanta qstu priner ad
statu illu. **D**icit quoq; idē **Nicola** sup. v. c.
eiusde libri **Sen**. q **Ada** cognouit virtutes
herbaz r lapidu q faciut ad pseruandaz sa/
nitate r vita plonganda. r io vixit diu. scz
dcccxxx. annis fm com translationem biblie.
s; fm translationem methodij vixit. **M**xxx.
Cognouit g **Ada** res r pprietates eaz. ita q
no inconuenienter dici pot q ille vltime diffe/
rentie rez seu speciez q fm phm. j. posterioz
nobis sunt occulte: ei fuerut note r clare. **E**t
ideo optime nouit eis imponere nome r cor/
dans eaz pprietatib;. **U**n inqt **Nicola** de
lyra sup **Sen**. **S**uz oia denotant: pprietates
rez cognoscant. r null? bñ regit ea qru nati/
ram ignorat. **S**z oia comissa fuerut regimi/
ni r gubernationi **Ad**e fm illud ps. oia sub/
iecisti sub pedib; ei? rē. g a pmaria pditione
habuit **Ada** rez oim cognitione. r hec snia
est sancti **Bonaue**. in. ij. dist. xxij. ar. ij. q. j.
qua silt tenet **Vugo** de scro victo. in li. de sa/
cramētis dices. **R**ez oim q cu hoie r ppf ho/
minē facre sunt **Ad**e dedit deus cognitionem.
Hec ille. q itez ibidē ait. **C**ognouit hō crea/
torem suū no ea cognitione qua mō a credēti/
bus absens querit: s; ea qua tūc p pteplatio/
nis pſentia cernebat. **E**t idē ponit scūs **Bo**
naue. vbi. s. q. ij. **E**t sic nō cognouit p specu/
lum in enigmate. qd fm **Aug**. xiiij. de trini.
est siltitudo obscura. s; p speculū claz ptepla/
tionis: que cognitio in statu innocētie preci/
pue vigebar. tū ppf aie puritate. tum ppter
carnis r viriū inferioroz subiectione ipsi aie.
vt ait beat? **Bonaue**. vbi. s. **S**i g p mus ho/
mo dei puaricator futur? talē habuit cogniti/
onem. multo mag; est credendu dei genitri/

tem innocentissimā r purissimā r nūq; pecca/
turā. r cui? aie caro cu oib; virib; suis semp
fuit subiectissima: creatorē r creaturas excel/
lentissime cognouisse. **Bea**? etiā **Tho**. in. j.
pre sum. q. xciij. ar. ij. dicit q **Ada**z ita est a
deo institutus vt haberet oim sciam in qbus
homo apt? natus est instrui. r psequēter ha/
buit oim sciam possibile in hac vita haberi.
D gliosissima ygo nōne tu meruisti esse pfe/
ctor **Adam**? **L**erte sic. **Q**uia ab eterno ele/
cta fuisti ad op? excellentius q; ipse **Adam**.
Adam em fuit elect? vt esset pater oim hoim
tu aut vt esses mater dei. r psequēter debuisti
esse in omni sciertia pfectior ipso r cūctis ei?
posteris. **E**t hoc testat beat? **Anselm**? dicens
Omes thesauri sapie r scie i **Maria**. **No**
tanter aut dixit sapie r scie. q; scia ē cognitio
rez infimaz. sapia nō est rez altissimarum:
fm phm. ix. ethi. r j. metaphi. vbi ait q sapi/
ens est ille q scit omia r difficilia p certitudi/
nem r causas altissimas. vt igitur innueret
Ansel. q beata ygo habuit pfectā cognitōem
de infimis r altissimis reb;: vtrūq; terminuz
posuit: r dixit thesauros scientie r sapientie
eam habere. quia maxim? thesaur? est sapien/
tia r scientia. in illud **Sap**. vij. **I**n finitus
est thesaur? hoib; rē. r **Eccl**. j. dz. in thesau/
ris sapientie intellectus r sciertia. **U**n inqt in/
risolultus in. l. j. s. p inde. ver. est em. ff. de
vari. r extra. co. q ciuillis sapientia ē thesaur?
q nō pot pco numario compari. **P**hs nō di/
cit in libro de bona fortuna. c. ij. **N**ihil meli?
est sciertia r intellectu nisi deus. **E**x qbo appa/
ret q; ptiolam dotē dedit deus sine sponse q ei
donauit omnes thesauros sapientie r scierte
Et norandū q licet magnū sit scire creatā.
maius tñ est scire r intelligere creatorem. qā
nobili? subiectū est creator q; creatura. r pe/
nes nobilitatē subiecti attendit nobilitas sci/
entie: vt dicit phs r cōmentator in phemio
libri de aima. **D**igit gloriosissima virgo ha/
buit tu cognitionem dei? **L**erte sic. r plus q;
alia rationalis creatura. **N**ā licet **M**oyſes
in veteri testamēto r **P**aulus in nouo hanc
singularē dotē habuerint q ante mortē suaz
viderunt diuinā essentiam nō solū in enig/
mate sicut ceteri viatores: s; etiā fm modum
comphensoz. vt declarat beatus **Tho**. ij. q.
clxxv. art. ij. r **Rich**. noster in. iij. dist. xlix.
ar. ij. q. vj. r **Aug**. in libro de videndo deum
r. xj. sup **Sen**. ad lram. r glo. ij. ad **Tho**. xij.
Nem ramen priuilegiū pcessum fuit excellē/
tius ipsi virgini tanq; excellentiori persone
qd testatur **Bern**. in quodā sermone qui inel

Nomen

Adam
sciuit

Marię
doctor
Adam

Jur
scia

M
Mag
gu elci
re crea
tozem

pit. Signū magnū dices. **M**aria sole p̄hibetur amicta. q̄ p̄fundissimā diuine sapiētie vltra q̄z credi valeat penetravit abyssum. vt q̄sum sine p̄sonali vnione create cōditio patitur: luci illi inaccessibili videatur immerla. **H**ec ille. **B**enedicta s̄go ego credo q̄ sicut **J**ohānes euāgelista quādo recubuit sup̄ sacratissimū pecc̄ d̄ni **J**esu auxit flucta euāgelij. c. legim⁹. xciij. di. q̄ postea eructauit dices sui euāgelij. j. c. **I**n p̄ncipio erat verbum zc. que p̄hi ignorauerūt. ita z tu q̄n tenebas inf̄ brachia tua infantē illū dulcissimū **J**esū filium tuū hauriebas fontē sapientie diuine. **I**pe em̄ dilectissimus filius tuus emittebat radios sue diuinitatis sub illa carne innocētissima vsq̄ ad intellectū tuū **M**axime aut̄ hoc faciebat cū in tuo sacratissimo vtero re/cubabat. **S**imiliter quādo in te descendit spir̄itus sanct⁹ z s̄ras altissimi obumbravit tibi **L**uc. j. r̄tis radijs intelligētie z scie te illustrauit q̄ clare vidisti diuinā essentiā. z cōsequenter doctissima oim̄ effecta es: quia meliores erāt scōle ille q̄z athēnēses vl̄ parisiēses seu bononiēses z q̄cūq̄ alia mūdi gymnasia. **E**t cōfirmatur p̄dicta. q̄ vt inq̄t **H**ieronim⁹ in s̄mone de assumptione. **A**p̄li p̄ sp̄m̄ sc̄m̄ oia cognouerūt z in omnē docti fuerūt veritatē. s̄ virgo gloriosissima nō minus: immo magis q̄ ap̄li fuit docta. **D**ō cōfirmat **H**ieronim⁹ vbi s̄. di. **B**eata s̄go inter apostolos intrās z exiēs familiar⁹ cū eis p̄tulit de xp̄i incarnatōe. tāto siquidē verius q̄nto ab initio p̄ sp̄m̄ sc̄m̄ plenius cuncta didicerat z p̄spexerat plenius vniuersa. **H**ec ille. **E**x q̄bus omnib⁹ patet quomodo sp̄s̄ celestis dotauit p̄mā potentiā beate s̄ginis. s̄. intel/crum thesauro sapie. **S**ecūda potētia aīe d̄z voluntas que tunc est plena gratia q̄n ord̄inate amat creatorē z creaturas. **H**ic autē amor seu charitas s̄m̄ **A**ug⁹. xv. de trinitate. c. xvij. est excellētissimū dei donū quod soluz diuidit̄ inter filios regni eterni z p̄ditionis. **H**oc aut̄ ordinatissimo amore repleuit deus animā sponse sue. z p̄sequēter dotauit sc̄dam eius potentiā. s̄. voluntatē thesauro charitat̄is. **I**pa etenim s̄go benedicta perfectissime amauit creatorē z creaturas ea mensura qua amare debebat. vt declarabit̄ in q̄rta p̄te p̄ncipali hui⁹ opis. ser. ij. p̄te. iij. **D**eū nāq̄ amauit feruētissime ex toto corde suo. ex rota aīa sua: z ex tota mēte sua. z oib⁹ virib⁹ suis. s̄m̄ diuinū p̄ceptū **Deut.** vj. **Mat.** xxij. **Marci.** xij. z **Au.** x. z d̄ p̄. di. ij. c. charitas. s̄. ergo charitatem. z de sacra vnct̄. c. vnico. s̄. hoc

dotauit
voluntatē
Marie

vinguento. **U**nde **P**rosp̄r in li. epigramatum inquit. **T**ota mente deus. tota vi cordis ametur. **E**t quidē alius poeta dixit. **Q**uo melior cūctis de⁹ est. pl⁹ cūctis amet. **K**atho quoq̄ in suis documētis ait. **S**i deus ē animus nobis vt carmina dicūt. **H**ic tibi precipue sit pura mēte colēdus. **Q**uā aut̄ beatissima s̄go sup̄ omēs creaturas feruenter deum amauerit: imo q̄ ipsa sola pl⁹ eum dilexerit: q̄ omēs āgeli z sanctissimi. p̄batur sic. **N**ō est dubitandū q̄ s̄go gl̄iosa fuit grata erga deum. nā si quilibet credit̄ gratus nisi expresse doceatur ingrat⁹. l. om̄imodo. z. l. liberi. **C.** de inoffi. te. z. l. si. s̄. fi. **C.** de secū. nup. z. i. auf. vt cū de appel. co. s̄. fi. z. l. seruos ff. de manu. testa. multo magis hoc credendū est de matre dei sanctissima. **I**te certū est q̄ b̄ndicta s̄go fecit omē illud ad q̄d tenebat. **S**i em̄ oppositū fecisset nō fuisset sancta. s̄z ipa obligabatur pl⁹ amare deū q̄z oēs āgeli z sc̄i sil. ergo ita amauit. **E**t si querat̄ quare sic erat obligata: **R**espondet̄ q̄ hoc ideo. quia ipsa sola plura z maiora beneficia a deo recepit q̄z omnes āgeli z sc̄i. oēsq̄ creature sil. **M**aius em̄ beneficiū fuit ipsam effici m̄rem dei q̄z q̄c quid collatū est omnib⁹ creatur̄ sil. **Q**uā igit̄ vt ait **G**rego. in quadā omel. **L**ū augentur dona: rōnes etiā crescūt donoz. quod etiā notari potest̄ i. l. p̄el byteri. **C.** de episcopis z clericis. z in. l. si vt certo. s̄. nunc videnduz. ff. de pericu. z cōmo. rei ven. z in. l. si quis i graui. ff. ad silleianū. **S**equit̄ q̄ ipa magis obligata erat amare deū q̄z omēs āgeli z sancti. **U**ñ inq̄t **H**iero. in s̄mone assumptionis. **E**t si xps ab omnib⁹ sit amādus: z ex toto corde z ex tota aīa z ex tota s̄tute q̄terēdus maxime tamē ab ea ardētius cuius erat filius z iō totam eā incāduerat diuin⁹ amor: ita vt nihil esset mundanū quod eius violaret affectuz: sed ardor z trinitas z ebrietas p̄fusi amoris. **H**ec ille. **A**liq̄ etiā doctores dicunt q̄ licet de cōmuni lege creatura viatrix nō possit amare deū actualiter z trinitas: s̄z iterupte. q̄z dū verit̄ur ad alia. nec de deo cogitat. nec consequenter ipm̄ actualiter amat. saltem quādo dormit. tñ ipsa gloriosissima virgo d̄ p̄uilegio singulari conanue z semp̄ deum amabat actualiter. non solū dū vigilabat: sed z quando dormiebat semp̄ de deo cogitabat z ipsum amabat. q̄ licz eius corpus dormiret: anim⁹ tamen z cor ipsi⁹ vigilabat. **H**ieronim⁹ aut̄ tem vbi sup̄ addit **N**ouis quotridie inflam mabatur desiderio affectib⁹: tanto siquidem validius quanto diuinis anim⁹ illius

Bermo.v. De natiuitate Marie

traheret incus incitamer. Aug⁹. quoque eaz
alloquens in quodam sermone inquit. Te ipse
rex regū vt matrē verā z decorā sponsam p ois
bus diligens amoris amplexu sibi sociauit.
quia tu eū pze omibz dilexisti. **De** ille. **Et** q
bus apparet qualiter a deo dotata fuit vola
tas hginis bndicte. **T**ertia potētia anime

Dota /
uitmēo /
ria **Ma**
rie

est memoria ad quā p̄tinet species sensibilis
ab exterioribz z interioribus sensibus perce
ptas p̄seruare. **U**nde propter h̄ ipsa memo
ria in .iij. de anima appellatur archa omniū
specierū .s. omniū visibiliū: audibiliū: odo
rabiliū: gustabiliū z tangibiliū. z etiā insen
satorum que eliciunt a sensatis p virtutē ex
timatoriā. vt est species amicitie vel inimici
cie quā elicit agnus ex visione matris vl lu
pi. **De** igitur memoria tūc dici potest plena g
tia: quādo visa: audita z lecta salubria seu sa
lutarifera cōseruat z meminit. vt puta dei bene
ficia z mādata. xpi mysteria. z cetera huius
modi. **D** virgo benedicta habuisti tu memo
riam gratia plenā. **Ecce** sic. **De** te em̄ septū
est **Luc**. ij. **M**aria cōseruabat omnia verba
hec conferens in corde suo. **U**erba scz que de
xpo dicebant. vt exponit **H**iero. que omnia
erāt salubria. **M**iseri mortales. **D** ceci ho
mines: z vos quid meministis: hec qz por
us mala qz bona. **J**uxta illud **D**racij in epi
stolis dicitis. **D**iscit em̄ citius meminitqz li
bent⁹ illud. **Q**uis videt: qz quod pbat
z venerat. **E**t iō vos abutimini potentia me
moratiua. **N**ō sic aut faciebat prudētissima
hgo. **E**t causa quare in memoria sp̄ haberet
diuina beneficia z alia salutarifera: potest assi
gnari illa que ponit in demē. vnica .s. huius
memorialis. z reli. z ve. sanctorū. vbi dicit.
Memoria districte retinet cur⁹ donū aspici
tur. **U**n̄ **T**ullij in .j. rethorij. ait. **M**emoria
nil pdit nisi id ad qd nō sepe respicit. **V**irgo
em̄ beatissima p̄tinue respiciebat toto mētis
affectu diuina mādata z eius beneficia cete
raqz salubria. z iō eoz nūqz obliuiscēbat. vñ
in ipa verificata est illa sentētia que ponit in
lij. .s. sed quia diuine. z als allegatur. .s. si qd
autem. **C**. de veteri iu. enude. .s. omniū habere
memoriā z nullius obliuisci diuinitatis po
tius qz humanitatis est. quod etiā notat glo.
in .c. cum a deo. de rescriptis. z in .c. porrecta.
de cōfir. vti. vel inuti. z in .c. illud domū. de
cleri. excō. mīm. licet em̄ memoria sit res in
firma. l. peregre. ff. de acquirenda possessione
z argumentū. ff. de adimēdis lega. l. filio. z qz
uis sit res labilis. l. si arbiter. ff. de pba. z. l. iu
benus **C**. de testamē. **U**n̄ dicit qz etiā papam

quādoqz fallit obliuio. c. preterea. vbi glosa
xij. dil. quod etiā notat glo. in dicto caplo.
illud dñs. de cle. excō. mīm. **T**amen in beata
virgine nunqz est infirmata sicut p̄muniter
fit in sensibz. sed semp fuit stabilis z firmis
ma. **E**t ideo memoria naturalis **S**enece et
sancti **A**nthonij paduani qz memoria p̄ codi
cibus vtebat. **V**e memoria artificiali **T**ullij
z cunctoz hoim nihil erat in cōparatiōe me
morie hginis gloriose **U**nde licet dicatur qz
scripture sunt inuēte causa mēmorie. vt i au
ten. vt p̄po. no. imper. coll. v. r. l. contrahit.
ff. de pigno. m̄ quo ad ipsam virgine nō erāt
necessarie aliqz scripture p̄ p̄seruatiōe me
morie sue. **T**ū igit dicit **S**eneca in p̄hemio
libri declamationū. **M**emoria est res ex om
nibz animi partibz maxie delicata. z **S**offre
dus anglicus in poetria sua canat. **C**elula
que meminit est cellula deliciaz zc. **U**n̄ **T**ul
lius in .iij. rethorij. appellat memoriā thesau
rariā inuētoz. **A**pparet qz p̄ciosam dotē de
dit sp̄sus celestis iue dilectissime sp̄ose. quā
tam insigni memoria illustrauit. z cuius me
moriā omibz bonoz intelligibiliū speciebus
repleuit. **Q**uarta aīe potentia d̄r cupiscibi
bilis. **P**er experientia nūqz videm⁹ qz nos mul
ta desideramus. ego vñ. tu aliud. ille aliud
Sicut ḡ nō possem⁹ aliquid videre nisi ha
beremus potentia visuā. nec audire sine po
tentia auditua. z sic de alijs. ita nō possum⁹
aliquid desiderare nisi in nobis habem⁹ ali
quā potentia qua hūc affectū desiderandi fa
cere possumus. z ista potentia d̄r cupiscibilis
vel desideratiua. z potest cōcupiscere bonū et
malū. **U**nde quia caro z sensualitas deside
rat carnalia z sensualia. z ex peccato p̄morū
parentū est inclinata ad appetendū nocua.
Ideo dicit ad **S**al. v. qz caro cōcupiscit ad
uersus sp̄m. id est res contrarias sp̄itui: id
est anime salutis. fm̄ vnā expositiōem. **H**anc
aīe potentia cupiscibile male possidet qdā
qui cū illa appetit z desiderat vana z nocua
Juxta illud **P**rouer. xij. **A**nima impij desi
derat malū. vel tēporalia appetunt cum ni
mio affectu. cōtra illud documentū **A**niani
poete dicentis. **N**emo nimis cupide sibi re
desideret vllā. **H**anc autē potentia in beata
sponsa sua deus dotauit d̄siderio p̄petuo eter
norū. ita vt nunqz cōcupisceret nisi bonū d̄
cens cū propheta ps. cxvij. **C**oncupuit aīa
mea desiderare iustificationes tuas in omni
tēpore. z iterū ibidē. **E**t mādata tua deside
rabam. **U**nde de hac cōcupiscētia bonoz
gratias agebat deo ps. cij. dicens. **B**enedic

D
Dota/
uit cōcu
piscibile.

anima mea dño. z omnia que intra me sūt no
mini sancto eius. z postea assignat rōnem di
cens. Qui replet in bonis desiderii tuū. Sē
per quoq; desiderabat virgo benedicta adipi
sci gaudia patrie celestis que sunt immutabi
lia. De quibus Prosper in lib. epigramatū
loquit. Semp erūt quod erāt eterne gaudia
vite. Saudēdi quoniam causa erit ipse deus.
Nec varias pariet motus diuersa volūtas.
Unū erit in cūctis lumen z vnus amor. Nā
q; bonis summis posita expientia felix. Nec
volet augeri nec metuet minui. Nec ille.
Qui ibidē vnū quēq; nostz ad cupiscēduz
bona celestia cū ipsa dei matre exhortatur di
cens. Delicias iam nūc promissi p̄cipe regni
Virtute atq; fide quod cupis esse tene. Ex
ulta agnoscens te verbi carne renatū. Qui
si pars es: pars tua christus erit. Qui ne dā
nandi legeres mala gaudia mūdi. Promis
sum ad regnū se tibi fecit iter. Quinta ani
me potentia dicit irascibilis. Et est illa qua
irascimur cōtra irrogantes nobis vel p̄ximo
iūrias z damna. Et potest bene z male exer
ceri. Male quādo quis ex ira mouetur ad
vindictaz: appetēs vlcisci de inimico suo. Et
tūc hec potētia male exercetur adeo q; q̄dam
sapiēs vt legitur in proverbijs phozuz dixit
Homo extra corpus suū est cum irascit. Sa
cit enim ira amittere iudiciū rationis dicen
te Lathone. Ira impedit animuz ne possit
cernere verū. Unde Tullius in tuscū. que
stio. libro. iij. ait. Iracundia cōsilio inimica
est. Perturbatio aut animi p̄ iram facta de
monstratur p̄ signa corporis exteriora. Nā
de irato loquit Duid. iij. de arte amādi. Ora
tumēt ira: nigrescunt sanguine vene. z. viij.
metham. idē ait. Sepes suū feruēs ocul' fert
ira furozē. Et Sualtherius in alexādraide.
lib. v. dicit. Somes indiuisa furoris Preci
pites capir ira gradus. z fellea torquet Lu
mina. cōtēnnitq; humiles rōis habenas. Et
Virgili. ij. Sney. inq̄. Furoz itaq; mētem
Precipitat. Et talē irā nunq; habuit brā s̄
go. q; cū sapiētissima essz significatū fuit i ea il
lud quod inq̄r Tulli' in tuscū. questi. i. q; sa
piēs nunq; irascitur. Bñ autē pōt irascibi
lis potētia exerceri z cū merito: quādo quis
ex zelo iusticie irascitur contra pctā. Juxta
illud pphete ps. iij. Irascimini z nolite pec
care. z hoc modo excellētissime exercuit brā
s̄go hanc potētia que peccata summe dete
stata est z odio habuit. Unde illi inquit pro
pheta ps. xliij. Dilexisti iusticiā z odisti ini
quitatē zc. Bñ etiam exercet hec potētia qñ

Dorauit
irascibile

quis refrenat iracundiā per paciēciam. suā
do illud Duidij in epistolis. Vince animū
iramq; tuā qui cetera vincis. Hoc autē per
fectissime egit beatissima virgo que cū esset
optima: nunq; in aduersis turbata est. S̄z
de illa verificata est illa Seneca ad Lucil
lum sententia: dicentis. Vir bonus quicq̄
ei acciderit: equo animo sustinebit. Sciet ei
id sibi accidisse lege diuina qua vniuersa p̄
cedunt. Cum igitur beatissima virgo super
omnes scientifica fuerit: profecto omnia ad
uersa sibi a bono deo salubriter pmissa cogno
scens patientissime tolerauit. Et cum omnes
virtutes habuerit: non est dubitandū q; eti
am paciētia in summo possedit. De qua in
quit Prudentius poeta. Omnibus vna co
mes virtutibus associatur. Auxiliumq; suū
fortis paciētia milcet. Virtus nam vidua
est qua non paciētia firmat. Non solū autē
patienter tolerauit aduersa: sed in ipsa tole
rantia valde gaudebat. Unde de eius paciē
tia dici poterat illud Lucani in. ix. Saudet
paciētia duris. Et illud Prudentij in lib.
de cōsuetu viciōz z virtutuz. Ecce modesta
graui stabat paciētia vultu. Per medias i
mota acies: variōsq; tumultos. Spectabat
defixa oculis: z leta manebat. Cum igitur di
cat moralis Latho. Magna etenim mouz
smp paciētia virtus. Apparet q; excellen
ter dorauit sponse celestis potētia irascibi
lem sponse sue tam mirabili paciētia z mā
suerudine. De qua loquens Bernard' in q̄
dam sermone inquit. Reuolue diligentius
euangelice historie seriem vniuersaz. z si qd
forte increpatoriū. si quid durū. si qd deniq;
signum tenuis indignationis occurrerit in
Maria. de cetero suspectā habere. z ad eam
accedere verearis. q; si plenā magis omnis pi
etatis z gratie plenāq; mansuetudinis z mi
sericordie inueneris: que ad eam pertinet ḡ
rias age ei qui talē tibi mediatrix sua beni
gnissima miseratione p̄didit: in qua nihil po
test esse suspectū. Nec ille. Sed vt paucis
multa concludā dico q; tam excellētem dotez
dedit deus sponse sue conferēdo ei gratias su
as. Quod inquit Hieronym' in sermone as
sumptionis. Omnia plenitudo gratie que i
christo fuit venit in Maria q;q; aliter: z bñ
Nam pulcritudo gratie venit in christo sic
in homine psonaliter deificato. z in Maria
sicut in templo dei dō singulariter deificato.
In xpo vt in capite influēte. In Maria vt
in collo corpi ecclia trāsfundere. In xpo vt i
supposito subsistere. ac ex vniūsalī fonte omz

Maria
paciētissi
ma

D
Eus et
Maria
differen
ter se ple
naria

Sermo. v. De natiuitate Marie

nis boni tamē gratie influēte. In Maria si-
cut feliciter hec omnia tā mēte q̄ carne recipiē-
te. Nō solū aut̄ celestis sp̄s replenit sp̄saz
suā grā z sanctitate: s̄ etiā ī ipa grā z sc̄itate
eā firmantē z ī p̄petuū stabilū i celebratō-
ne haz nuptiarū. ī. i. p̄ceptōe filij sui: vt dixi ī
p̄ma p̄e p̄ncipali hui⁹ opis s̄mone. j. p̄e. iij.
Tā amplā aut̄ fuit dōs ipsi⁹ benedicte s̄gi-
nis vt soli deo cognoscenda seruet. Et ad h̄
applicari potest illud sc̄ci. j. Ipe creauit il-
lam in sp̄sancto: vidit z dinumerauit z di-
mensus est sc̄z ipe sol⁹. S̄z q̄d vltra me exte-
dam in exprimēda magnitudine dōis s̄gi-
nalis: cum ipe deus in dōtē z p̄miū harūz nu-
ptiarū seipm sp̄se sue dederit: dicens ei illd
Gen. xv. Ego sum merces tua magnanimi⁹
Lui⁹ tam ample dōis instrumentū tradidit
angelus Gabriel dicens z scribēs. Ave grā
plena dñs tecū zc. Quia s̄o gl̄ie pompe z so-
lennitates in matrimonijs illustriū p̄sonaz
debent intruere. vt notat̄ in auten. quibz
mo. na. effi. legi. s̄. hoc ergo. coll. vj. ideo nō
est dubitandū in tota celesti curia indicabi-
lia gaudia z exultationes ineffabiles. atq; le-
ticie maxime indicia: solennitatesq; magni-
ficas in his sacratissimis nuptijs intruuisse

De octaua p̄ditōe sp̄se celestis q̄ dicit̄
timorositatis

Magnū ornamentū mulierum est ti-
morositas. nō quidē timoris qui ex
causa mala veluti ex pusillanimitate
te procedit. de quo Lucanus libro. vj. inquit.
Degeneres trepidant animi peioraq; solant
z libro. vij. Multos in summa pericula mi-
sit Venturi timor ipse mali. Et Virgilius
iij. Eneyd. inquit. Degeneres animos timor
arguit. Hunc em̄ timorem nō appetit viri
esse in vxoribus suis: sed timorē qui procedit
ex amore: quando sc̄z vxor timet offendere
virum suū. Et ad hoc p̄positū potest exponi
illud Quid. ī epistolis. Res est solliciti ple-
na timoris amor: licet ipse in alio sensu dixe-
rit. De hoc ornamento loquens apostol⁹ ad
Ephē. v. ait. Vxor timeat virū suū. Iste
aut̄ timor potest dici castus: de quo habetur
xxij. q. v. s̄. vltimo: vbi scriptū est. Timor ca-
stus de quo hic dicit̄ est quo timemus ne tar-
det. ne discedat. ne eo careamus. Hoc autēz
ornamentū timorositatis habuit sp̄sa regis
celestis. Et ideo d̄ ipa in figura scriptum est
Judith. vij. Pec erat mulier famosissima:
quia timebat dñm valde Debent quoq; sem-
per mulieres timere ne in aliquo offendant

pudiviciaz. Et ideo em̄tare debent colloquia
conuersationes z aspectus viroz: cū hec oc-
casio eis esse possint ruine. Nā p̄uersatō mu-
tūa prouocat luxuriā. Iuxta illud Quid. iij.
de arte amandi. Mora semp amantes Inci-
tat zc. Et propter hoc dicit̄ Bernardus sup
Missus est. Virgines que vere s̄gines sūt
semper solēt esse pauide: z nūq; secure. Et vt
caueant timenda: etiā secūra p̄timescāt: sc̄iēs
tes se in vasis fictilibus thesaurum portare
z nimis arduū esset inter homines vt ange-
lum viuere: z in terris more celestū p̄uersa-
ri z celibem agere vitā. Hec ille. Cognoscēs
igit̄ beatissima s̄go verā esse sententiā Hiero-
nymi ad Eustochiū dicentis. Raro cogi-
tatur in mente quod exteriores sensus non
nutriūt. Hec em̄ sunt fenestre. Hec hostia q̄
si non clausa fuerint mori patet introitus et
nil nisi funeste ingredit̄. In silērio aut̄ z clau-
sura ac quiete cogitationes p̄ se vitantur
Seruauit semp illud q̄d idē Hiero. eidem
Eusto. scribit dicens. Laue ne domū creas:
sc̄z sine magna necessitate vel vtilitate: z ne
velis videre filias regiōis aliene: q̄nis frēs
habeas p̄iarchas z israel parētē lererz. Nā
Dina domū egressa corumpit̄. Nolo igit̄ te
sp̄solum q̄rere p̄ plateas: nolo te circūire agu-
los ciuitatis. Sp̄s em̄ ī plateis inueniri
nō p̄t. Hec ille. Ip̄a nāq; s̄go b̄ndicta a ter-
tio anno etatis sue vsq; ad tps q̄ nupta fuit
semp in tēplo sterit z inde nō discedebat. vñ
Amb. sup Lucā exhortat̄ dicens. Disce s̄gi-
nem moribz. disce s̄ginē verēcūdia. disce s̄-
ginem oraculo solā in penetrabilibz. quam ne-
mo viroz viderat angel⁹ reperit solā sine co-
mite: solā sine teste zc. Que om̄ia faciebat ī-
ter alias causas vt suā p̄petuā s̄ginitatē illi
batā p̄ om̄ia p̄seruaret. Q. aut̄ hoc timora-
tionis ornamentū excellētē fuerit in brā s̄-
ginē patet Luc. j. vbi dicit̄. q̄ cū esset ab an-
gelo salutata: turbata est. turbatione quidez
non furoris sed pauoris. Et ratio fuit. qz vt
dicunt doctores in. iij. dil. iij. Apparuit ei in
specie humana. virginiz autē est trepidare
z ad om̄s viri īgressus pauere. om̄esq; viroz
rum affat⁹ vereri. vt dicit̄ glosa sup p̄dicto
Luc. caplo. De hoc aut̄ ornamento s̄ponse ce-
lestis inquit Ambrosius sup Lucā. Discite
s̄gines sacre nō circūcurrere p̄ alienas edes
non demorari in plateis. non aliquos in pu-
blico miscere sermones Maria in domo se-
ra festinat. in publico mansit apud cognatā
suam etiā tribus mēsibus. Nō q̄ domus eā
delectaret aliena: sed quia frequent⁹ videri

in publico displicebat.

De nona conditione sponse celestis q̄ d̄ pudorositatis.

Nonū ornamentū quod habere debet sponsa dicit pudorositatis. Nō em̄ debet esse de illis de quibus Iuuenal' inquit. Sic nullus verbis pudor aut reuerētia mense sed debet esse verecunda. Uñ apofstolus. j. ad Tim. ij. ait. Mulieres sint cū verecundia et sobrietate se ornantes. Debent em̄ verecundari facere aliquid inhonesti. rā in secreto q̄ in publico. Unde Hieronym⁹ ad Demetriādē de virginitate seruāda inqt. Quicquid pudet dicere: pudeat etiā cogitare. licet autē dicat Pamphilus poeta. Nam venit a sola rusticitate pudor: hoc est fallium de pudore verecundie que est virtus. De qua Valerius maximus libro quarto inqt. Verecundia parens est om̄is honesti. magistra innocentie. chara proximis. accepta alienis. om̄i loco om̄i tēpore favorabile proferēs vultū. Hec ille. Maxime autē hec virtus conuenit iuuenib⁹. Sic em̄ Seneca ad Lucillum. epistola. xj. Verecundia in adolescēte bonuz signū est. Et idē epistola. xxvj. dicit. Nutriendus igitur pudor: qui q̄dū in aīo durauerit. aliquis bone spei locus erit. Diuus q̄z Ambrosius in. j. de officijs inquit. In adolescētib⁹ verecundia velut quedā nature dōs cōmēdatū: et est prima disciplina. hec ī ipso corporis motu: gestu et incessu tenēda est. habitus em̄ mentis cernitur in statu corporis. et vox quedā est animi corporis gestus v' motus. In ipso quoq̄ corporis decore verecundia plus eminet. Hec ille. Qui etiā ibidem ait. Verecundia est verba feda superfluaq̄ reprimere. Et Quintilianus libro. viij. de oratoria insti. dicit. Nihil est ad conciliandum animos gratius verecundia. Et ideo Seneca in. ij. declinationū inquit. Efferat matrona oculos tacentes in terrā etc. Quod quidē faciebat matrona nostra virgo benedicta om̄i verecundia et pudore sancto repleta. Unde fuit illa mulier de qua Eccl. i. xxvj. dicit. Gratia super gratiā mulier sancta et pudorata. Ipsa em̄ adeo pudorata et sancta fuit q̄ nunq̄ aliquid vel minimū quod sancto pudori nō cōueniret peregit. imo nec vnq̄ cogitauit aut dixit. Seruauit nāq̄ illud Ambrosij in p̄mo de officijs dicētis. Pulcra virtus est verecundia et gratia suavis: que non solū in factis sed etiā in ipsis spectat sermonibus. vt nec modū progrediāris in loquēdo. nec quicq̄ indecorū resonet in finone sp̄

culū nāq̄ mētis plerūq̄ in verbis resulget. Hec ille. D igitur verecundissima dei sponsa: tu nō fecisti sicut multe nostri tēporis virgines nuncupate que in portis manentes v' per terras vagātes vultus hoīm inuerecūde aspiciunt. iuuenes libēter alloquūtur. cū eis rident. trūphant et ludunt ac tactib⁹ et gestis dissolutis multa inhonesta faciunt. Uñ postea nocte cogitant que in die viderūt v' egerunt. Sed tu virgo honestissima demissis in terrā oculis incedebas. et adeo eras verecunda vt nō solū in vīuione hominū sed etiā am angeloz erubescens quādo tibi in humana specie apparebant. Seruasti quoq̄ illd̄ Hiero. ad Austoch iū dicentis p̄terea charissime hoc horroz: hoc moneo: hoc mādō vobis vt que xpi desponsate estis iungio. cui om̄nē castitatis vestre fidē vouistis. cui nullum p̄ter ipm amatōrē cognoscere sub iureiurādo estis pollicite. Viri cuiuscūq̄ status: et si eū sanctitas exornet. etiā si Johanni baptiste equaretur ī meritis: queratis effugere faciem. nec liceat secū dilectione feruētī astrigī. Credatis experto. Nihil om̄ino est periculosius viro q̄ mulier. et mulieri q̄ vir. Uterq̄ palea. vterq̄ ignis. Dicā audacter p̄cho doloꝝ dei tēpla. spiritus sancti vasa et deo dicata edificia nisi diligentissima seruētur custodia prostibula fiunt. et auferunt rā nobile depositum. rā preciosus thesaurus. irrecupabile decus castitatis. Om̄i igit custodia seruet cor. Super muros hierusalē ponant custodes. tota die ac nocte non dormiāt ne fur itroeat: ne spolia auferat que penit⁹ recuperari nō p̄nt. Hec ille.

De decima p̄ditioe sponse celestis q̄ dicit honestatis.

Decimū ornamentū quod ī sponsa sua requirūt magni principes dicitur et honestatis. s. interioris et exterioris. Non em̄ sufficit q̄ aliqua sit honesta in aīo quantū ad voluntatē: sed etiā requirūt honestas quātū ad euidentiā exteriorē. Honestas autē extrinseca hoīs consistit in custodia sensuū et circūsp̄ctione et grauitate gestuū et actuū exteriorū. p̄ quā exteriorē grauitatez et honestatē potest fieri cōiectura de honestate interiori. q̄ habitus cognoscuntur p̄ actus. ij. de ania. et ij. Polit. Unde Aristot. inqt in iij. metaph. Opus bonū et malū ab extra indicat q̄le sit in anima. et j. de anima idē phs ait. Anima simplex et intellectualis cognoscitur per motū ac sensum: et p̄ operatōnem sui corporis. et ibidē. Accidētia magnā partē con-

Done
stas ex
terior

Sermo.v. De natiuitate Marie

Inferiora
cogitant
per exteriora

ferunt ad cognoscendum quod quod est. et .xij. me-
raphi. **A**ctus specificat habitus. glosa quoque in
c. nec aliqua .xxvij. q. j. dicit. per exteriora inte-
rior voluntas dignoscitur. **F**acit ad illa vul-
garis sententia iuris que ait. per exteriora cogno-
scunt interiora. s. certos. **I**nsti. de rerum di-
ui. l. naturalē. s. in his. ff. de acqui. re. do. l. ful-
cimus. s. illud sciendum. ff. ex quibus cau. an
poss. e. **A**rist. quoque in .ij. priorum ait. per signa
corporis nobis nota sillogizamus dispositio-
nes anime nobis ignotas. **E**t **A**mb. in li. de
offi. di. habitus mentis per statum corporis co-
gnoscitur. **P**ropter etiam in li. epi. epigramate
xxij. inquit. **E**t opere specie clarescit intima
cordis. **D**e actibus enim exterioribus habent ho-
mines iudicium. clemens. exiui de paradiso. s.
cupientes. de verborum sig. **E**t ideo quando quis
hinc inde respicit mulieres: et quando mulier
nutibus oculorum aliqua signa facit viris vel eos
respicit impudice: signum est quod eius animus
est impudicus. et hoc crimen habebat **P**aris qui
scribens **P**elene: ut ponit **Q**uidius in eplis
dicebat. **E**t tibi per nutum signa regenda dabantur.
De quo vicio **A**ug. in c. **N**ec solo. xxvij. q.
v. ait. non dicatis vos animos habere pudicos
si habeatis oculos impudicos. quia impu-
dicos oculos impudici cordis est nuncius. **H**oc
autem ornamentum honestatis habuit excellen-
sime virgo benedicta que in omnibus actibus et
gestibus suis circumspectissima et honestissima
fuit. **U**nde **A**mbrosius in .ij. de virgi. ait. **N**ihil
torum in oculis **M**arie. nihil in verbis
procar. nihilque in actu verecundum fuit. **I**psa
enim perfectissime adimpleuit illud consilium
Soffredi in poetria dicentis. **S**eruemus ho-
nesta et mala vitemus. **U**nde de ipsa dici po-
test illud **S**ap. vij. et innumerabilis hone-
stas per manus illius. **E**t illa de se dicere potest
illud **E**ccl. xxij. **F**ructus mei: fructus hono-
ris et honestatis. **Q**uia autem extrinseca ho-
nestas sine intrinseca parum valet. imo seruantes
honestatem exteriori: et habentes inhonestam
mentem: sunt similes sepulcris dealbatis et ab-
extera repletis: que intus plena sunt cadaue-
ribus mortuorum et oi spurcicia. licet a foris ap-
pareat hominibus speciosa. ut inquit saluator **M**at-
thei. xxij. de phariseis. **I**deo oportet quod mulier
et non solum sit honesta et incontaminata in opi-
bus: verbis et omnibus actibus exterioribus. sed
etiam in cogitationibus et desideriis intrinsecis.
Sciendum est autem quod secundum leges civilis maior
honestas requiritur in mulieribus quam in ma-
sculis. et ideo ex inhonestate puniuntur quando-
que mulier et non vir. ut notat glosa in l. palaz

Maior
sit hone-
stas mu-
lieris quam
viri.

que in adulterio. ff. de ritu nupti. **P**ac autem
intrinsecam et extrinsecam honestatem habuisse et
ginem benedictam patet per responsionem eius
factam angelo quando ei dixit **Luc. j.** **Q**uo-
modo fiet istud quoniam virum non cognosco. quod
glosa exponit. i. in virginitate manere dispo-
sui: et virum non cognoscere. propositum. **E**t ibidem ait
glosa. **V**ide quanta est **M**arie constantia. quod
licet salutaris. licet confortata. licet comenda-
ta. potius tamen videtur nolle habere prolem
quam perdere virginitatem. **E**t ideo de modo quiritur:
dicentis. **Q**uomodo fiet istud? **B**ern. q. in
quodam sermone inquit. **O** virgo prudens.
O homo deuota: quis te docuit deo placere vir-
ginitate? **Q**ue lex. que iusticia. que pagina
veteris testamenti hoc precipit? **N**os legimus
apulum dicentem. **D**e virginibus preceptum domini non
habeto. consilium autem do. **T**u vero nec preceptum
nec consilium. nec exemplum habuisti. **H**ec ille.
Tanta autem fuit honestas beate virginis quod nun-
quam motum aliquem vel rebellionem carnis habuit.
nec modicam incontinentie cogitationem. immo
eius honestas ab omnibus in ea aspicientibus
extinguebat ut supra diximus omnem libidinem
quia usque ad medullas cordis ipsorum pene-
trabat. **P**ro conclusione sermo nostri sermone
dico quod beata virgo in hoc seculo post christum
fuit exemplum et speculum omnis honestatis et
bene viuendi. **U**nde illud **B**ern. j. **F**ecit deus
duo luminaria magna. luminare maius scilicet
solem. et luminare minus. i. lunam. exponi potest
de christo qui est sol iusticie. et de virgine benedi-
cta que dicitur luna. quia sicut luna a sole recipit
lumen. ita beata virgo splendorem lucis et glorie:
ac normam recte viuendi suscepit a christo
Et maxime in illo tempore quo cum eo conuersa
fuit. **U**nde doctor quidam grecus super il-
lud **Lu. ij.** **M**ater eius seruabat omnia que habebat
conferens in corde suo. ait. **C**onsidera pruden-
tissimam mulierum **M**ariam vere sapientem
qualiter scolaris sit pueri. **N**on enim ut puero
neque ut viro. sed ut deo vacabat. et illius voces
et opera reputabat. **E**t ideo nihil ex dictis
aut factis ab eo incassum illi patebat. sed sic
ipsum verbum prius in visceribus: ita nunc eius-
dem modos et dicta concipiebat et in corde suo
fouebat. et hec in presenti contemplantur quod ex-
spectabatur in futuro clarius reuelandum. **E**t
hac quod dicitur regula et lege per totam vitam utebatur
Hec ille. **E**rat autem virgo **M**aria exemplar
omni seruitu. **U**bi dicitur in sermone omnium sanctorum
Virgo maria dei populum faciendo monebat
spernere pituri luxu seculi. a lenocinio mortali-
s vite dedinare: carnis pudicitiam cum viri

Maria
speculum
omnis i-
honestatis

Pars. III.

ginitatē honore itra cordis hospitia obfuate
 tamq̄ oīm ſtatū reginā fructū ſalutis ppe/
 tue ſociā eſſe angeloz ſuis affirmabat exem/
 plis. Sicut autē ſginitatis z pudiciē: ita
 omnīū aliaz ſtatū norma fuit. Unde Am/
 bro. in libro de ſgi. inquit. Tal' fuit Maria
 vt ei' vni' vita oīm ſit diſciplina. z Hiero.
 in ſimone ad Paulā z Eusto. ait. Si placeat
 vobis chariſſime talis ac tāta ſgo: placeat z
 opus ſtatū ei' cui' vita oīm diſciplina eſt.
 cui' mores inſtituta ſunt eccleſiaz. que pcel/
 lit cūctis z ſupeminet vniuerſis. z infra. Tā
 ta erat claritas ſtatū ei' vt alioz vitaz qd
 ammodo obſcuraret. Et h' eſt veriſſimū. Nā
 ſi beat' Johānes baptiſta tāte fuit ſanctitatē
 ſicut dicit Chryſoſtom' vt omnīū alioz vi/
 tam redderet culpabilē. quid ſentiendū ē de
 matre altiſſimā? Et ideo Hiero. inq̄t. Sic
 in comparatione dei nemo bonus: ita z in com/
 paratione mris dñi nulla inuenit' pfecta cre/
 atura q̄uis ſtatū eximia cōprobet. Un'
 eſt em̄ pater noſter q̄ eſt in celis. z vna ē ma/
 ter noſtra. Una eſt z forma ſtatū Maria.
 Et idcirco hāc im̄temini moribz ſequimini
 caſtitatē ei' z implozate auxiliū. Decille. et
 merito. Nā cū Therētius dicat in adelphis
 Inſpicere tanq̄ in ſpeculo vitā hoīm iubeo
 atq̄ ex alijs ſumere tibi exēplū. Et Seneca
 ad Lucillū ſcribēs ſulat dicens. Elige tibi
 cui' tibi placeat vita. Op' eſt em̄ aliq̄ ad quē
 mores noſtri ſe erigāt. Niſi em̄ alicui' regu/
 lam pūiam aſpicias: mores eligere nō vale/
 bis. Et Latho i ſuis documēt'. Multoz ex/
 emplo diſce q̄ facta ſeq̄ris. Que fugias nob
 vita ē aliena magiſtra. Profecto oēs xp̄iani
 debēt ſibi pponere aū oculos mēt' vitā hui'
 ſa cratiſſime ſpōſe celeſt'. tāq̄ irrepheſibile exē/
 plar oīs pfectōis: qd de' fecit i humana ſpe/
 cie vt ipa cū filio ſuo eſſet metrū z mēſura oī
 um alioz. ſic fecit z in oībz alijs genez ſpōbz
 ſm ſniam phi. x. metaph. Jo Amb. vbi ſ. ait
 Sic nobis tāq̄ in imāgie deſcripta ſgitas
 vitaz Marie: inq̄ velut eſpeculo refulget
 ſpecies caſtitatē z forma ſtatū. Hinc ſumat'
 licet exempla vitēdi: vbi tāq̄ i exēplari ma/
 giſteria ſunt expreſſa pbitatē. q̄ qd corrigere
 qd fugere. qd tenere debeat' oñdunt. Dec il/
 le. Et iō omēs debem' obſuare illud qd inq̄t
 de' Ero. xv. dicēs. Inſpice z ſac̄ ſm exēplar
 qd tibi i monte monſtratū eſt. i. in altitudine
 vite glorioſe ſginitis quā ego ab eterno ordi/
 nauī z pparauī vt eēt mihi ſpōſa. filijq̄ mei
 mater z ſpūs vtriuſq̄ habitatio digna ange/
 lozū reginā atq̄ oīm hoīm reglā z magi/
 ſtra. Qui ē honor z gl'ia i ſecta ſcloz Amē.

ſtra. Qui ē honor z gl'ia i ſecta ſcloz Amē.

Pars tertia hui' ſermonarij qd Mari
 ale appellat. In q̄ tractat de gl'ioſe matris dei
 noiacione. Hec autē ps pprio ac piculari no
 mine mare magnū brē ſgis nuncupat

Sermo primus

Momen virgi z

nis Maria. Luc. j. Licet p/
 pria noiā ponant z m̄tēt p
 libito pprie volūtāt'. C. d mu

Noiā
 ppria

ta. nomi. l. j. z iō de his nō curat. l. ſi q̄s i ſun
 do vocabulo. ff. de lega. Primo vñ d̄ q̄ diſ/
 putatio de pprio noiē eſt relinq̄nda prinaci/
 bus. vt inq̄t glo. in l. recepticia. i. ſbō voca/
 bula. C. de ſti. pecu. Nā de noiē pprio qz fa/
 cti eſt nō p̄t reddi rō. vt ait Bar. i. l. ſi. ſ. penl'
 ff. a d muni. In alibi d̄ q̄ exp̄ſio ppriū noiē
 multū opatur. l. ſi ſeruus cōis. ff. de ſtipu. ſer/
 uo. l. ſi. C. p quas pſonas no. acqui. z. l. ſi cui
 balneum. ff. qui. mo. vſuſfruc. amit. Itē ſo/
 ler dicit q̄ magnū eſt priuilegiū vocari bono
 nomine. l. j. iuncta glo. in ſbō hāc. C. de ſum/
 ma trini. z ſi. ca. z nihil mali eſt honeſti homi/
 nis nomen aſſumere. l. ſacta. ſ. ſi mandata. ff.
 ad trebel. Dicitur etiā q̄ ex qualitate nomiē
 propriū oſtendit z arguit qualitas pſone. vt
 ait glo. in rubrica. ff. veteris in ſbō iuſtinia/
 nus. z gloſa in probemio ſexti. vbi ex nomiē
 Bonifacij arguit q̄ erat bona facies. ppter h'
 etiam Accuſius florentin' gloſator eximius
 multū gloriat de nomiē ſuo in. d. l. ſacta. ſ. ſi
 in danda. ff. ad tre. in verbo cōditio. dicens
 ſe habere honeſtū z pulcrū nomen z q̄ voca/
 tur Accuſius. quia occurrit z ſuccurrit con/
 tra tenebras iuris ciuiliſ. Expropter beatiſ/
 ſima ſgo Maria merito gloriari poteſt de
 ſuo excellentiſſimo noiē. Pro cui' declara/
 tione eſt ſciendū. q̄ vt inq̄t beatus Tho. i. iij
 pte ſum. q. xxxvij. ar. ij. noiā debēt pprietati/
 bus rerū correſpondere. vt patet in nomi/
 nibz genez z ſpeciez. iij. metaph. Ideo dicit
 tur cōmuniter q̄ nomina debent eſſe rebz cō/
 ſona. xij. diſt. c. clerico. xij. q. j. c. clericus. xvj.
 q. j. c. ſi cupis. xxiij. q. j. c. pudenda. de pben.
 z digni. c. cum ſm apoſtolū. z inſti. de dona.
 ſ. eſt z aliud. z in auten. de conſu. ſ. ſed ſi q̄s
 z. C. de epi. z de l. decernimus. z de offici. pre.
 vt. l. j. z de deſen. ciuili. deſenſores. et. ff. de
 tutel. l. j. z in autē. de deſen. ciuili. in principi. col.
 ij. ſacit. c. penitentiā. el ſecundo. z tibi gloſ. de
 peni. diſ. iij. z lex a nullo. C. de feri. z. l. ita vul
 neratus. in principio ff. ad legē aquil. q̄ ſi hec

Exēplū

Nomiā
 ſunt rebz
 conſona